

LOVEC

Revija za lovstvo, lovsko kinologijo in varstvo narave
Letnik LXXXVIII., št. 3
marec – sušec

Glasilo izdaja

Lovska zveza Slovenije

Priprava za tisk Delo Repro, d.d.
Tisk Euroadria, d.o.o., v Ljubljani
Poštnina je plačana pri pošti
1102 Ljubljana

UREDNIŠKI ODBOR:
Glavni urednik Janez Černač
Odgovorni urednik Boris Leskovic

Bojan Avbar, Tomaž Burazer,
Franc Černigoj, Romana Erhatic
Širnik, Janez Hartman, Boris
Kryštufek, Marjan Toš

Lektorica in korektorica
Marjetka Šivic
Tehnični urednik Milan Samar
Tajnica uredništva Eva Strajnar

Lovci izhajajo praviloma vsak mesec.
Ta številka je izšla v 24.200 izvodih.
Po zakonu o DDV je glasilo LOVEC
odbadeno po 8,5 % stopnji.

Besedila za objavo obvezno
pošljite tudi po e-mailu (ali na
disketi + izpis), uradne dopise,
potrjene z žigom in podpisom
odgovorne osebe ZLD/LD, in
fotografije pa v originalu ali na
CD. Pripisite tudi svojo telefonsko
številko.

Nenaročenih rokopisov in fotografij
ne vračamo!

Uredništvo glasila Lovec
Župančičeva 9 – p.p. 505
1001 Ljubljana
e-mail: lovec@lovska-zveza.si
Tel.: (01) 24-10-922
Faks: (01) 24-10-927
Predstavitvene strani LZS:
<http://www.lovstvo.net>

Cene malih oglasov:
do 15 besed 1000 SIT,
od 15 do 25 besed 1300 SIT,
od 25 do 30 besed 1500 SIT.
Za vsako nadaljnjo besedo 50 SIT.
Male oglase je treba poslati pisno in
plačati vnaprej na transakcijski
račun Lavske zveze Slovenije,
Župančičeva 9, Ljubljana,
pri NLB, d.d., Ljubljana:
02010-0015687097.

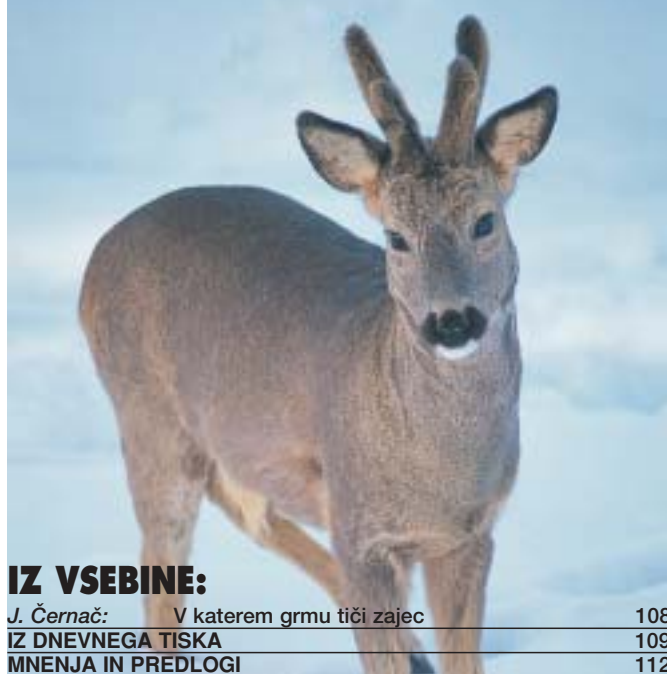

Foto: M. Pogačnik – Diana

IZ VSEBINE:

J. Černač:	V katerem grmu tiči zajec	108
IZ DNEVNEGA TISKA		109
MNENJA IN PREDLOGI		112
N. Šuštarčič:	Prednosti in slabosti dveh modelov organiziranosti lovskih druženj v okviru LZS	112
J. Černač:	Zakaj takšen odnos do divjih prašičev!?	113
PO LOVSKEM SVETU		115
H. Zeiler:	Veliki kljunač ali sloka – prebivalec Evrope	115
B. Leskovic:	Na robu izumrtja: sajga antilopa potrebuje hitro mednarodno pomoč!	117
J. Mehle:	Na kratko iz tujega tiska	120
LOVSKO PRIPOVEDNIŠTVO		121
N. Lapuh:	Prečuta noč	121
I. Kuljaj:	V kraljestvu Velikega duha	124
LOVSKA ORGANIZACIJA		127
M. Petretič:	Kot prvo je ustanovljeno OZUL Notranjskega LUO	127
V. Podgornik:	Za izboljšanje naravnega okolja za prsto-živeče živali se zelo zavzema predvsem lovska organizacija!	127
Uredništvo:	S 16. seje UO LZS	130
B. Vasa:	Okrogle obletnice so le priložnost, ne pa pogoja za podelitev lovskih odlikovanj	131
B. Vasa:	Izobraževanje v lovstvu po novem zakonu	132
Š. Vesel:	Ko »sanje postanejo resnica«	134
D. Lepšina:	Izobraževanje posavskih lovskih pripravnikov – generacija 2004	135
O. Bakal:	Pod geslom Zagledani v naravo	135
J. Perme:	50 let LD Šmartno pri Litiji	136
D. Černoš:	50 let LD Šentjošt	137
B. Žerdin:	Sodelovanje med prekmurskimi in porabskimi lovci	138
M. Skudnik:	3. srečanje koroških pevcev in rogistov	138
A. Vrščaj:	Hrvaški in slovenski obmejni lovci na lovu na divje race	138
O. Bakal:	Na pomurskih cestah vedno več povožene divjadi	139
JUBILANTI		141
LOVSKI OPRTNIK		142
A. Sveček:	Črni lisjak	142
D. Smolar:	Na jesenskem lovu pri lovcih iz LD Grad - Kuzma	142
F. Rotar:	Prijateljstvo z zamejskimi lovci še trdnjše	143
F. Rotar:	Prepariranje živali s prijaznejšimi kemikalijami kot nekdanj ...	144
T. Vrščaj:	Silvestrski lov v LD Sinji Vrh	144
G. Bolčina:	Likovna razstava dr. Huberta Zeilerja	145
M. Cerar:	Posledica zaradi poplav tudi na gnezdečih pticah ob Savinji	146
M. Erzar:	Kulinarični kotiček	147
H. Oršanič:	Pinože na prezimovanju pri nas	148
V SPOMIN		149
LOVSKA KINOLOGIJA		149
J. Batič:	»Lepo je, kar tudi lepo dela«	149
S. Volarič:	Šolanje psa ptičarja v prinašanju lisice	150
KZS:	Epilog Kozlovske skupščine LKD Maribor	152
J. Rihtaršič:	FCL pokal Evrope za visokonoge goniče	152
KZS:	Načrt lovsko-kinoloških prireditev za leto 2005	153

SLIKA NA NASLOVNICI:

Lisica (*Vulpes vulpes*)

Foto: Foto Spring - MB

LOVNE DOBE:

Ur. list, 101/17. 9. 2004

Srna

srnjak, lanščak:

1. 5.–31. 10.

srna, mladiči obeh spolov:

1. 9.–31. 12.

mladica:

1. 5.–31. 12.

Navadni jelen

jelen:

16. 8.–31. 12.

košuta, teleta obeh spolov:

1. 9.–31. 12.

junica, lanščak:

1. 7.–31. 12.

Damjak

damjak:

16. 8.–31. 12.

košuta in teleta obeh spolov:

1. 9.–31. 12.

junica, lanščak:

1. 7.–31. 12.

Muflon

oven, lanščaki obeh spolov in

jagnjeta obeh spolov:

1. 8.–28. 2.

ovca:

1. 8.–31. 12.

Gams

kozel, koza, kozliči obeh spolov,

enoletni obeh spolov:

1. 8.–31. 12.

Kozorog

kozel, koza, kozliči obeh spolov,

enoletni obeh spolov:

1. 8.–31. 12.

Divji prašič

merjasec:

1. 4.–31. 1.

svinja:

1. 7.–31. 1.

ozimci in lanščaki obeh spolov:

1. 1.–31. 12.

Poljski zajec

1. 10.–15. 12.

Kuna belica, kuna zlatica:

1. 11.–28. 2.

Jazbec:

1. 8.–31. 12.

Lisica:

1. 7.–15. 3.

Rakunasti pes (enok):

1. 8.–31. 3.

Navadni polh:

1. 10.–30. 11.

Alpski svizec:

1. 9.–30. 10.

Pišmavka:

1. 8.–31. 3.

Nutrija:

1. 1.–31. 12.

Fazan:

1. 9.–15. 1.

Poljska jerebica (gojena):

1. 9.–15. 11.

Raca mlakarica:

1. 9.–15. 1.

Šoja:

20. 8.–28. 2.

Sraka:

1. 8.–28. 2.

Siva vrana:

10. 8.–28. 2.

V katerem grmu tiči zajec

Imamo nov zakon o divjadi in lovstvu. Dolžni smo ga spoštovati in uresničevati.

Vsak nov zakon bolj ali manj korenito spremeni dotedanje razmere in določi nove pogoje dela ter nova razmerja. Skoraj po tridesetih letih smo lani le dobili nov zakon, ki je po tako dolgem časovnem razmaku prinesel številne in tudi velike spremembe, sicer ne bi bilo potrebe po novem zakonu. Toda po odzivih med lovci bi lahko ocenili, da so pričakovali samo ponatis starega zakona. Druga značilnost ob tem pa je, da se ob vseh velikih in koristnih spremembah za divjad in lovstvo posamezni glasni lovci spotikajo predvsem ob problematiki območnih lovskih zvez. Od obstoja in nadaljnega delovanja starih zvez in starega načina dela naj bi bila odvisna vsa prihodnost slovenskega lovstva. Pa je res tako? Vprašajmo se, kdo in v čigavem interesu ustvarja tako mnenje?

Zakon je med drugimi določil združil lovišča lovskih družin ter gojitvena lovišča – lovišča s posebnim namenom, ki so združena znotraj določenega lovskoupravljalškega območja (LUO). Tako združevanje je za določene naloge, ki so opredeljene v zakonu, obvezno, imenuje pa se območno združenje upravljavcev lovišč (OZUL). Nekdanja gojitvena lovišča oziroma po novem lovišča s posebnim namenom so tako končno postala sestavni del slovenskega lovstva. Tako je zagotovljeno celovito obravnavanje problematike divjadi in lovstva na določenem območju, kar je velika in nova kakovost tega zakona. Še več, to je tudi neprimerno bolj racionalna organiziranost, kot je bila prejšnja, ki naj bi bila tudi učinkovita za naloge pri ohranjanju življenjskega prostora za vse prstoživeče divje živali ter s tem za divjad. Za koga je novost sploh lahko sporna!?

Marsikateri lovce so očitno zmedle ali pa so jim prekrizale samo njim znane račune nanovo izoblikovane organizacijske enote – lovskoupravljalška območja (LUO), znotraj katerih se po novem združujejo le z Zakonom o divjadi in lovstvu določene naloge – območna združenja upravljavcev lovišč (OZUL). Te prostorske razmejitve se v večini primerov ne pokrivajo z dosedanjimi razmejitvami območnih lovskih zvez (ZLD/LZ) in ne z razmejitvami prejšnjih lovskogojitvenih območij (LGO). Izoblikovanje teh prostorskih enot je znana zgodba o neuspehu naših lovskih organizacij, ker niso doslele sporazumne razmejitve države na nova območja, ki naj bi bila izoblikovana na strokovnih podlagah. Naloga nam je bila zaupana in ponujena, pa je nismo zmogli, zato so to namesto nas opravili drugi. Sicer pa vemo, kako je z mejami. V naravi ni mej, so samo prehodi, tudi divjad ne pozna meja. Meje si postavljamo samo ljudje, zato bi si jih vsak postavil po svojih interesih, še posebno lovci. Lovišča so ostala tam, kjer so bila od nekdanj, še meje lovišč so se samo izjemoma kje spremenile. Kaj in za koga se je pri tem tako usodno spremenilo?

Res pa je, da je po desetletjih nova razmejitev lovskoupravljalških območij z novimi vsebinami dela v območnih zdru-

ženjih upravljavcev lovišč na novo premešala kadrovske karte v lovstvu, predvsem v območjih. V pravilih združenja je predvideno: zbor upravljavcev (ZU), izvršni odbor (IO), predsednik in podpredsednik izvršnega odbora. Zbor upravljavcev med drugimi nalogami voli in razrešuje predsednika, podpredsednika ter člane izvršnega odbora. Morda v tem tiči razlog za tak odpor in nezaupanje do novega zakona? Dosedanji funkcionarji, ki so si z dobrim delom ter znanjem pridobili ugled in zaupanje, bodo gotovo lahko izvoljeni tudi v novih območnih združenjih.

Seveda pa Zakon o divjadi in lovstvu prepušča lovskim organizacijam samim, kako bodo organizirale svoje društvene dejavnosti, ki niso domena tega zakona, pač pa le Zakona o društvih: kulturne dejavnosti, kinološke prireditve, strelstvo, družabne prireditve ... Te naloge lahko opravljamo po območjih v različnih organizacijskih oblikah, pa vendarle v mejah in znotraj LUO. Glede te društvene dejavnosti imamo stoletne izkušnje, saj bomo leta 2007 obeležili že stoletnico slovenske lovske organizacije. Česa torej pri društvenih zadevah ne vemo in ne znamo urediti sami?

Zakonodajalec je zavestno opustil območne zveze lovskih družin, v piramidni strukturi organiziranosti pa jih sploh ne predvideva, čeprav jih dopušča, vendar njihovo delovanje lahko prvenstveno poteka le po Zakonu o društvih. Temeljna skrb za novo organiziranost naj bi bila torej racionalno in učinkovito delo v celotni mreži slovenske lovske organizacije. Lovci trikrat obrnejo vsak tolar, preden se odločijo, koliko bodo dali za društvene dejavnosti v svoji organizaciji. To je tudi prav. Tako je bilo vsa desetletja ob sprejemanju letnih programov dela s proračunom. Še posebno po novem in v prihodnje ne bo bojazni, da bi lovci razmetavali denar iz svojega žepa, ker bomo ob tem državi obvezno plačevali še prispevek za koncesijo. Del finančnih obveznosti bo torej obvezen in določen, za društveni del pa se bomo lahko sami odločali, kaj bomo počeli in s kakšnimi stroški.

Ob tem pa je treba tudi poudariti, da nam društvenih dejavnosti ne bo organiziral nihče drug in ne določil, kot so bili primeri pri območnih združenjih, pri določitvi lovišč ob mejnih sporih, pri razmejitvi lovskoupravljalških območij ... Pri vseh nalogah, ki so določene z zakonom o divjadi in lovstvu, je država pač morala presekat naše mencanje in medsebojne nesporazume.

Naj ob teh spremembah v našem lovstvu, ki so nastale in bodo še nastajale, vsem slovenskim lovcem prenesemo opozorilo, ki ga zadnje čase pogosto slišimo: Ne uničimo si gozda zaradi nekaj trhljih dreves! Ali pa si morda nekateri zase obetajo pečenega zajca izpod grma, če bodo požgali gozd!?

Skratka, imamo nov Zakon o divjadi in lovstvu, ki ga moramo vsi spoštovati in uresničevati. To velja tudi za vse tiste, ki bi si želeli drugačne rešitve v drugačnem zakonu!

Janez Černač, glavni urednik

»TEROR VOLKOV V BRKINI«

Primorske novice, 29. 12. 2004 (Jana Krebelj). – »Na območju Pivke, Krasa, Brkinov in Čičarije so letos volkovi napadli osemnajstkrat,« poroča sodelavka primorskega dnevnika. Škoda, ki jo imajo kmetje, je velika. Čeprav država povrne denar za ovco in izgubljeni dohodek, pokoli rejcem jemljejo pogum in vzbujajo negotovost. Škoda je lahko še posebno velika, ko pride na ograjen pašnik volkulja z mladiči. V letu 2004 je pod zobmi volkov končalo skoraj 120 ovac, največ, kar 51, so jih volkovi pokončali rejcu na Volovji rebri pri Ilirski Bistrici, o čemer je revija Lovec že pisala. »Medved je v Drežniških Ravnah ubil ovco pred hišnim pragom,« je poročal Kmečki glas.

VEČINA LOVCEV NI HOTELA SPREMEMB

Večer, 5. 1. (Urška Šprogar). – Martin Krajnc, pristojen za lovstvo pri Zavodu za gozdove Slovenije, je o lovcih

dejal, da so si želeli nov zakon o divjadi in lovstvu, ki bi jim ustrezal, sočasno pa nobenih sprememb. Veliko težav je, če je treba meje lovišč z dogovorom nekoliko popraviti. Nekateri se sploh nočejo pogovarjati, spet drugi pa odločno nasprotujejo kakršnim koli spremembam. Kar naenkrat imajo tisoč izgovorov: da del lovišča prostovoljno ne odstopijo, da imajo v tistem delu najlepše srnjake, da je v tistem predelu lovil že njihov dedek ali da so sosedji slabi lovci in celo nepošteni. So kajpak tudi izjeme: LD Košaki in Malečnik sta se sami dogovorili za združitev, saj sta bili obe premajhni.

Lovci v Juršincih niso zadovoljni z odlokom o loviščih, ker se jim je lovna površina zmanjšala s sedanjih 4.500 hektarjev na vsega 2.000 hektarjev.

MEDVED POD VRHOM KOPE

Večer, 5. 1. (Jasmina Detela). – Lovca iz Slovenj Gradca sta med lovom na gamse malo pod vrhom planine Kope opazila sledi medveda. Nekateri so se čudili, kako je mogoče srečati medveda v času, ko ven-

dar spi v brlogu, drugi pa so pravilno ugotavljali, da medvedi pozimi le dremljejo in če si ne naberejo dovolj tolšče za zimo, se pa ob lepem zimskem vremenu gibljejo in iščejo hrano. Po izjavah lovcev v zadnjih letih medved ni napadel oziroma poškodoval niti enega človeka, seveda Korošca. Se pa radi spominjajo uplenitve medveda pred sedemnajstimi leti, ko je bil odstrel še dovoljen: lovec Anton Rogina, član LD Podgorje, je takrat ustrelil dva metra velikega in okrog 280 kilogramov težkega medveda. Pozneje so ga nagačili in je še vedno na ogled v Gostišču Rogina v Podgorju pri Slovenj Gradcu.

PO SLEDIVIH ANONIMNEGA PISMA

Gorenjski glas, 11. 1. (Cveto Zaplotnik). – Skupina, ki se je poimenovala »sprehajalci okoli Brda, ljubitelji psov, mačk in vseh ostalih živali,« je v začetku januarja na vse mogoče naslove naslovilo anonimno pismo, v katerem je obveščala o napovedanem lovu na fazane. Ko je Gorenjski glas šel na njegovih

sledovih, je ugotovil, da je lov na fazane nameravala prirediti LD Storžič. Kot je povedal njen starešina **Andrej Krč**, so lov odpovedali, da bi družino in njene člane zaščitili pred nepotrebnim omalovaževanjem. Navedbe iz anonimnega pisma ne držijo, poudarja starešina. Ob tem naveda, naj bi lovili le enajst fazanov, ki jih je vzgojil član njihove lovske družine in naj bi jih v naravo spustili v bližini Spodnje Bele.

HOJA JE DEČKU REŠILA ŽIVLJENJE

Delo, Dnevnik, 12. 1. – V tisku smo zasledili žalostno vest o lovcu iz LD Škofja Loka. Ko so se lovci razporejali za lov, so nenadoma ugotovili, da je 69-letni lovec nenadoma zaostal. Pregledali so območje, po katerem so hodili, in ga našli mrtvega člana. Dežurni zdravnik na trupu ni našel znakov nasilja.

Bolj razveseljiva je pripoved starešine LD Kočevje **Borisava Žagarja**, objavljena v Dnevniku. Devetletni **Žan Tomazin** iz Kočevja se je izgubil v gozdu. Na območju Mahovnika ga je iskalo skoraj 200 ljudi, med njimi veliko gasilcev, 110 polici-

Foto: Foto Spring – MB

stov, 20 lovcev in 17 članov reševalne enote pri Kinološki zvezi Slovenije. Žan je pri nočni temperaturi okoli pet stopinj pod ničlo brez počitka vso noč hodil in prehodil 20 kilometrov in si tako rešil življenje. Srečal je celo dve srnici, potem pa ga je ob robu gozda, tik ob cesti, zagledala ženska v avtomobilu in ga odpeljala v Kočevje. »Marsikdo med nami ponoči ni mogel spati, ker je mislil na otroka, ki je sredi zime izgubljen v gozdu,« je dejal Borislav Žagar, ki je tudi sodeloval v akciji iskanja izgubljenega dečka. Vodja enote za iskanje pogrešanih ljudi Kinološke zveze Slovenije **Boris Platovšek** je za Dnevnik povedal, da so pri iskanju uporabili izšolane pse, ki v vseh okoliščinah najdejo živega človeka.

KO ZAPLEŠETA DVA MILIJONA PTIC

Dnevnik, 17. 1. (Ernest Sečen). – »Takšnega dogajanja na nebu prebivalci zaselka Manga pod mogočnim Bohorjem ne pomnijo vse od 6. septembra 1944, ko so zavezniška letala na košenice pod vasjo s padali spuščala hrano, zdravila in orožje za borce partizanskih enot. Toda pogledi domačinov in številnih obiskovalcev danes na nebu ne iščejo belih padal, temveč nepre-

gledne jate drobnih, lepo pisanih ptic pinož,« poroča Dnevnikov dopisnik za Spodnje Posavje. Pravijo, da je okoli dva milijona ptic. »Skoraj deset minut traja, da se vse dvignejo in odletijo,« pripoveduje domačin **Roman Zakšek**. To so gozdne ptice pevke z zelo pisanim perjem. V Sloveniji jih srečujemo ob preletu oziroma na prezimovanju.

ČLOVEK IN SOKOL

Vestnik, 20. 1. (Bojan Zadravec). – Pisec se je na polju v ravninskem delu Prekmurja srečal z lovci s sokoli. **Vlado Tauzes**, sekretar Slovenske zveze za sokolarstvo in zaščito ptic ujed SZS, mu je v pogovoru med drugim dejal: »Pri sokolarstvu je treba poudariti, da gre za edinstveno obliko lova. Lovi naravni plenilec na osnovi naravnih nagonov v naravnem okolju, in sicer plen, s katerim se je hkrati tudi evolucijsko razvijal. Sokoli lovijo selektivno za življenje manj spodobne osebe ...«

PROMET IN DIVJAD

Večer, 20. 1. (dr. Boštjan Pokorný). – »Trk vozil z večjimi vrstami divjadi, kot so parkljarji, predstavljajo pomembno tveganje za varnost v prome-

tu,« piše avtor. Pomenijo tudi veliko ekonomsko izgubo ter negativno vplivajo na dinamiko živalskih populacij. V Sloveniji je vsako leto registrirano povoženih (dejansko število je bistveno večje) od 3.600 do 4.800 glav srnjadi, poleg njih pa še 100 glav jelenjadi ter po nekaj deset damjakov, gamsov, muflonov in divjih prašičev. Direkcija Republike Slovenije za ceste se je zato odločila, da začne v sodelovanju z Inštitutom za ekološke raziskave ERICo - Velenje in lokalnimi lovskimi organizacijami na izbranih odsekih cest preizkušati učinkovitost nekaterih zaščitnih ukrepov. Vse je namreč treba storiti, da bo na cestah življenje izgubilo manj živali in da bomo dosegli večjo varnost za vse udeležence v cestnem prometu.

NOVI ZAKON IN NOVE OBVEZNOSTI

Večer, 2. 2. (Marjan Toš). – *Novi zakon in nove obveznosti* je naslov članka, ki piše o seji sveta lenarškega lovskogojitvenega bazena. Kot je po seji povedal njegov predsednik **dr. Dušan Markoli**, so največ pozornosti namenili aktualni razpravi o novih nalogah in obveznostih lovcev, ki jih terja od lani veljavni Zakon o divjadi in lovstvu.

Jožef Gril iz LD Ribnica v Dnevniku piše o zmedi v lovstvu, čeprav v nadaljevanju naveda, da ne bo pisal o tem, ker ga je preveč razburil »veliki fotoposel« (skupno fotografiranje za izdelavo nove lovske izkaznice). Podobno so reagirali tudi lovci v Ožbaltu, kjer so se na poziv LZS zbrali na skupnem fotografiranju.

Dnevnik je poročal o 43-letnem vozniku iz Domžal, ki se je cesti na Veliki Otok - Pivka Jama poskušal izogniti srni, ki je skočila na cesto pred avtomobil, a je pri tem izgubil oblast nad volanom in je trčil v skale. V nesreči je bil ranjen v predel glave in nog.

Sanja Verovnik je v Večeru poročala, da je otroke v mariborskem vrtcu Otona Župančiča obiskal referent LD Rače **Drago Vrešner**. Otrokom je pojasnil, kako pozimi poteka krmljenje divjadi v gozdovih. »Otroci so mi zastavili toliko vprašanj o živalih, da sem komaj uspel odgovoriti na vsa,« je dejal Vrešner.

Zveza lovskih družin Ljubljana je v pismu ljubljanski županji **Danici Simšič** glede javne kritike, da so »lovci pokali na Rožniku«, zapisala, da bodo po novem odloku o loviščih in njihovih mejah izvajanje lova še bolj oddaljili od urbanih središč. »Tudi lovci ne želimo izvajati lova med sprehajalci, čeprav ti vse bolj zahajajo tudi v območja, ki so daleč od urbanih središč, pogosto celo s spuščenimi psi, ki vznemirjajo in preganjajo divjad.«

Foto: Foto Spring - MB

Kuna belica

STEKLINA NA OBMOČJU SLOVENIJE

V obdobju od 1. do 31. januarja 2005 je bilo z območja 51 občin v naši državi laboratorijsko preiskanih na prisotnost virusa stekline 125 živali.

Virološki laboratorij Enote za diagnostiko kužnih in drugih boleznih živali Nacionalnega veterinarskega inštituta (NVI) v Ljubljani je pregledal 106 lisic, 3 pse, 5 mačk, 3 glave goved, 4 ovce, 2 glavi srnjadi ter enega jazbeca in kuno.

Prisotnost virusa stekline ni bila ugotovljena.

Tina Arič, dr. vet. med.,
višja svetovalka VURS

GIBANJE GAMSJIH GARIJ V LETU 2004

V času od 1. oktobra do 31. decembra 2004 je bilo po podatkih lovskih organizacij najdenih poginulih ali odstreljenih skupno 30 gamsov in 2 kozoroga. Ugotovljeno število primerov po posameznih območjih je naslednje:

TRIGLAVSKI NARODNI PARK – LUO Triglav: skupno 14 gamsov

Revir Vrata:

1 gams, kozel – 1 leto – odstrel
1 gams, kozel – 4 leta – pogin
1 gams, kozel – 9 let – odstrel

Revir Jalovec:

1 gams, kozel – 4 leta – odstrel
1 gams, kozel – 8 let – odstrel
1 gams, koza – 10 let – odstrel

Revir Čiprije:

1 gams, koza – 20 let – odstrel

Revir Komna:

1 gams, kozel – 3 leta – odstrel
1 gams, kozel – 8 let – odstrel

Revir Plazi:

2 gamsa, kozla – 5 let – odstrel
1 gams, kozel – 8 let – odstrel

Revir Krma:

1 gams, kozel – 4 leta – odstrel

Revir Krstenica:

1 gams, kozel – 11 let – odstrel

ZLD GORENJSKE – KRANJ:
skupno 4 gamsi

Lovska družina Jesenice:

1 gams, koza – 9 let – odstrel

Lovska družina Stol Žirovnica:

1 gams, koza – mladič – odstrel

1 gams, koza – 2 leti – pogin

1 gams, koza – 13 let – odstrel

**KOZOROG, PODJETJE ZA
GOJITEV DIVJADI – KAMNIK:**
skupno 1 gams

Revir Logarska dolina:

1 gams, kozel – 2 leti – odstrel

ZLD GORICA – NOVA GORICA:
skupno 11 gamsov in 2 kozoroga

Lovska družina Soča:

3 gamsi, kozli – 3 leta – odstrel

1 gams, koza – 6 let – odstrel

Lovska družina Čezsoča:

1 gams, koza – 4 leta – odstrel

Lovska družina Bovec:

1 gams, kozel – 3 leta – odstrel

1 gams, koza – mladič – pogin

1 gams, koza – mladič – odstrel

1 gams, koza – 4 leta – odstrel

1 gams, koza – 5 let – pogin

Lovska družina Ljubinj:

1 gams, koza – 3 leta – odstrel

Lovska družina Drežnica:

1 kozorog, kozel – 2 leti – pogin

1 kozorog, koza – 3 leta – pogin

Spolno razmerje obolelih živali pri gamsih je 17 kozlov in 13 koz, pri kozorogih pa 1 kozel in 1 koza.

Obolelost po starostnih kategorijah je naslednja:

gams, mladič – 3 živali
gams, 1-leten – 1 žival
gams, 2-leten – 2 živali
gams, 3-leten – 6 živali
gams, 4-leten – 5 živali
gams, 5-leten – 3 živali
gams, 6-leten – 1 žival
gams, 8-leten – 3 živali
gams, 9-leten – 2 živali
gams, 10-leten – 1 žival
gams, 11-leten – 1 žival
gams, 13-leten – 1 žival
gams, 20-leten – 1 žival

kozorog, 2-leten – 1 žival
kozorog, 3-leten – 1 žival

4. 2. 2005

Simon Pleško, univ. dipl. biol.

GAMSJE GARJE V CELOTNEM LETU 2004

V letu 2004 je bilo po podatkih lovskih organizacij najdenih poginulih ali odstreljenih skupno 147 gamsov in 10 kozorogov, torej skupno 157 živali. Po spolu so bile garje evidentirane pri 82 gamsih kozlih (30 poginulih in 52 odstreljenih), pri 60 gamsih kozah (33 poginulih in 27 odstreljenih), ter pri 5 gamsih nedoločljivega spola. Spolno razmerje pri kozorogih je bilo naslednje: 4 kozli (3 poginuli in 1 odstreljen) in 6 koz (3 poginule in 3 odstreljene).

Glede na starost živali so bile garje ugotovljene pri:

14 gamsih – mladičih
10 gamsih – 1-letnih
18 gamsih – 2-letnih
25 gamsih – 3-letnih
12 gamsih – 4-letnih
11 gamsih – 5-letnih
11 gamsih – 6-letnih
5 gamsih – 7-letnih
7 gamsih – 8-letnih
5 gamsih – 9-letnih
4 gamsih – 10-letnih
4 gamsih – 11-letnih
2 gamsih – 12-letnih
1 gamsu – 13-letnem
2 gamsih – 16-letnih
2 gamsih – 17-letnih
1 gamsu – 20 letnem
13 gamsih neugotovljive starosti
1 kozorogu – 2-letnem
1 kozorogu – 3-letnem
2 kozorogih – 6-letnih
2 kozorogih – 7-letnih
1 kozorogu – 10-letnem
1 kozorogu – 12-letnem
2 kozorogih – 13-letnih

Časovno, po četrletjih so se gamsje garje pojavljale takole:

I. četrletje: 64 gamsov (40 odstrel, 24 pogin) in 3 kozorogi (2 pogin in 1 odstrel)

II. četrletje: 37 gamsov (12 odstrel, 25 pogin) in 4 kozorogi (1 pogin in 3 odstrel)

III. četrletje: 16 gamsov (6 odstrel, 10 pogin) in 1 kozorog (pogin)

IV. četrletje: 30 gamsov (26 odstrel, 4 pogin) in 2 kozoroga (pogin)

V loviščih pa je bila gamsja garjavnost evidentirana v naslednjem razmerju: TRIGLAVSKI NARODNI PARK – LUO Triglav: 47 gamsov in 6 kozorogov – 34 %

ZVEZA LOVSKIH DRUŽIN GORICA – NOVA GORICA: 47 gamsov in 4 kozorogi – 32 %

ZVEZA LOVSKIH DRUŽIN GORENJSKE – KRANJ: 26 gamsov – 17 %

KOROŠKA LOVSKA ZVEZA – DRAVOGRAD: 14 gamsov – 9 %

SAVINJSKO - KOZJANSKA ZVEZA LOVSKIH DRUŽIN – CELJE: 9 gamsov – 6 %

KOZOROG, PODJETJE ZA GOJITEV DIVJADI – KAMNIK: 3 gamsi – 2 %

GOJITVENO LOVIŠČE PRODI – RAZOR: 1 gams – 1 %

4. 2. 2005

Simon Pleško, univ. dipl. biol.

REPUBLIKA
SLOVENIJA

MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO,
GOZDARSTVO IN PREHRANO

Dunajska cesta 58, 1000 Ljubljana, Slovenija
Telefon: 01 478 91 44, telefaks: 01 436 20 48
Številka: 322-08-15/2005
Datum: 18. 01. 2005

Ministrica za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano Republike Slovenije izdaja na podlagi 16. člena Zakona o državni upravi (Uradni list RS, št. 52/02, 56/03, 61/04 in 123/04) naslednjo

ODLOČBO

o prenehanju veljavnosti spodaj naštetih odločb

Z dnem vročitve te odločbe prenehajo veljati naslednje odločbe št.:

324-02-9/91 z dne 1. 7. 1991 in njena sprememba
324-02-9/91-IV/Ho z dne 10. 9. 1991,
324-02-5/92-II/SI z dne 10. 3. 1992,
324-02-26/93 z dne 29. 5. 1993,
324-02-16/94 z dne 3. 5. 1994,
324-22/96 z dne 19. 7. 1996,
326-08-04/95 z dne 17. 1. 1995,
324-02-02/97 z dne 13. 1. 1997,
324-02-09/97 z dne 2. 4. 1997,
324-02-07/98 z dne 20. 3. 1998,
324-22/96-3 z dne 22. 7. 1998,
326-05-17/99 z dne 25. 8. 1999,
322-08-7/00 z dne 23. 3. 2000,
324-02-18/97-5 z dne 29. 3. 2000 in njena dopolnitev
324-02-18/97-6 z dne 10. 7. 2000,
322-08-113/01 z dne 12. 12. 2001,
322-08-20/02-2 z dne 10. 10. 2002,
324-02-41/96 z dne 26. 11. 1996 in njena dopolnitev
322-08-146/2002 z dne 7. 11. 2002,
324-08-148/2002 z dne 8. 11. 2002 ter
322-08-71/01-3 z dne 31. 3. 2003.

Obrazložitev:

Vse zgoraj navedene odločbe so bile izdane na podlagi Zakona o varstvu, gojitvi in lovu divjadi ter o upravljanju lovišč (Uradni list SRS, št. 25/1976, 29/1986, RS, št. 29/1995, 89/1999), ki je v skladu s 84. členom Zakona o divjadi in lovstvu (Uradni list RS, št. 16/04) prenehal veljati z dnem uveljavitve tega zakona; to je z 20. 5. 2004.

Odločbe, navedene v izreku te odločbe, urejajo lovne dobe posameznih vrst divjadi na omejenem ali neomejenem območju Republike Slovenije za nedoločen čas drugače, kot jih je določal Zakon o varstvu, gojitvi in lovu divjadi ter o upravljanju lovišč (Uradni list SRS, št. 25/1976, 29/1986, RS, št. 29/1995, 89/1999) oziroma izredne odvzeme posameznih vrst divjadi. Zakon o divjadi in lovstvu (Uradni list RS, št. 16/04) lovnih dob ne predpisuje, vendar v svojem 38. členu določa, da Vlada Republike Slovenije s predpisom določi vrste prostoživečih sesalcev in ptic, ki so divjad ter njihove lovne dobe. Uredba o določitvi divjadi in lovnih dob (Uradni list RS, št. 101/04), ki je nanovo določila lovne dobe za posamezne vrste divjadi, je pričela veljati s 18. 9. 2004.

Odločbe, ki določajo izjemne odvzeme oziroma izjemne lovne dobe na podlagi Zakona o varstvu, gojitvi in lovu divjadi ter o upravljanju lovišč (Uradni list SRS, št. 25/1976, 29/1986, RS, št. 29/1995, 89/1999), je zato treba z odločbo razveljaviti, ker so v nasprotju z Uredbo o določitvi divjadi in lovnih dob (Uradni list RS, št. 101/04).

Urška SRNEC l.r.
SVETOVALKA II

Marija LUKAČIČ l.r.
MINISTRICA

Prednosti in slabosti dveh modelov organiziranosti lovskih družin v okviru LZS

Izhodišče organiziranosti LZS so njene naloge po ZDL-1 in sploh pravni okvir te organiziranosti po novem zakonu, ki ga je zelo jasno »spregledala« in opisala komisija IO LZS za organizacijsko-pravno področje (naprej: komisija) v uvodniku v 11. lanski številki Lovca.

Zakon ne rešuje organiziranosti lovske organizacije na ravni zdajšnjih območnih lovskih zvez oz. zvez LD (ZLD/LZ). Odgovornost za vzpostavitev učinkovite organiziranosti tudi na tej ravni je tako na strani LD samih kot na strani krovne organizacije LZS, ki jo postavlja že sam zakon. Dosedanji poskusi v okviru organov LZS kažejo na razlike med območji zdajšnjih ZLD/LZ, zaradi katerih menda v okviru LZS doslej ni bilo mogoče članstvu ponuditi enotnega koncepta lovske organizacije na regionalni ravni.

K ugotovitvam komisije v pravnem pogledu skoraj ni kaj dodati. Njene ugotovitve so dober temelj za nadaljnjo razčlenitev organiziranosti. Zameriti je komisiji (ali morda komu drugemu v vodstvu LZS) le to, da s temi ugotovitvami zelo zamuja.

Ni pa mogoče razumeti sklepa UO LZS pred tem, da območne ZLD/LZ ostanejo in delujejo še naprej in naj se to upošteva pri pripravi novih Pravil LZS oz. Pravil ZLD/LZ in LD!? Upravičeno se je pri uresničevanju teh sklepov zataknilo, kot ugotavlja komisija. Vodstvo LZS tako doslej še ni ponudilo članstvu za vse sprejemljive drugačne (beri: cenejše) organiziranosti lovstva na regionalni ravni.

Tako imamo LD in članstvo na voljo dve ponujeni možnosti:

I. Sedanje organiziranost ZLD/LZ brez sprememb (predlog začasne organiziranosti, ki naj se upošteva pri pripravi Pravil !? – zad-

nji sklep UO LZS, Lovca 11/2004) in

II. Območne enote LZS, kar dejansko pomeni ukinitve ZLD/LZ (prvotni predlog LZS in predlog komisije IO LZS za organizacijsko pravno področje).

Nobena od obeh rešitev pa ni razčlenjena, da bi lahko vsak član lovske organizacije razumel prednosti in slabosti vsake od njiju. In ker je znano, da hudič tiči v podrobnostih, jih je treba videti pred dokončno odločitvijo.

I. Sedanje ZLD/LZ delujejo naprej nespremenjene.

Formalno je to mogoče, saj so ustanovljene v skladu z zakonom o društvih, dejansko pa bi to pomenilo naslednje pomanjkljivosti:

- izvajale bodo predvsem naloge LZS, saj po zakonu nimajo svojih pristojnosti, in organi ZLD/LZ ne bodo imeli o čem odločati,
- z delom članarine za ZLD/LZ bomo člani financirali dejansko naloge LZS,
- ob zmanjšanju pristojnosti ni mogoče zagovarjati enako visoke članarine za ZLD/LZ kot doslej in **prednosti:**
- premoženje zdajšnjih ZLD/LZ bi ohranilo gospodarja,
- mogoče bi bilo nujno usklajevanje dejavnosti LD, in sicer tako pri izvajanju nalog LZS, pri sprejemanju odločitev organov LZS, pa tudi pri usklajevanju stališč LD do lovsko upravljalških območij, posebno tam, kjer se LUO ne pokriva z območjem ZLD/LZ,
- ohranjena bi bila finančna samostojnost območij za skupne namene LD v okviru zveze (kinologija, kultura, strelstvo, disciplinska komisija II. stopnje, pravna pomoč za LD).

Najmanj, kar bi bilo treba spremeniti v sedanji organiziranosti območnih ZLD/LZ, je naslednje:

1. Zmanjšati število organov. Zadoščal bi, npr., le Svet ZLD/LZ, ki bi deloval kot koordinator dela, tako do LZS kot do LD in LUO.

2. Strokovni tajniki bi morali postati delavci strokovne službe LZS, saj je po zakonu le LZS odgovorna za izvajanje nalog iz svoje pristojnosti.

3. Naloge ZLD/LZ bi bilo treba razdeliti na naloge LZS in na naloge ZLD/LZ. V okviru LZS je treba zagotoviti pokrivanje stroškov dela svojih organov (udeležba na sejah, mednarodno sodelovanje), saj to niso stroški območnih ZLD/LZ ali morda celo posameznih LD.

4. Razmejitev nalog in pristojnosti je treba upoštevati pri višini članarine za LZS oz. za ZLD/LZ. Slednja bi morala biti bistveno nižja od sedanje. Pri tem je škoda verjeti, da LD (ali člani prek članarine) ne bodo imeli stroškov s financiranjem LUO.

II. Območne ZLD/LD se ukinejo, ostanejo le strokovni delavci strokovne službe LZS.

Slabosti:

- pomanjkljiva koordinacija med LD do LZS in do LUO, posebno tam, kjer se območja LUO ne bodo pokrivala z območjem regionalne enote LZS,
- območja izgubijo svoja sredstva in svoj račun tudi za financiranje skupnih nalog LD (kinologija, kultura, strelstvo itn.),
- disciplinsko razsodišče se lahko organizira le pri LZS,
- nastane problem premoženja zdajšnjih ZLD/LZ,
- nastala bo centralizacija vodenja lovske organizacije v vseh pogledih (kadrovske, finančne, odločanje), kar ni sprejemljivo glede na neposredne kazenske in strokovne odgovornosti LD po zakonu; nastala bo odtujitev

vodstva LZS od baze, kar bo dolgoročno negativno vplivalo na motivacijo članstva za izvajanje odgovornih nalog lovstva,

- organi in strokovna služba LZS bodo morali komunicirati neposredno z vsako LD, kar bo povzročilo dodatne zaposlitve v strokovnih službah LZS.

Prednosti:

- zmanjšanje skupnih stroškov lovske organizacije oz. ob enaki članarini bi se sprostila sredstva za financiranje drugih pomembnih nalog v okviru LZS (nabava računalniške opreme za informacijski sistem Lisjak, izobraževanje, raziskovalna dejavnost).

Zato bi bilo treba ta model nujno dopolniti z določeno obliko »lokalne samouprave« v okviru območnih enot LZS (OE LZS):

1. V območni enoti bi deloval območni odbor LZS, ki bi moral imeti kombinirane pristojnosti. Po eni strani bi koordiniral izvajanje odločitev organov LZS, po drugi strani pa bi bil »poslanska baza« za organe LZS v Ljubljani. Območni odbor bi sestavljali starešine LD. Pristojnosti območnega odbora LZS bi bile:

- a) usklajevanje stališč LD do vprašanj, o katerih odločajo organi LZS,
- b) predlaganje kadrovske rešitve v okviru LZS (disciplinsko razsodišče, drugi organi, strokovni tajnik območnega odbora),
- c) spremljanje problematike delovanja LZS na svojem območju in dajanje koristnih pobud,
- d) usmerjanje izvrševanja odločitev organov LZS,
- e) usklajevanje strokovnih stališč LD glede izvajanja koncesijskih pogodb (posebno v območjih, kjer se sedanje ZLD oz. LZ ne

pokrivajo z lovsko upravljalskim območjem (LUO).

1. Sicer bi strokovna in administrativna opravila za LZS, območni odbor in LD v posameznem območju zagotavljala skupna strokovna služba LZS prek strokovnega tajnika območnega odbora, ki bi bil delavec strokovne službe LZS. Pri zaposlitvi tega delavca bi bilo treba zagotoviti tudi vpliv območnega odbora.

2. Financiranje območnega odbora bi se zagotavljalo prek enotnega finančnega načrta LZS, vendar bi mo-

ral imeti strokovni tajnik območnega odbora tudi pooblastilo za pokrivanje manjših sprotih izdatkov območnega odbora.

3. Delna finančna neodvisnost območnega odbora bi se lahko zagotovila s posebnim transakcijskim računom LZS, za katerega bi bil pooblaščen odredbodajalec samo predsednik območnega odbora. Vir sredstev za ta račun bi bili posebni prispevki LD v območju. Sredstva bi bila namenjena za posebej dogovorjene naloge v okviru območja.

4. Disciplinsko razsodišče 2. stopnje bi bil organ LZS. Deloval bi po območnih oddelkih razsodišča. Predsednika in člane razsodišča ter predsednike območnih oddelkov bi izvolil občni zbor ali UO LZS. Pri tem bi upošteval predloge območnega odbora.

5. Posebno vprašanje je premoženje sedanjih ZLD oz. območnih LZ, ki bi ga bilo treba ob takšni organizaciji rešiti. Nesprejemljivo bi bilo, da bi premoženje prešlo v last LZS. Pravno je mogoča rešitev, da se kot solastniki vpišejo v zemlji-

ški knjigi vse LD z območja, ki so prispevale k pridobitvi premoženja. Takšna rešitev bi bila sprejemljiva za nepremičnine, medtem ko bi premično premoženje (oprema, računalniki idr.) bilo smotrno prenesti na LZS z omejitvijo, da lahko služi le namenu območnega odbora. Za upravljanje nepremičnin pa bi LD morale skleniti posebno pogodbo o upravljanju solastnih nepremičnin. Vlogo upravljavca bi lahko prevzel območni odbor, in sicer po pooblastilu vseh LD.

Niko Šuštarč

Zakaj takšen odnos do divjih prašičev!?

Divjim prašičem se pod vsako oblastjo slabo piše

Vedno znova se lovci lahko sprašujemo, zakaj je tako slab odnos lovcev in oblasti do divjih prašičev. Z novim Zakonom o divjadi in lovstvu smo začeli novo poglavje v slovenskem lovstvu, zato je ponovno primerno in potrebno iskati odgovor na to vprašanje. Znano je namreč, da je bila ta živalska vrsta v našem prostoru vedno preganjana in celo že iztrebljena. S človeškim cinizmom bi lahko rekli, da so bili divji prašiči še najbolj enakopravni vsem drugim vrstam divjadi v prazgodovinskem obdobju ter v obdobju, ko je bila vsa divjad v prosti naravi še nikogaršnja lastnina, postala pa je lastnina tistega uplenitelja, ki jo je kadar koli in na kakršen koli način uspel uloviti.

Zanimivo je, da se je skozi zgodovino, z razslojevanjem ljudi v različnih družbenih razmerah, spreminjal tudi odnos ljudi do vrednotenja divjadi oz. posameznih vrst. To pa se je izrazito začelo že ob koncu lovskih kultur ter na začetku kmetovanja, ko so se ljudje ustalili in se začeli preživljati z obdelovanjem polj

Foto: K. Schneider

ter z vzrejo živine. Od takrat naprej je skozi vso zgodovino sovražen odnos predvsem do velikih zveri ter do divjih prašičev, ker so te vrste divjadi najbolj ogrožale kmetove koristi. Ob kmečkih stiskah se oblast sicer ni nikoli odpovedala njihovim dajatvam in davkom, vedno in hitro pa jim je ustregla na račun divjih prašičev.

Tako je kmetom zaradi velikih škod ustregla velika cesarica Marija Terezija, ko je leta 1770 izdala znamenito odredbo, s katero je zaukazala pokončiti vse divje prašiče v prosti naravi. V vseh deželah tedanjega cesarstva so začeli z veliko vnemo pobijati divje prašiče, tudi na Kranjskem. Verjetno že proti koncu 19. stoletja, gotovo pa v začetku 20. stoletja na Kranjskem v prosti naravi ni bilo več divjih prašičev. Nalogo so temeljito opravili, čeprav so imeli takrat lovci slabo orožje, divji prašiči pa veliko goščav.

Pri pregledu lovopustov skozi vso zgodovino našega lovstva ugotovimo, da je šele Zakon o varstvu, gojitvi in lovu divjadi ter o upravljanju

lovišč iz leta 1976 določil kratko prepoved lova na divje prašiče v času od 16. februarja do 31. marca. Od nastanka našega planeta pa do tega leta je bil torej lov na vse divje prašiče dovoljen brez časovne omejitve! Za primerjavo naj navedemo, da je bila že leta 1754 določena kazen dvanajst goldinarjev za odstrel gamsa v prepovedanem času, za gamsjega mladiča pa šest goldinarjev. V postavi iz leta 1874, v kateri je bilo določeno, v katerem času naj se divjad ne pokončuje, je bilo med drugim za Kranjsko določeno, da se fazana ne lovi v času od 1. februarja do 31. avgusta.

Na podlagi novega Zakona o divjadi in lovstvu iz leta 2004 je določena prepoved lova za merjasca v času od 1. februarja do 31. marca, za svinjo od 1. februarja do 31. junija, za mladiče in lanščake pa sploh ni prepovedi lova. Spet so od vse parkljaste divjadi in divjadi visokega lova najkrajšo potegnili divji prašiči; varstveno dobo namreč.

V času uveljavljanja enotnih gojitvenih smernic za divjad, ki smo si jih določali

lovci sami, je bil obetaven varstveni ukrep z omejitvami pri odstrelu na podlagi telesnih tež, ki ga je dosegel eden naših največjih strokovnjakov za divje prašiče. Toda lovci so se kaj hitro porogali takim ukrepom s poimenovanjem mladičev in lanščakov z »blažki«. Idejo je kaj hitro sesula takratna oblast z odločbami za odstrel, celo svinj, seveda spet pod pritiskom kmetov.

Odnos lovcev do divjih prašičev se kaže tudi z uporabo orožja in streliva za lov na divje prašiče. V času, ko je bil lov na vso parkljasto divjad dovoljen le s kroglo iz risane cevi, so bila vmesna obdobja, ko je bil izjemoma dovoljen lov na divje prašiče tudi s kroglo iz gladke cevi. Lovsko pravično obdobje za lov na divje prašiče je bilo glede tega le kratek čas. V Odločbi o vrsti in moči lovskega orožja ter moči nabojev in teži krogel, s katerimi se sme loviti posamezna vrsta divjadi (iz leta 1978), je bil celo določen najmanjši kaliber, pa tudi najmanjša teža krogle ter najmanjša zadetna sila na razdalji stotih metrov, tudi za lov divjih prašičev! Ob prehodu v

tretje tisočletje, ob zaostrenih razmerah za vso divjad in tudi ob sprejetem Etičnem kodeksu slovenskih lovcev pa je bil z Uredbo ponovno dopusten lov na divje prašiče tudi s kroglo iz gladke cevi. To pomeni vrnitev v srednji vek, so ugovarjali znani in izkušeni lovci. Zagovorniki spremembe pa so to utemeljevali z novim, naprednejšim strelivom za gladke cevi, ki je neprimerno učinkovitejši.

Odbor Etičnega kodeksa je ob presoji lova divjih prašičev s kroglo iz gladke cevi predlagal, da bi zadevo ponovno temeljito proučili ob spremembi lovske zakonodaje. Če so učinki sedanjega streliva za krogle iz gladkih cevi res tako učinkoviti, v čem je potem vzrok, da to lahko velja le za lov na divje prašiče!? Zakaj potem to ne velja tudi za lov na jelenjad in na telesno šibkejšo srnjad ter na drugo parkljasto divjad? To stališče smo prenesli tudi na sejo Upravnega odbora LZS, ko smo obravnavali spremembe na podlagi novega Zakona o divjadi in lovstvu. Nastalo je le glasovanje brez opravljenih strokovnih

presoj z argumenti. Preglasovali so etične norme! Tako so lovci sami ponovno privolili, da bodo divje prašiče lovili tudi s kroglo iz gladke cevi.

Pa še to: V novem zakonu o divjadi in lovstvu je prepovedano loviti vso divjad ponoči, razen divjega prašiča, zveri ter polha.

Ugotovimo lahko le, da se divjim prašičem slabo piše pod vsako oblastjo. Le zaradi svoje izjemne prilagodljivosti, inteligence, pretkanosti ter sposobnosti vodečih svinj, predvsem pa zaradi velike plodnosti vrste so preživeli že vse vrste človeških oblastí, od praskupnosti in kraljev do cesarice, marčno in oktobrske revolucije, vse čase od socializma do parlamentarne demokracije. Druga ugotovitev pa meče veliko senco na lovske organizacije, ker skozi vso zgodovino lovstva divjih prašičev niso obravnavale enakovredno z divjadjo drugih vrst, kaj šele spoštljivo, kar bi si naša velika divjad zaslužila v vseh pogledih.

Kdaj bo drugače?

Mag. Janez Črnač,
glavni urednik

Foto: K. Schneider

Veliki kljunač ali sloka – prebivalec Evrope

Prelet kljunačev ob razmnoževanju ni omejen samo na spomladanski čas; lahko ga opazujemo vse do konca razmnoževalnega obdobja, ki se lahko podaljša do začetka avgusta. Spomladanski prelet doseže prvi višek konec marca in ima nato še dva vrha do začetka avgusta.

Jesen pa je čas, ko v času jelenjega roka lahko tudi gorski lovec vedno znova naleti na kljunače. Pogosto se zgodi, da med zalazom nekje visoko v planini popolnoma nepričakovano, tik pred lovцем zleti ptica z dolgim kljunom, ki je ni pričakoval. Tedaj so kljunači na svoji selitveni poti v zimska stanišča in večina starih lovcev jih je v alpskem prostoru uplenila ravno na jesenskem preletu, le redko tudi spomladi.

Evropa brez meja

Območje razširjenosti velikega kljunača ali sloke (*Scolopax rusticola*) se razteza v širokem pasu od Irske prek celinskega dela Evrope in Azije tja daleč do Kitajske; južnoevropski polotoki so njegova zimska stanišča. Pripravljenost in potreba po selitvi kljunačev se znatno zmanjšujeta proti zahodu in jugu, torej od območij s celinskim podnebjem proti oceanskemu podnebjem. Tako ostane kar 70 % kljunačev vse leto na britanskem otočju in se ne selijo v zimska stanišča. Ravno zaradi celoletnega življenja v do-

mačem okolju naj bi bila stopnja preživetja angleških kljunačev višja kot tistih iz vzhodnih krajev območja njegove razširjenosti (areala). Povprečna razdalja med mestom obročkanja in mestom ponovnega odlova je bila pri kljunačih z Norveške 1.300 km, pri kljunačih s Finske pa 2.300 km. Zimska stanišča evropskih kljunačev so od angleškega otočja prek jugozahodne Evrope in severne Afrike do Turčije. Najdbe ali ponovni odlovi obročkanih kljunačev dajo slutiti selitvene poti teh »evropskih kozmopolitov«:

- finski kljunači so bili po 15. avgustu že uplenjeni na Danskem, v oktobru pa priletijo na britansko otočje;
- kljunači, ki so bili obročkani pri Leningradu, so bili novembra najdeni v Kentu v Veliki Britaniji;
- v Litvi obročkani kljunači so bili v oktobru istega leta najdeni v severni Italiji, v naslednjem letu v južni Avstriji, Belgiji in Franciji, nekateri med njimi pa svoj »zimski dopust« preživijo tudi na Balearih pred špansko obalo.

»Sonda z vrtalno glavo«

Približno 7 cm dolg kljunačev kljun je idealno orodje za sondiranje tal. Konica spodnje polovice kljuna je prekrita z zadebeljeno »vrtalno glavo« zgornje polovice kljuna, kamor se tako dobro prilega, da se pri zabadanju v tla ne razmikata obe polovici. Na zgornji polovici kljuna je mehkejši predel, kjer se sprednji del kljuna lahko upogne navzgor. Na tak način lahko ujame svoj plen.

Pri zabadanju v tla je dolg kljun nedvomno prednost, vendar pa sam »prenos« plena od konice kljuna do žrela zaradi istega razloga ni ravno olajšan. Vrsta trdnih izrastkov na robu kljuna omogoča, tudi pri deloma v tla zapičenem kljunu, da pride plen s pomočjo jezika in krčenja mišic do žrela. Kdor

prvič vidi anatomijo kljunačeve glave, se mu lahko dozdeva, da vso glavo poleg kljuna sestavljajo samo oči. Velike oči so prilagoditev na pretežno nočni način življenja. Poleg drugega so zelo visoko in ob straneh glave, kar ptici omogoča praktično polno vidno polje 360 ° na vse strani. Tako v času razmnoževanja lahko kljunač vidi tudi tistega svojega tekmeca ali partnerja, ki leti za njim, ne da bi premikal glavo. Tudi med prehranjevanjem lahko na tak način opazi morebitno nevarnost.

Samica in samec brez vidnih razlik?

Čeprav zanesljivo razlikovanje med spoloma na podlagi zunanjih znakov ni mogoče, pa lahko na podlagi telesne velikosti vsaj deloma sklepamo na spol, saj so samice praviloma nekoliko težje kot samci. Statistično značilne razlike med spoloma se pojavljajo samo pri dolžini kljuna in dolžini nog – tako so ptice z dolžino kljuna manj kot 8 cm in dolžino nog manj kot 4 cm praviloma ženskega spola.

Kljunači spolno dozoriijo pred koncem prvega življenjskega leta in že naslednjo pomlad sodelujejo v razmnoževanju. Tudi če slučajno v neposredni bližini valeče samice opazimo še drugo ptico, to ne priča o kakršni koli, tudi tesni vezi med obema spoloma. Večina samic zne-se jajca v času med sredino marca in sredino aprila, najpozneje pa so bila najdena gnezda z valečimi samicami tudi julija in v začetku avgusta. Povprečen realni prirastek, torej število odraslih mladičev na samico, je 2 do 3. Veliko znakov kaže, da se praviloma pojavlja tudi drugo gnezdo, pri čemer pa zanesljivo nastajajo razlike med območji na podlagi podnebnih in ekoloških dejavnikov.

Ne samo v nižinah

Prihod kljunačev na gnezditvena območja je v prvi vrsti odvisen od taljenja snega in odtalitve zgornje plasti tal, zaradi česar razumljivo nastaja zakasnitev v višjih in bolj severno ležečih območjih. Čeprav so kljunači pogostejši v nižje ležečih območjih, pa se v Alpah vrsta razmeroma pogosto pojavlja tudi na nadmorskih višinah od 1.200 do 1.400 m, pri čemer pa je treba omeniti, da so gnezdenje kljunača (npr. v Avstriji) ugotovili tudi na nadmorski višini 1.600 m. Pozno-spomladanski zimski pojavi (sneg in mraz) lahko zaustavijo vračanje kljunačev v gnezditvena območja, včasih pa povzročijo celo njihovo ponovno delno selitev proti jugu. Sami datumi izleganja mladičev dokazujejo, da populacije, ki prispejo v svoja gnezditvena območja, v

podobnih primerih preletijo tudi ptice, ki sicer domujejo precej severneje.

Prelet kljunačev – tudi poleti

Vsak, ki je opravil lovski izpit, ve, kdaj se kljunači razmnožujejo in tudi kdaj je njihov prelet. Oglašanje kljunačev je omejeno skoraj izključno na oglašanje samcev v času spomladanskega razmnoževanja in preleta ter je sestavljeno iz treh ali štirih zvokov (»quorr«), ki jih ptič oddaja z zaprtim kljunom in nastanejo z izpraznitvijo zračnega mehurja ob žrelu. Pred tem pa samec oddaja tudi zvoke z odprtim kljunom (»puitz«). Samo razmnoževanje se posebno v milih zimah na britanskem otočju lahko začne že v februarju, pri čemer pa sodelujejo le ptice, ki se niso selile. Navadno se razmnoževanje začne v času spomladanske selitve – preleta, pri čemer pa se poleg teritorialnega samca večkrat pojavijo tudi drugi, ki se tedaj selijo.

Prelet kljunačev ob razmnoževanju ni omejen samo na spomladanski čas, pri čemer ni pogojen z nadmorsko višino ali geografsko širino. Prelet, pri katerem se oglašajo samci, lahko opazujemo vse do konca obdobja razmnoževanja (sredina julija do začetka avgusta), v višje ležečih območjih celo do sredine avgusta. Včasih so govorili o dveh višjih razmnoževanja (april - maj in po sredini junija), kar so povezovali s pojavom dvakratnega gnezdenja kljunačev. Zdaj znanstveniki ne govorijo več o dveh razmnoževalnih obdobjih. Sama jakost preleta ob razmnoževanju (število samcev, ki letijo za samico) doseže prvi višek konec marca, se nato v maju in juniju znova povečuje in doseže višek v sredini junija ter traja do začetka avgusta. Kjer že od sredine aprila naprej redno opazujejo prelete kljunačev, lahko sklepamo, da tudi kljunači, ki so samo prezimili na tistem območju, in tudi tisti, ki se prek takega območja selijo, že sodelujejo v preletu pri razmnoževanju. V času, ko samice gnezdiijo, samci podaljšujejo svoje prelete tudi prek območij, ki niso znana kot gnezditvena območja.

Prevoz mladičev med letom

Pripovedke o letečih kljunačih, ki prenašajo svoje mladiče, niso lovska latinščina! Ravno pri kljunačih je bil, v primerjavi z drugimi vrstami ptic, najpogostejše opazovan pojav prenašanja še za let negodnih mladičev. Med prenosom po zraku je mladič praviloma tesno prilepljen na trebuhu med nogama in zavarovan s spušenim ter razpetim repom.

Občasno pa je mladič pritisnjen ob matrine prsi tudi s kljunom. Kljunači, ki želi-jo morebitne plenilce odvrniti od gnezda, so z navzdol pritisnjenim repom in visečimi nogami videti tako okorni, da lahko dobite vtis, da prenašajo majhnega mladiča.

Večanje ali zmanjševanje številčnosti

Ker so kljunači samotarji in ob tem tudi pretežno nočne ptice, njihove številčnosti ni lahko ugotavljati ali ocenjevati. Tudi zaradi obsežnega areala razširjenosti je ocena razvoja številčnosti v zadnjih 30 do 50 letih zelo vprašljiva. Tako CREUTZ (1978) navaja, da prebivata 1 do 2 samici na 100 ha, kadar ugoden življenjski prostor vsak večer preletavajo samci, ki se oglašajo v obdobju razmnoževanja. V posameznih letih številčnost kljunačev pogosto precej niha, tako da je v takih primerih odstrel (tam, kjer je še dovoljen) precej pomanjkljiv kazalec prave številčnosti. Včasih so tendence razvoja številčnosti regionalno zelo različne, tako da so si podatki lahko zelo nasprotujoči. Večanje številčnosti kljunačev navajajo na Nizozemskem, v severni Nemčiji in na Danskem. Pogosto to povezujejo s ponovnim vnosom listavcev v monokulturne iglavce, ki so bile prizadete zaradi različnih neurij. Poleg tega domnevajo, da je posledica velikopovršinske spremembe podnebja večanje številčnosti kljunačev v atlantskem podnebnem prostoru in hkrati zmanjševanje številčnosti v celinskem podnebnem pasu. Prav tako so določene posledice tudi zaradi prepovedi spomladanskega lova na kljunače. Zmanjševanje številčnosti kljunačev npr. v vzhodni Nemčiji, Italiji, na Češkem in v Slovaški ter na Poljskem povezujejo tudi z zmanjševanjem ugodnega življenjskega prostora zaradi izsuševanja in spreminjanja vlažnih biotopov ter nižinskih gozdov. Iz Švedske, Norveške in Avstrije pa poročajo o uravnoteženem stanju, torej brez spremembe številčnosti.

Živalske vrste večinoma izginjajo potihem. Naše poznavanje in znanje o življenju velikega kljunača ali sloke je še zelo pomanjkljivo, vendar pa večinoma dovolj poznamo njegove zahteve glede življenjskega okolja. Dolgoročno in trajno bo ohranitev ptice z »dolгим obrazom« zagotovila zgolj ohranitev primerne življenjskega prostora. Tako se bomo obvarovali pred svojimi lastnimi »dolgimi obrazi«, ki jih dobimo, ko zopet – nerazumljivo – izgubimo kakšno živalsko vrsto.

Dr. Hubert Zeiler

– prevod: **mag. Janko Mehle**

Na robu izumrtja: sajga antilopa potrebuje hitro mednarodno pomoč!

IUCN Konvencija o selivskih vrstah *Convention on migratory Species (CMS)* in CIC sta na 3. svetovnem kongresu IUCN v Bangkoku zbrala predstavnike držav, kjer še živi ta ogrožena stepska antilopa, in jih pozvala k takojšnji akciji.

Se pred dvema desetletjema se je po stepah srednje Azije paslo več milijonov sajg dveh podvrst – *Saiga tatarica tatarica* in *Saiga tatarica mongolica*. Ti zanimivi predstavniki nosatih antilop so še pred nedavnim prevladovali na prostranstvih odprtih step vse od Ukrajine do Mongolije. Poleti so se sajge v velikih čredah selile v severna stepska območja, pozimi pa vračale v toplejša polpuščavska območja na jugu. Zaradi njene nenavadne zunanosti in anatomske posebnosti, še posebno glede oblike nosnih delov, je edinstvena. Notranjost nosne votline je spiralasta in pomaga živalim, da preživijo v vročih, suhih in prašnih stepskih poletjih pa tudi v ostrih in hladnih zimah. Poleti se vroč zrak v takšnem nosu na svoji dolgi poti do pljuč ohladi, obenem pa se tudi prefiltrira prah, ki je v zraku. Pozimi je proces prav obraten: hladen zrak postane nekaj stopinj toplejši, ko potuje skozi dolg in razvejan sistem kanalov v nosni votlini.

Dandanes so sajge zdesetkane žrtve epidemij in divjega lova. Zoologi menijo, da se je samo v enem desetletju številčnost te vrste zmanjšala kar za 97 %. Tako je zdaj to primer najočitnejšega in najbolj dramatičnega nenadnega zmanjšanja številčnosti neke večje sesalske vrste, ki je bil zabeležen kdaj koli.

Zdaj živi morda le še 31.000 glav teh živali (od nekdanje večmilijonske črede). Še okrog leta 1990 naj bi jih bilo okrog milijon glav. Ostanki sajga antilop so pretežno le samice, ki jih še nadalje ogroža divji lov. Največja grožnja preti predvsem sajginim samcem, ki nosijo rogove. Divji lovci sicer lovijo tudi samice

Foto: R. Stach, CMS

IUCN je vrsto sajga spoznala za ranljivo šele leta 1996. Še posebno ranljiva je bila geografska podvrsta S. t. tatarica, medtem ko je bila podvrsta S. t. mongolica manj ogrožena. Na fotografiji je samec z značilnim rogmi, zaradi katerih je vrsta resno ogrožena.

Dlaka sajg (na fotografiji je samica v letni dlaki) je iz volnene podlanke in grobe ščetinaste nadlanke, ki žival varuje pred zunanjimi vplivi. Pred zimo cimetasto, redko letno dlako živali zamenjajo s skoraj belo zimsko dlako, ki je skoraj dvakrat daljša in 70 % gostejša od letne.

za nič kaj okusno meso, toda pri samcih dobijo pravzaprav oboje: meso in večstransko uporabne rogove. Da je spolno razmerje tako zelo porušeno, ni nič presenetljivega

ob dejstvu, da znaša izkupiček za 1 kg rogov, kar so rogovi 2–3 uplenjenih sajginih samcev, v povprečju dvakrat tolikšen kakor dva povprečna mesečna zaslužka lju-

di, ki delajo na poljedelskem območju Kazahstana (npr. v letu 2000 je bila povprečna plača 100 USD). Pri tej vrsti je posledica zelo porušenega spolnega razmerja še hitrejša zmanjševanje številčnosti (Milner – Gulland, s sod. 2003), zaradi česar so precejšnje motnje pri razmnoževanju, in sicer kljub dejstvu, da je bila vrsta znana po visoki stopnji prirastka (večina samice po 145 dneh brejosti polže dvojčke). Zdaj je vrsta na pragu izumrtja, če se odgovorni ne bodo lotili domenejnih drastičnih in hitrih varstvenih ukrepov.

številčnost skupne populacije zopet kmalu povečala čez milijon glav. Z zlomom ZSSR, ki je prinesel znane ekonomske težave v oddaljena območja in zaradi poznejšega množičnega evforičnega ter brezumnega uničevanja naravnih habitatov te živalske vrste, uvajanja obsežnih poljedelskih površin na račun naravne stepe, nato še zaradi nekaj izjemno ostrih zaporednih zim – je vse prispevalo k zdajšnjim zaskrbljujočim razmeram.

Prav v tistem času se je sajgam zgodilo še nekaj tragičnega. Samčevi rogovi so postali nadomestek za zdravilni prah, pridobljen iz rogov azijskih nosorogov, ki ga je uporabljala tradicionalna kitajska medicina. Zaradi uvedbe intenzivnega varstva ogroženih nosorogov, ki so bili predmet divjega lova zaradi cvetoče trgovine z njihovimi rogovi (prah iz rogov so uporabljali kot sredstvo proti mrzlicam in kot spolni afrodizijak), je WWF (*World Wildlife Fund*), Svetovni sklad za varstvo divjih živali, zavzel le s problemom varstva nosorogov, Kitajski univerzi v Hong Kongu predlagal študij različnih nadomestkov za prah iz nosorogovih rogov. Kot rezultat te akcije in kampanje, ki je potekala v zgodnjih 90-ih letih, je WWF menil, da je lahko prav prah iz rogov sajginih

samcev uspešen nadomestek za prah iz nosorogovih rogov. Na veliko nesrečo so prav rogovi samcev sajg postali zelo iskan in uspešen nadomestek. Tako so se začele črede sajg, za katere je tedaj veljalo, da so še stabilne, po letu 1990 številčno naglo zmanjševati. Sicer je WWF kmalu spoznal svojo zablodo, se hitro odzval ter poskusil zaustaviti take težnje, a bilo je že prepozno ...

Ogromne populacije sajg, ki so živele v Kazahstanu, Uzbekistanu in Turkmeniji (Turkmenistanu), so zdaj razdrobljene. Evropska populacija živi na zahodni strani Urala v območju Kalmyki, tri azijske (vse so med seboj nepovezane) živijo v stepah vzhodno od Urala, druga v Ust-Urtu in tretja, ki je največja, v Betpak-Data. Mongolski populaciji sta dve: v območju Mankhana in v polpuščavskem predelu Shargyn Gobi. Ocenjujejo, da na tamkajšnjem obširnem stepskem območju ne živi več kakor 31.000 glav teh antilop.

Na osnovi sestanka IUCN – Konvencije za selivske vrste (CMS), CIC, Fauna & Flora International in Uzbekistanskega zoološkega sveta so izvedenci in državni uradniki, ki so odgovorni za usodo te živalske vrste, zdaj zadolženi za organizacijo velike akcije (pod pokroviteljstvom IUCN).

Foto: N. Bumfeld

Stepa (na fotografiji) in polpuščave so naravni habitag sajg.

Sajga - *Saiga tatarica* (Linneaus, 1758)

Poimenovanje živali: nemško: *Saiga*; francosko: *Saïga*; kitajsko: *Gao-li-lin-yang*; mongolsko: *Bökhön*; rusko: *Ssajga*.

Razširjena je v palearktični regiji.

Nekdanja razširjenost: od vzhodnih pobočij Karpatov do step zahodne Mongolije.

Zdajšnja razširjenost: od kirgiških step proti vzhodu do Kazahstana, Dzungaria in zahodne Mongolije.

Življenjske navade: Najbolj priljubljeni habitati: nižinske, polpuščavske stepe; združujejo se v trope in črede od 10 do 25, 40, 100 in tudi prek 100.000 živali, ki se pasejo in obgrizujejo mladike grmičja, uživajo zelišča in stepske trave. Aktivne so v mraku. V jeseni se združijo v velike črede (100.000 glav) in se selijo južneje na travnate planjave v toplejših območjih – spomladi se zopet vrnejo na svoja poletna pasišča. Plenijo jih volkovi, včasih pa tudi podivjani psi.

Populacijski položaj: Do leta 1990 naj bi bil še stabilen. W. Trense (1989) navaja, da je številčno stanje več kakor nekaj milijonov glav; na območju ZSSR (v letu 1958 pa 2.000.000 glav); Mongolija: približno 600 glav (po Krupka, 1984 – v literaturi).

Na začetku 21. stoletja je vrsta populacijsko razdrobljena na več nepovezanih populacij in številčno tik pred izumrtjem. Uvedena je urgentna reševalna akcija (2004) pod okriljem IUCN in CIC.

Telesna teža odraslih živali: 35 do 69 kg

Plečna višina: 70 do 80 cm

Dolžina telo + glava: 135 do 170 cm

Dolžina repa: 8 do 10 cm

Obdobje brejosti: 145 dni

Največja starost: prek 20 let

Trofejni rogovi samcev sajg: rekord RW's : 16 1/4, 1980 ZSSR, E. Kandurov; povprečje 9".

CIC točk: 88,65, ZSSR; povprečje 75 točk.

Lovske metode: Lov s pomočjo avtomobila, lov na konju, lov na čakanje in na zalaz.

Podvrste: dve podvrsti

1. *Saiga tatarica tatarica*

Razširjena v kirgiški stepi (od ustja reke Volge proti vzhodu do Altaja); v zahodni Dzungarii in na Kitajskem (Xinjiang); ogrožena.

Rekordni rogovi samcev (glej kot pri opisu vrste)

2. *Saiga tatarica mongolica*

Jugovzhodna Mongolija. Ogrožena.

Rekordni rogovi samcev te podvrste dosegajo 59,35 CIC točke, v povprečju pa imajo moč okrog 53 točk.

Vira:

CIC Newsletter, št. 4/20004;

Werner Trense: The big game of the world, Hamburg, Bderlin, P.Parey, 1989;

Foto: R. Reading

Breje samice sajg (samice so brez rogov) zapustijo velike trope in se odmaknejo na območja, kjer skotijo mladiče. Skoraj vsi mladiči se skotijo v enem tednu. Že po 8–10 dneh po kotitveni dobi se samice z mladiči spet pridružijo preostalim vrstnikom na letnih pasiščih.

Verjetno so se tako prvič države na ozemlju, kjer živijo sajge (to so Kazahstan, Ruska federacija, Turkmenija, Uzbekistan in Kitajska) pod pokroviteljstvom CIC sestale na posebnem sestanku, da bi proučile vrsto, ki je tik pred izumrtjem.

Odločitev Konvencije o mednarodnem trgovanju z ogroženimi živalskimi vrstami (CITES), ki je bila v Bangkoku oktobra 2004, je bila, da pospeši različne akcije v korist rešitve statusa sajg in prepreči nelegalno trgovino z njihovimi rogovi. Sklenjena je bila z javno presojo (resolucijo). Kitajski kolegi so prav tako sporočili ukrepe in zagotovili poostreno kontrolo nad ilegalnim uvozom rogov sajginih samcev.

Sekretariat Konvencije za selivske vrste (CMS) je po-

ročal, da sta dve od štirih držav, kjer še živi podvrsta *Sajga tatarica tatarica*, pripravljeni podpisati osnutek dogovora za varstvo sajg, spremeniti način dosedanjega gospodarjenja s to vrsto (iz leta 2002) in vplivati še na drugi dve državi, kjer živi ta podvrsta, da bi uvedli podobne učinkovite ukrepe že v najkrajšem času. Jedrnata poročila in jasni sklepi s tega posvetovanja so zagotovilo za napredek pri reševanju sajg. Mednarodni svet za lovstvo in ohranitev divjadi (CIC) bo partner, ki bo aktivno sodeloval s predstavništvu dežel, kjer še živijo sajge, in tudi s Kitajsko, da bi kar najbolj in najhitreje izboljšali status varstva te edinstvene vrste stepskega parkljarja.

Po: CIC Newsletter, 4/04 –

Boris Leskovic

Začeti postopki EU zaradi lova na volkove in kormorane

Komisija EU zaradi kršitve okoljske zakonodaje začela postopek proti sedmim članicam

Evropska komisija je 13. 1. 2005 zaradi kršitev evropske okoljske zakonodaje uvedla postopke proti Belgiji, Luksemburgu, Irski, Finski, Švedski, Danski ter Finski. Proti Belgiji je sklenila začeti postopek zaradi štirih primerov kršitev okoljske zakonodaje, proti Luksemburgu pa zaradi enega primera. Proti Finski, Švedski in Danski bo začela postopek zaradi kršitev na področju varstva narave in industrijskega onesnaževanja, proti Nizozemski, ki ji je zadnje pisno opozorilo poslala julija lani, pa zato, ker država v okoljsko zakonodajo še vedno ni vključila določb s področja industrijskih emisij in varstva voda, so sporočili v Bruslju.

Postopek pred Evropskim sodiščem je Evropska komisija proti Belgiji začela zaradi štirih primerov kršitev EU zakonodaje, proti Luksemburgu pa zaradi enega takega primera. S tem ukrepom naj bi komisija skušala zagotoviti, da bi obe državi čim prej izboljšali stopnjo varstva okolja. Postopek proti obema državam je komisija sklenila začeti, ker v nacionalno zakonodajo nista popolnoma vključili določil okvirne varstvene direktive o vodi, ki je temelj evropske varstvene okoljske politike na tem področju. Proti Belgiji pa je komisija sklenila začeti postopek tudi zaradi trgovanja z emisijami toplogrednih plinov, kakovosti bencina in snovi, ki uničujejo ozonski plašč.

Zaradi kršitve evropske okoljske zakonodaje na področju varstva narave in industrijskega onesnaževanja je Evropska komisija sklenila pred Evropskim sodiščem začeti postopek proti Finski, Švedski in Danski. **Komisija bo začela postopek proti Finski (zaradi lova na volkove, Švedski bo poslala zadnje pisno opozorilo zaradi lova na kormorane, Danska pa bo prejela zadnje pisno opozorilo zaradi nje-nega pristopa pri nadzoru onesnaževanja z velikih prašičjih in perutninskih farm).**

Proti Irski je Evropska komisija sklenila začeti postopek v osmih primerih zaradi kršitev evropske okoljske zakonodaje. Z ukrepom želi komisija doseči, da bi Irska zmanjšala onesnaževanje na področju kmetijstva in onesnaževanja voda, zagotovila varno oskrbo z vodo ter v večji meri sodelovala v širših prizadevanjih za zmanjšanje onesnaževanja zraka ter ozonskega plašča. Komisija bo Irski poslala prvo opozorilo zaradi nespoštovanja pravil iz direktive o nitratih, ki naj bi

prispevala k zmanjšanju onesnaževanja vode z nitrati. V sedmih primerih pa bo komisija Irski izdala zadnje pisno opozorilo pred začetkom postopka pred Evropskim sodiščem.

Pred Evropskim sodiščem je komisija sklenila začeti postopek tudi proti Nizozemski, saj ta država doslej v nacionalno zakonodajo še ni vnesla določil evropske okoljske zakonodaje ali pa je to storila nepopolno. To je zakonodaja o industrijskih emisijah in varstvu voda. Zadnja opozorila je komisija Nizozemski poslala julija lani, vendar pa je država s kršitvami nadaljevala, so sporočili v Bruslju.

Po STA /13. 1. 2005

IUCN je sprejel vlogo lovstva pri učinkovitem varstvu divjega živalstva

Ohrabrujoči obeti na 3. svetovnem kongresu IUCN (Svetovne zveze za varstvo narave)

Na zadnjem, 3. kongresu IUCN, ki je bil od 17. do 25. novembra 2004 v Bangkoku, je s svojimi prispevki sodelovalo več kakor 40 tujih predstavnikov ministrstev za zunanje zadeve, okolje in prostor, kmetijstvo, gozdarstvo, ribištvo in turizem, več kot 1000 vodilnih svetovnih znanstvenikov in izvedencev, prek 200 predstavnikov različnih gospodarstev, pa tudi stotine okoljevarstvenih aktivistov. Vsi so prišli z namenom, da bi skupaj pripravili akcijski načrt najnujnejših naravovarstvenih akcij. Generalni direktor IUCN Achim Steiner je povedal, da so naposled le sklenili, da **morata urejeno lovstvo in naravovarstvo skupaj skrbeti za učinkovito varstvo divjega živalstva**. Do takega skupnega spoznanja pa so prišli, kakor je dejal, po dolgi in burni poti, ki se je naposled končala na prejšnjem kongresu v Amanu, kjer je IUCN sprejela dokument *Politiko za trajnostno rabo naravnih virov*. To je zdaj pravzaprav eden od stebrov, ki podpira različne resolucije, ki so v povezavi z lovom kot pripomoček ali orodje za učinkovito varstvo narave in divjega živalstva.

Še nekaj pomembnega je bilo sprejeto v Addis Abebi: **Načela in napotki za trajnostno rabo vrstne pestrosti**. Oba dokumenta nedvomno izboljšujeta splošno podporo varstvu divjih živali ob sočasni, a preudarni uporabi (lovu).

Po: CIC Newsletter 4/2004 – B. L.

BO SLOVENIJA FRANCIJI PRISPEVALA DUCAT MEDVEDOV?

Francoski minister za ekologijo Serge Lepeltier je 13. 1. 2005 izdal uradno vladno obvestilo, v katerem javnost seznaja, da bodo v Pirenejih začeli ponovno naseljevati rjavega medveda.

Kakor je povedal Jan-Paul Mercier z ministrstva za ekologijo, je najpomembnejše, da se je minister S. Lepeltier odločil, da v naslednjih treh letih v Pireneje ponovno naselijo 8 do 12 medvedov; od tega 5 medvedk že v zgodnji letošnji jeseni. Osebe pisarne francoskega ministrstva za ekologijo je že navezalo stike z Zavodom za gozdove Slovenije, prav tako pa tudi z resornimi službami v Španiji in na Hrvaškem. Odločitev, katere medvede za naselitev bodo uporabili Francozi in kje jih bodo odlovili, bo znana najpozneje do junija. Do tedaj se bodo tudi odločili, v katere dele Pirenejev bodo izpustili odlovljene medvede. Skoraj ni dvoma, je še povedal Mercier, da ne bo za odlov medvedov izbrana prav Slovenija.

B. Leskovic

Na kratko iz tujega tiska ...

Romunija: Komisija evropskega parlamenta je na podlagi sprejetih direktiv EU do nadaljnjega prepovedala uvoz kožuhov rjavega medveda iz te države v države EU. Pri izdaji uvoznih dovoljenj namreč ni bilo doseženo soglasje znanstvenih inštitucij, s katerim podajajo svoje stališče, da zaradi ukrepa izločitve iz narave ne bosta ogrožena razširjenost niti ohranitveni status vrste v državi.

(Jagen Weltweit Internet)

Kanada: Podobno kot v provincah Britanska Kolumbija in Manitoba so tudi v Ontariu prepovedali komercialni lov v oborah, dovoljena pa ostaja vzreja divjadi v oborah izključno za meso.

(Jagen Weltweit Internet)

Francija: V tej državi so se v lovske letu 2003/04 zgodile 203 nesreče pri lovu, ki so terjale 29 smrtnih žrtev. 10 % žrtev niso bili lovci. Približno polovica vseh nesreč se je pripetila na skupnih lovih, pri čemer velika večina ponesrečenih ni nosila oblačil ali delov oblačil v signalnih barvah.

(Jäger, 1/2005)

Kanada: Na otoku Princess Royal, ki leži ob vzhodni obali, živijo belo obarvani črni medvedi (baribali), ki pa so bili v preteklosti zaradi svoje posebne obarvanosti že skoraj iztrebljeni. Različni pisani viri in anekdote dokazujejo, da so že praprebivalci tega otoka poznali belo obarvane črne medvede, ki pa so bili prvič znanstveno opisani šele leta 1928. Pri tem ne gre za albinizem (pomanjkanje pigmenta), temveč za resnično belo pigmentirane osebe. Približno na vsakih 10 poleženih mladičev je eden bele barve. Prebivalci otoka se sedaj bojijo za obstoj te naravne posebnosti, saj naj bi kanadska lesna industrija s svojimi velikopovršinskimi goloseki posegla tudi na ta otok.

(Jäger, 1/2005)

Švica: V začetku novembra minulega leta so vzniki, ki so vozili na trikotniku avtocest v vzhodnem delu te države, klicali policijo, da obstaja velika nevarnost nesreč, saj so se na avtocesti pojavili divji prašiči. Policija

je takoj ukrepala: obvestila je lovce, ki so se oblekli v signalna oblačila, ter takoj potem, ko je bilo vse pripravljeno, zaprla avtocesto za ves promet. Lovci so morali preiskati in pognati približno 500 m dolg, gosto zaraščen odsek med avtocestama. Pogon je trajal 12–15 minut, v katerih so uspeli upleniti 5 divjih prašičev. Med njimi je bil 87 kg težak merjasec, 73 kg težka svinja in 3 močne lanščakinje, ki so tehtale vsaka okrog 60 kg.

(Pirsch, 3/2005)

Italija: Pri rutinskem pregledu prtljage 40-letnega Italijana, ki je bil na poti iz Romunije v severno Italijo, je policija na münchenskem letališču s pomočjo rentgenskih žarkov odkrila, da so kovčki napolnjeni s strogo zavarovanimi pticami pevkami. Odkrili so nič manj kot 2.101 primerek travniških cip, ki jih pokupijo sladokusci v Benetkah. »Polenta ucelli« (polenta s pticami) ali »Spiedo ucelli« (ptice na ražnju) so kljub strogemu varstvu še vedno specialitete, za katere je na črno mogoče iztržiti veliko denarja. Po navedbah varstvenikov ptic v severni Italiji pojedjo na leto še vedno približno 2 milijona drozgov, ščinkavcev, taščic in drugih vrst ptic pevk.

(Weidwerk, 2/2005)

ZDA/Švedska: Znanstveniki ameriške univerze iz Los Angelesa in švedske univerze iz

Upsale so proučevali in primerjali gensko pestrost sedanjih populacij volka v Severni Ameriki s tistimi iz preteklosti. Pri tem so si pomagali z genskim materialom, ki so ga pridobili iz kožuhov in kosti volkov, uplenjenih leta 1856. Ugotovili so, da se je genska pestrost zmanjšala kar za 43 %, kar pa je razumljivo, saj so bili volkovi v Severni Ameriki tik pred iztrebljenjem. Tako nastala populacija volkov pa ne more pridobiti prvotne genske pestrosti, kar bi ji omogočalo lažje prilagajanje na spreminjajoče se razmere v okolju.

(Weidwerk, 2/2005)

Nemčija: Po podatkih nemškega avtomobilskega kluba ADAC se je v prometnih nesrečah z divjadjo v minulem letu smrtno ponesrečilo več kot 50 ljudi, medtem ko je bilo poškodovanih 2.500 oseb.

(Weidwerk, 2/2005)

Namibija: 22. septembra 2004 je nemški lovski gost v predelu Nyae Nyae Conservancy v severnem Kalahariju, ki leži približno 40 kilometrov od meje z Bocvano, uplenil doslej najmočnejšega slona v Namibiji. Desni okel omenjega orjaka je tehtal kar 52,35 kg in v obsegu meril natančno 60 cm. Pri tem je treba zapisati, da je bil okel na koncu poškodovan in tudi skrajšan. Levi okel je bil zdrobljen,

preostanek pa poln črvov in ličink, ki so segali vse do možganov. Poleg tega je bila ustnica že popolnoma razžrta. Strokovnjaki so slonovo starost ocenili na precej več kot 50 let, tako da se je njegova življenjska pot že bližala koncu. Na območju, kjer je bil uplenjen omenjeni slon, živi več kot 1.000 slonov. Od tega vsako leto legalno uplenijo 4 odrasle samce, nekaj živali pa je treba odstreliti zaradi težav, ki jih povzročajo v okolju. Vsako leto najdejo tudi 20–30 poginulih slonov. Park Nyae Nyae Conservancy meji na severu na narodni park Kaudom, v katerem živi še dodatnih 3.500 slonov. Na tamkajšnjem območju se število slonov povečuje, domnevno zaradi uspešnega nadzora nad divjim lovom, pa tudi zaradi številnih novih vodnih virov in povečane količine ter kakovosti prehrane v okolici.

(Jagen Weltweit, 6/2004)

Tanzanija: Več kot 20 mesecev je trajalo, da so uspeli upleniti leva, ki je v tem času ustrahoval prebivalce Rufija v območju Selous in ubil ter požrl najmanj 36 ljudi. Po uplenitvi so ugotovili, da je imel 3,5 leta star samec poškodovan kočnik in velik absces, ki je segal v čeljust. Strokovnjaki domnevajo, da je bil to vzrok za njegove napade na ljudi.

(Jagen Weltweit, 6/2004)

Pripravil: **mag. Janko Mehle**

Foto: Foto Spring - MB

Večno zvonjenje iz doline je ujelo le še tanko uho, temne mrakobe vajene oči pa so gozdno pot zaznamovale le po njeni sledni belini. V rovtu je mrak že stopil obrise koče v zgodnjo noč in začela seje oglašati sova. Luna je bila temna, zvezde pa niso imele svetlobne moči. Na strel pred mrakom je okolica že pozabila in v temni gozd se je vrnila spokojnost.

Mlada lovca, Jošt in Blaž, sta se vračala z lova po gozdni poti. Potiho sta govorila o zaznavnih glasovih, ki so

prihajali iz gozdne temine in začeli vznemirjati njeno tihoto.

Ob prečkanju rovta sta bolj po spominu, kot bi ju vodile oči, stopala po stezi. Ko sta se ustavila pred vrati koče, se je Jošt dotikal do kljuke, s prsti zaznal ključavnico in vanjo porinil ključ. Odprl je vrata, ob vstopu vanjo pa so se polhi razbežali med strešna tramovja. Ko je Blaž prižgal že pripravljeno petrolejko, se je soj igrajoče se svetlobe razlil v prostor, na odprtem ognjišču pa so kmalu zaprasketala javorova polena. Lovca sta posedla in iz nahrbtnikov zložila večerjo na mizo.

Blaž je biolog in dotikajo se ga

trideseta leta. Doma je s podeželja, s kmetije z njivami in travniki in okoliškimi gozdovi. Pa lovška kri je v rodu, saj so bili lovci že njegov praded, ded in oče. Ko je še pasel krave, ga je radovednost vedno znova gnala v robovja gozda in vanj, kjer je spoznaval ptice in gozdne cvetove, grmovje in drevje, pa divjad, ki je nadgrajevala bogastvo tamkajšnje narave. Pozneje je že s knjigo v roki preverjal svoja spoznanja in zmote, urejal herbarije in zbirke žuželk, prepariral jajca ptic in zbiral opuščena gnezda. Potem, ko ga je vse bolj gnala želja po spoznavanju rastlin in živali ter

NIKOLAJ LAPUH

Prečuta noč

njihovo življenjeslovje, je z zavidljivim uspehom končal študij.

Jošt pa je zgodovinar in po starosti Blažev vrstnik. Bila sta iz iste vasi, v otroštvu sta družno iskala in razkrivala skrivnosti znanih neznank. Njuno največje skupno zadovoljstvo je bilo, že v zrelih letih, odkritje endemne rože, omejene z rastjo le v njenem kraju. Njegova najljubša sprostitve je sprehod misli v zgodovino lova in v zgodovino odkrivanja lovskega izrazoslovja od začetkov nastajanja do zdajšnjih dni. Lovske šege in navade so zanj opazen drobci v sestavi slovenske kulture.

Prva polena so dogorevala, prasket zažirajočega ognja v les je pojenjal. Svetloba je postajala lena in brez igre senc zgorelih plamenov. Polhi so se razlezli v noč in bukovno drevje. »Blaž, na ogenj sva pa kar pozabila. Za teboj so polena. Priloži, da bo topleje, pa še svetleje bo,« je ugotavljal Jošt med popravljanjem ostankov večerje v nahrbtniku. Blaž je naložil nekaj polen na žerjavico, nekajkrat pihnil vanjo, da so se znova pokazali plameni, in rekel: »Jošt, poglej, nobenega dima ne daje javorov les.« »Seveda, pa brezov tudi ne,« ga je dopolnil Jošt in dodal: »To lastnost javora in breze so poznali tudi partizani. Kjer je bilo le mogoče, so kurili s tem lesom, da jih dim ni izdajal sovražnim očem.« »Jošt, kaj meniš, čigav naj bi bil nocojšnji strel? Če je streljal kdo od naših, bi zagotovo prišel h koči.«

»Pa ga ni bilo,« se je spomnil Blaž poka, ko sta lezla s preže.

»Kdor koli bi lahko bil: najin tovariš, morda krivolovec, divji lovec. Mogoče je vse!« je izbiral možnosti Jošt. »Poza-nimala se bova, če je kdo prijavil strel in morda tudi plen,« je bil odločen Blaž, ko je z grebljo urejal goreča pole-na. »Veš,« je povzel Jošt, »v naših vrstah še zdaleč ni vse tako, kot bi moralo biti.« »Zelo sorodnih misli sva, Jošt. Če samo pomislim, koliko je še ostalo od tiste prave klasike lova in koliko je med nami sploh še spoštovanja, cenjenja zaslužnih in pridnih. Pa lovskega tovarštva? Saj ne morem verjeti!«

Jošt je gledal v igrajoča se plamena in zamišljeno prikimal Blaževi resnici.

»Poglej. Oba dobro veva, da že kar prvi dan lovne dobe ponekod *pade* polovica smjakov. Druga polovica pa po 1. avgustu, kar kaže, da smo jim prsk skrajšali za polovico. Ali pa v poletni vročini padajo *rumenkasti* gamsi, ko je lov nanje vendarle najlepši v zimski idili. Vse to me spominja na rek: Kdor prej pride ... in vse samo zaradi trofeje,« kar ni mogel sam sebi verjeti Blaž.

»Trofeja, bom rekel roglji, je pa vse leto črne barve,« je povzel Jošt, »in vse več je takih, ki jim ni za idilo. Takih največkrat, po opravljenem plenjenju, ni več v lovišče in se izognejo svojim obveznostim. Koliko je nevzdrževanih in zato nevarnih visokih prež kljub pomenskim zadolžitvam, pa neurejenih stez, praznih solnic, neporavnane, razrite travne ruše, pa še kaj bi naštel. In prav taki kritikastrji imajo na skupnih shodih največ pripomb na delovne člane, ki svoje delo opravijo tako, kot določa sprejeta obveza,« je našteval Jošt. Blaž pa je načel drugo, občutljivo področje: »Imamo pa tudi take, ki škodijo našemu ugledu s pobijanjem mačk po travnikih ob neposredni bližini hiš, ko čakajo na svoj mišji plen. Podobne so tudi žalostne usode psov, ki niso na verigi ali vsaj ne na svojem dvorišču. Ko se izve za tako početje nekoga, je to ocvirek za časopise – in tako smo vsi lovci v javnosti popolno nasprotje tistemu, za kar oznanjamo, da smo.« »Ha, ha,« se je zarežal Jošt, ko je naložil grčavo poleno v sredino ognja, »in vsi taki značaji so tudi slovesno podpisali Zapisego našim нравnim načelom – s figo v žepu!«

»Ne bom pa rekel, da je treba prizanesti psu, ki neprestano goni divjad in ji je po hitrosti enakovreden ali pa jo že trga. Pa tudi takemu ne, ki kljub večkratnim opozorilom zahaja v lovišče,« je opravičilo odstrela za nekatere primere pojasnjeval Blaž. Ko si je ogrnil pelerino, je iznenada dvignil roko s stegnjenim prstom, poslušal, potem pa potihlo rekel: »Jošt, jo slišiš? Ja, uharica je!« Brez besed sta čakala, da se je oglasila znova.

»Jošt, veš, da me njeno oglašanje vedno opominja na bujenje naše vesti. Ko zaslišim te glasove, se mi porajajo občutja skrite bojazni in kričeče resnice za vse tisto, kar dandanes počenjamo v svojem okolju z zastrupljanjem voda, zemlje in zraka, ko pobiramo mrtve ribe iz potokov, strupimo zemljo s premnogimi biocidi, v zrak pa pošiljamo stotine ton žveplovega prahu, ki se vrača in pada na zelene liste ter jim preprečuje opravljanje življenjsko pomembnih procesov. In zato tudi umirajo,« je kot v strahu tankočutno razlagal Blaž. »Blaž, žveplov prah ni cvetni prah, ki ga raznaša veter in prinašajo čebele v cvetove.« »Ne, ni! Je pa nasprotje, kot toliko drugih, ki jim botruje človek. Navsezadnje smo lovci v odnosu do narave, v primerjavi z drugimi, zgledna združba, vendar pa tudi s številnimi popravami do svoje popolnosti. Samo z vidika lovske etike lahko naštejemo nekaj takih, ki nam niso

v ponos,« je načenjal Blaž novo poglavje razgovora.

»In kateri najbolj bodejo?« je bil na vitez radoveden Jošt. »Kateri? Eden takih je še vedno jamarjenje. Se še spomniš mojega očeta, ko nama je nekoč rekel: Divjadi daj vedno upanje, možnost rešitve, če si jo že zapacal. In primer, s katerim nama je povedano razložil: Ko se lisica reši v lisičino, jazbec v jazbino, ne spuščaj psa za njima, ne koplji za njima, ne dimi v hodnik in nihče naj ne čaka pred stranskimi rovi. Rešil se je, na poštenem lovu se pa srečava kdaj drugič!

Oba dobro veva, kaj vse se je že zgodilo s psom in žrtvijo v temnih hodnikih. Boj na življenje in smrt, pa s hudimi ranami in poginom. Je tak lov etičen? Zdaj pa k vprašanju, čigav umotvor so nove lovne dobe na divje prašiče. Berem: svinja 1. 7.–31. 1. Razmišljam: Če svinja v najzgodnejšem roku koti marca, so 1. julija mladiči stari 3 do 3 mesece in pol; če pa mlada svinja (lanščakinja ali celo ozimka) koti aprila ali maja, so mladiči stari 6 do 8 tednov. Torej: Je etično, da bitju, ki bo še dolgo po 1. 7. sesalo mleko, ubijemo mater? (!). Potem se pa začne boj osirotelih mladičev za preživetje in na poljščinah nastajajo mnogo večje škode, kot bi bile, če bi jih vodila mati. V nadaljevanju je še zapisano: ozimci in lanščaki obeh spolov: 1. 1. do 31. 12. Tu se pa zatakne zame. Ozimci: Jošt, jaz še nisem slišal za ozimca, še manj pa, da bi ga videl maja, junija, avgusta, pa morda tudi septembra ne. Vem pa za preimenovanje mladiča oziroma cecatnika v ozimca, ko le-ta zamenja letno dlako z zimsko. Zato se sprašujem, kaj z mladiči do takrat, da postanejo ozimci oziroma, komu uspeva imeti ozimce od januarja do decembra?«

»Blaž, ena je ura. Se bova spravila spat?« ga je pobaral Jošt.

»Samo še to,« je hitro povzel Blaž. »Ko sva že pri prašičih: strel iz gladke cevi, z idealko, nas je res vrnil v sredino prejšnjega stoletja, pa še bolj nazaj. V Lovcu sva brala članke z odločnimi ugovori za uporabo tovrstnega streliva, pa je nekdo z drugačnim pogledom podkrepil svoje nasprotje ugovorom z rekom – *Cum grano salis* – in ga podkrepil z etičnim opravičilom za usodne posledice tistih nekaj prašičkov, streljanih na pogonih z idealkami. Jošt, ne morem verjeti, da nekdo, ki se ima za strokovnjaka in verjetno tudi za etika, tako omalovažujoče reče: Za tistih nekaj prašičkov, streljanih v pogonih, pač niso bistvene usodne posledice! Res samopredstavitev, ki je potrebna ne zrnca, ampak ščepa soli!«

»So pa še hujša pojmovanja, kaj vse je dovoljeno počenjati z divjimi prašiči,« je začel Jošt, »saj je od velike divjadi samo divjega prašiča dovoljeno loviti v mesečni noči. In prav tako je od parkljarjev samo divjega prašiča dovoljeno streljati na brakadi. Za primerjavo: Komu pride na misel, da bi streljal na jelena, srnjaka, gamsa med tekom? Posledice takšnih strellov so primeri pohabljenih živali, ki v mnogih primerih skozi dolgotrajno trpljenje dočakajo svoj konec.« »Jošt, če misliva obdelati vse dovoljene nepravilnosti, povezane z lovom, nama bo še pred jutrom zmanjkalo polen. Še zeblo naju bo.« »Drv ne

bo zmanjkalo, rekel bi, da prej petroleja,« je ugotavljal Jošt.

Medla svetloba iz koče je privabila skovika. Nekajkrat se je oglasil z najbližjih vej, potem pa utihnil. Jošt je stopil iz koče in skušal loviti glasove noči. Vse je bilo tiho. Ko se je vrnil, je poročal tovarišu:

»Nekam tiha noč je zunaj. In jasno je, videl sem zvezde in čutil mraz. Zjutraj bo slana. Spotoma bova šla skozi Brusnice zapiskat jerebu.«

»Če ga boš res pripiskal, bom užival v njegovih stanjšanih glasovih. Četudi ga ne bi videl, vsaj slišal bi ga rad,« se je nad predlogom navdušil Blaž.

»Veš, Jošt, zdaj, ko sva govorila o jerebu, sem se domislil voljer. Voljere za *proizvodnjo* fazanov. Poslušaj: Vzreja fazanov ponekod ni namenjena doseljivanju v zanje primerne življenjske prostore, ampak so predvsem pridržek za italijanske lovske goste. Takrat, ko so fazan(čk)i že nekako operjeni, se začne lov nanje. Seveda pa v času *proizvodnje* tudi padajo zavarovane *roparice*, ki ogrožajo jato gojenih putk!«

»Res je, Blaž. Lahki so dobri strelci, za njimi za lisice ne ostane ničesar. Popokajo vse, od metuljev naprej.« Po robu pograda je stekel majhen polh, spotoma nekaj pobral in izginil med stranskimi bruni. »Si videl, kako prijetno družčino imava? Pa lačen je,« je tiho rekel Jošt, segel v nahrbtnik, izvlekel jabolko in ga položil na konec klopi. »Tu gori bo pa trda zima. Še sreča, da bo prespal zimske tegobe,« je bil sočuten Blaž in misel navezal na nedovoljeno krmljenje srnjadi v zimskih razmerah: »Nekdo se je spomnil, da je srnjad dolga stoletja preživljala zime brez človekove pomoči. Kar je tudi res. In to naj bi bil vzrok, da za to tudi danes ni potrebe. Pozabil pa je, da je bila narava takrat povsem drugačna kot dandanes. Bila je nedotaknjena. Vse in vsega je bilo v njej, gozdovi niso bili ogroženi in ničesar ni bilo vsiljenega vanje. Za tisto *pravo* številčnost srnjadi pa so skrbeli volkovi. Ker pa danes ni nekoč, je dopolnilno krmljenje namenjeno dobri telesni odpornosti, saj se prav takrat začenja intenziven razvoj zarodkov in rast rogovja,« se je čutil ukrepu Blaž, Jošt pa ga je dopolnil: »Tudi škode na gozdnem mladju niso tako občutne, če je ponujena krma res sonaravna, ne pa katero koli seno.« »Torej je dokazano, da krmljenje ni potrebno le z biološkega, ampak tudi s škodnega vidika. To pomeni, da je še posebno pomembno v slabših zimskih razmerah pa tudi ob izpadu obroda semenja. Zato naj pomeni poglobljeno dejavnost dobrega gospodarjenja,« je že utrujeno dejal Jošt.

Ogenj je pojenjal in petrolejkin ognjeni jeziček se je igral sam s seboj. Postajalo je vse hladneje.

»Kako hitro mine čas ob pogovoru o rečeh, ki so nepotrebna in nenravna navlaka v našem lovstvu. Morda da se mi bo v preostanku noči sanjalo, da nisva imela prav,« je zehajoče napovedoval svoje sanje Blaž. Jošt mu je s prikritim nasmeškom dejal: »Sanjam pa nisem nikoli verjel.«

Ugaslo ognjišče se je do jutra ohladilo. Zunaj je bila slana, iz jesenskega gozda nad kočo pa so prihajali srebrni glasovi jerebovih kitic, o katerih sta sanjala lovca, slišala jih pa nista.

Srečanje z Abrahamom. Čas samospraševanja. Sem v resnici to, kar mislim, da sem?

To je okvir zgodbe, ki sem jo skušal razdrobiti skozi lov v kanadski divjini.

Ujel sem se v blasfemični podobi.

V kraljestvo Velikega duha sem stopil kot delček civilizacije posesti, prtljage in odpadkov. Skušal sem njegovo potrpljenje.

Opozarjal me je in bil prijazen z menoj. Izgubljen po celonočnem tavanju v divji hosti sem se srečno vrnil v tabor. Bil sem mu hvaležen, da sem se po brodolomu s kanujem živ in zdrav izvlekel iz ledeno mrzle jezerske vode.

Hkrati z menoj in puško, ki je za vedno ostala na dnu Medvedjega jezera, so se potopili tudi samopašni načrti mojega lovskega pohoda. Prisilil me je, da sem se slekel. Tako in drugače. Stal sem gol pred njim.

Šele tedaj sem zagledal sonce, ki ga je nekoč Veliki duh otel iz rok indijanskega poglavarja in ga spet postavil na nebo. Zaslišal sem šepet prvobitne narave v zarji prihajajočega dne, začutil dih nevidnega življenja in utrip lastnega srca.

Iz Kanade nisem prinesel rogovja kraljevskega losa. A sem vesel, da sem se lahko najedel mesa njegove krave. Doživel sem indijanski lovski krst ter delček nepozabne lepote rajske divjine in družbe prijateljev. Se spogledal z lastnim lovskim in moškim samospoštovanjem ... In nenazadnje, doumel modrost šajenskega poglavarja.

Šajenski Tekumze ni mogel razumeti, kako bi lahko mati Zemlja postala posestvo. In je ni hotel prodati belcem. Kako bi lahko prodal nekaj, kar ni njegovo, kar je Veliki duh namenil življenju, vsem ljudem, živalim in rastlinam?

Prodati Zemljo? Zakaj ne bi potem prodali še zraka, Lune in Sonca?

Tako se je spraševal poglavar.

In mi pokazal pot.

Po Abrahamu ...

sva včeraj z Ivanom pustila čoln. Dvignem motor in v čolnu spredaj kmalu zaškrta. S puško v roki izvlečem čoln v plitvino med skale. V strmi skalnati obali kmalu najdem nekaj stezi podobnega. Skozi gosto temo se neslišno pri-tihotapim do preže, ki sva jo z Ivanom odkrila včeraj.

Neslišno se namestim v kotu kakšnih pet metrov visoke stare preže v krošnji bora. Odložim daljnogled in vso nepotrebno šaro. Udobno se naslonim na drevesno deblo. Medvedje jezero se skozi megličasto kopreno, ki vase srka nepozabne škrlatne barve jasnega neba, budi v nov dan. Račja družina pod menoj v jezercu mirno stika za vsakdanjim obrokom hrane.

Četudi ves napet in, vsaj mislim, do-dobra prekrvavljen, se počutim kot sestavni delček tega božjega stvarstva. Zdi se mi, kot da bi že od nekdaj pripadal temu svetu. V meni kipi sleherni atom moje lovske duše. To je tisto, zaradi česar je imelo smisel prepotovati tisoče kilometrov zračne, kopenske in vodne poti.

Obdaja me tihota prvobitnega sveta, ki jo polni koncert skrivnostnih šumov in ptičjih vokalov. Čakam v napetem pričakovanju. Telo mi polnijo neznane božanske energije. Počutim se lahek kot ptič, a hrati močan kot bik. V sebi odkrivam doslej neznano počutje. Ta hip dokončno ugotovim, kar že dolgo vem: da bi živel popolno življenje, sem se rodil kakšnih stopetdeset let prepozno. Zavest mi krotovičijo heretične

V kraljestvu Velikega duha

IVO KULJAJ

Noga v jutranji temi, odeti v nenavadno tišino, previdno tiplje po jezerskih kamnih, med katere sem že sinoči zavlekel čoln. Plavi in Janko sta medtem s pospešenim plinom odhitela iz zaliva. Njun čoln vleče za seboj jasno sled, ki jo na jezerski gladini odslikava zvezdno nebo. Sledim ji kake tri milje. Medtem penasta in val-

ovita sled zavija na desno proti bližnjemu zalivu, kjer bosta v prvem jutranjem svitu prijatelja skušala lovsko srečo. Moj čoln ne spreminja smeri. Po kakih dveh miljah se silhueta skalnate obale na jasnem nebu izgubi v prvih jutranjih jezerskih meglicah. Zdaj tudi moj čoln zavije na desno. Prepričan sem, da je smer prava. In res: čez kakšnih dvajset minut v smeri kljuna zagledam na čolnu rahle obrise skal, kjer

misli o svobodi. Resnično svobodo človek lahko doživi samo v prvobitni naravi in le ona je tista, ki jo lahko omejuje. Vse drugo so zgolj simulacije, človekove predstave o svobodi. In nenehno omejevanje, če ne celo dresura. Sodoben moški je pravzaprav žalostna karikatura svoje nekdanje podobe. Prav tu je treba iskati mnoge razloge za zmaličene odnose v družini kot osnovni obliki življenja naše civi-

lizacije. Mnogih stvari, ki se dandanes v odnosu med moškim in žensko kažejo kot psihosocialne zagate, si v zgodovini ni bilo mogoče zamišljati, dokler je moški aktivno igral svojo moško vlogo. Dokler je on lovil in osvajal žensko. S tem fenomenom se na svoji kliniki že desetletja ukvarja prof. dr. Janez Rugelj. Čeprav se v kakšni "talibanski" stvari z njim ni mogoče strinjati, pa v splošnem le ne bi mogel reči, da je njegov pogled na vlogo moškega v družini in družbi nasploh zgrešen. Nasprotno, Rugelj ima pri poudarjanju dominantnega lovskega položaja moškega v mnogočem prav. Rugljeva logika, po kateri razloge za to, da je moški postal pijanec, ne išče zgolj pri njem, temveč še najmanj pri ženi, če ne celo v širšem družbenem okolju. Enako velja za otroke, ki so zabredli v marihuano.

Med moškim lovцем in ženo gospodinjo je od nekdaj obstajala delitev dela, ki jo je določilo božje stvarstvo. Civilizacije so vedno propadale takrat, ko so se te vloge začele mešati. Prvi resni znaki propadanja se, zanimivo, pokažejo v postelji. Moški, ki je v odnosu do ženske izgubil svojo dominantno lovsko in osvajalsko pozicijo, igra podrejeno vlogo tudi v postelji. Ženska pa, ki si sicer v hiši želi imeti v moškem ponižnega in ubogljivega cucka, v postelji pričakuje šarmantnega in potentnega ljubimca. To pa nekako ne gre skupaj. Emancipiranim ženskam

kultiviranih severnjaško-zahodnih narodov je uspelo zajahati svoje lovce, ki so se znašli v vlogi konja ali tovarne živine. A so hkrati razdvojile svojo temeljno žensko naravo. V posteljo jih vlečejo mačoti, moški zaostalih patriarhalnih družb balkanskega tipa. Približno takšne vrste, kot jo pozorno turistovo oko lahko uzre v kakšni zahojeni dalmatinski ali črnogorski vasici; moški sedi na oslu, ki ga pred njim na povodcu vodi žena.

Divjad se tam, kjer v hiši ni pravega lovca, poleni. Enako kot se v ribniku brez ščuke redijo mastni krapci.

Anekdota iz ordinacije dr. Ruglja je prav indikativna. Mož in žena še nista dobro stopila v sobo, ko je dr. Rugelj že vzrotil: "Ja kakšna pa si?! Kdo pa misliš, da te bo »fukal«, takšno zavaljeno, kot si!!!"

Svoboden sem le, ko sem lovec. Tisti iz zgodovine. Človeku, moškemu, od nekdaj pripada vloga lovca. Dandanašnji ni prav nič drugače. Vsak moški, iz katerega civilizacija po duši še ni ustrojila krotke in zavaljene opice, ima svoje lovišče. Drugačne razlage so zgolj hipokrizija, zatiskanje oči pred temeljnimi postulati moške narave. Drugačne so zgolj modalitete sodobnega lovca. Drugačna so pravila igre, ki so si jih za svoje potrebe izmislili najbolj zviti in agresivni lovci.

Je moški v grobem kapitalizmu, ki ima pred očmi nujnost preživetja svoje

družine, nacije ali države, lovec ali ni? Seveda je. In to še kakšen. Kajpak takšnega lovca ne vidimo v lovskem klobuku s puško na rami. Ukrojen je v sodobno civilno obleko z zavezano kravato. A njegov lov, katerega cilj je denar, je bolj krut od vsake arhaične podobe lova. Sla sodobnega lovca na denar ne pozna mej.

Ampak tak lovec ne pobija divjadi in nima krvavih rok, boste rekli. Velika zmota! Prav tak lovec je doslej v zgodovini pobil največ divjadi; pobil jo je njegov način sodobnega lova na denar, ki se ne meni za sobivanje z drugimi naravnimi bitji. Pobila jo je njegova industrija, njegova civilizacija, ki zastruplja in pobija vse živo okoli sebe. Dokaz? Največ živalskih vrst je izumrlo prav v najbolj civiliziranih deželah. Tam, kjer primitivna plemena še dandanes vsak dan lovijo divjad za svoje preživetje, praviloma nikoli ne izumre nobena živalska vrsta.

Vprašanje se postavlja samo od sebe: Kateri lov je torej bolj škodljiv: civilizirani ali tisti prvobitni? Kar zadeva mene, slednji nikoli ni bil etično vprašljiv. Lovim, ker to pač iz ne vem katerih pranagonov rad počnem. In lovim tudi zato, ker mi gre lovška pečenka mnogo bolj v slast, kot pa tisti številni, na farmah pridelani mesni nadomestki. Če sem odkrit, potem moram povedati, da tiste crkovine, kljub številnim certifikatom in žigom, ne morem jesti. Pri-

meri odkritih bolezni norih krav, sarsov, ptičjih grip itn. me niso presenetili. To je pač račun, ki ga človeštvo mora plačati za lov sodobnega lovca na denar, ki ne pozna nobenih naravnih, etičnih ali katerih drugih mej. Globalni kapitalizem brez zadržkov uničuje vse pred seboj. Cilj je en sam – dobiček. Da bi bil hudič še večji, svoje početje zavija v boj za človekove pravice. Na oltarje postavlja lastno demokracijo, s katero, »milom ali silom«, z bombami, raketami in najsodobnejšimi ubijalskimi sistemi pošiljuje ves svet. Multinacionalni kapitalizem ima v rokah najsodobnejši vojaški stroj, s katerim kroji svet po svoji meri.

Posledica, a samo ena od mnogih, takšnega grobega nasilja se kajpak kaže v naravi. Na tem svetu se nikomur več ne izplača pridelava zdrave hrane. Nekdanja kulturna krajina s senošetmi in številnimi njivami se zarašča. Vasi niso več vasi v nekdanjem pomenu besede. Pretrgane so niti samoprehrambnih sistemov. Vas je odvisna od prehranske industrije v mestu. Na farmah krave namesto gorskih trav in cvetlic jedo umetni dušik in drugo kemično navlako. Z naših polj izginja mala divjad, ki ji je Vsemogočni določil življenje brez strupov. Jerebice in druga avtohtona divja perjad, ki se prehranjuje s pleveli, je ostala brez osnovnega vira preživetja.

Številne države se za svoj obstoj in v strahu pred golo silo hlapčevsko klanjajo takšni svetovni ureditvi, ki jo nadzira en sam policaj. Lokalne birokracije so s pridom pristavile svoj lonček. Hiperprodukcija novih zakonov teče kot za stavo. Z vsakim novim zakonom na novo posegajo v človekovo najbolj naravno pravico do lastne pridelave hrane. Tisočletni ljudski običaji ostajajo v ropotarnici zgodovine. Koline niso več domač hišni praznik. Domača šunka, če se temu še lahko tako reče, ne bo več visela na stropu kletnih prostorov, če se na njej ne bo šopiril ne vem kakšen žig.

Nekdaj sem se, ne po svoji krivdi, zapletel v časopisno polemiko z neko očitno nepotešeno feministično dušo, ki mi je očitala primerjavo s Hemingwayem. Bil sem jezen, ker to preprosto ni bilo res. Primerjati moj način življenja s Hemingwayevim bi bilo res rahlo neskromno. In nastopaško. Res pa je, da mi je Hemingway zelo všeč kot pisatelj in dedec. Škrebajoče ženšče me je poskušalo očrniti z nekim odlomkom iz mojega afriškega lovskega dnevnika, iz katerega je bilo mogoče razbrati, da nisem ravno točil solz nad uplenjeno gazelo v kenijski savani. Pod nos mi je vrgla lasten stavek, da je v meni za kaj

takšnega preveč Hemningwaya. To je bil tudi edini umotvor, s katerim sem se strinjal v njenem pisanju.

Drugače pa sva se imela, ko sem se polotil njenega feminističnega razumevanja življenja in lika ameriškega nobelovca. Kot se ji je namreč zapisalo, naj bi Hemningway nastopal kot aktivni sopotnik zloma mačizma in naj bi torej v svojih afriških novelah našel odgovore na številna vprašanja svojega zgrešenega mačistično-lovskega bivanja. Ponovil sem ji stavek, ki sem ga zapisal v afriški knjigi. Da je stari pesjan Hemingway, kot je rekel samemu sebi, nekje zapisal, da živi zato, da lovi in piše. In si je pri enainšestdesetih v psihozi hude bolezni raje pognal kroglo v glavo, kot da bi moral prenašati fast food življenje. Spoznal je, da nima več o čem napisati. In Hemingway je bil neki dedec, ki je na lovu po afriških gričih večkrat zrl smrti v oči.

Ni bilo torej bistvo, da Hemningway ne bi hotel biti mačo ali da bi problematiziral to svojo lovsko pozicijo. Obupal je, ko je spoznal, da se je mogoče tudi on rodil prepozno, da se svet in moški v njem spreminjata v uniformirani celofan, v fast food, v spermo po pošti.

Občestvu, ki na videz goji visokokulturne vrednote življenja in zraven vsem in vsakomur na tem svetu prodaja svoj vzorec svobode in demokracije, je arhaičnim lovcom s puško uspelo vcepiti občutek krivde. In moram reči, da se mi smilijo uboge pare, ki lovijo in streljajo ali so celo v službah v lovskih asociacijah, pa to svoje početje skrivajo in zavijajo v celofan krmljenja ubogih srnic pozimi itn. Če loviš s puško, potem moraš vedeti, zakaj to počneš. In to priznaj. Če pa te grize resnični ali vsiljeni občutek krivde, potem obesi puško na klin. Kupi si teniški lopar ali palico za golf. Včasih zadostujejo že dobri planinski čevlji. Lahko boš sproščeno zadihal in se brez občutka vsakršne krivde pridružil brez števila tistim, ki jih multinacionalni lovci na denar pocieni pitajo s svojimi fast food farmskimi produkti.

Iz blodnih misli me vzdrami rahel in nenavaden šum za hrbtom v gozdu. Roka sama od sebe poprime za puškino cev. V tistem hipu sem že pripravljen na strel proti gosti podrasti v gozdu. Čutim utripanje srca, ki postane še močnejše ob misli, da se bo na čistini kakšnih trideset korakov od mene zdaj zdaj pojavil mogočni prebivalec ondotnih gozdov s široko razkrečenim lopastim rogovjem. Šumenje se za hip umiri. Potem pa spet zašumi v grmovju tik zapuščene ribiške steze. Zdaj pa bo,

vroče upam. Puška je trdo prislonjena ob lice. Križ v daljnogledu rahlo trza. »Ti bogca, stari, pa ne da te daje lovška mrzlica?!« Pa je bila mrzlica. Nenavaden, od boga dan divji svet, je pač storil svoje. Vesoljno lovsko fantazijo o kakih šest centov težkem rogaču v gosti podrasti je banalno prekinila majhna ptica, ki je pokazala svojo glavico iz gošče. In za njo še ena, pa še ena. Jerebi. Lepi, malo temnejši od naših, a prav tako lepo grahasti. Puška se sama od sebe ponovno znajde v kotu preže ob boru. Tedaj šele se zavem, da sem v širnem in nenavadnem svetu čisto navaden lovski zelenec. Kljub vsemu je zame to tuj svet. Doma bi že na daleč ločil šum ježa od koraka divjega prašiča ali srnjaka. Tu sem glede tega prav ubog. Če nikoli nisi slišal, kaj šele videl losa ali ameriške srne, kako boš vedel, katera žival se giblje v varnem zavetju goščave. Tako sem se, spokojno vdan v usodo, prav lepo potolažil.

Medtem so sončni žarki že pozlatili skalnato obrežje Medvedjega jezera na zahodni strani. Zlagoma se je severno od mene začelo na mirni jezerski gladini slikati škrlatno obrežje gozda. Jutro je zadihalo s polnimi pljuči. Moje prvo jutro v ontarijski divjini. Nepozabno doživetje.

To je odlomek *Na preži* iz knjige **Iva Kuljaja V kraljestvu Velikega duha**. Izšla je lani pri založbi Magnolija, d. o. o., natisnila pa jo je tiskarna Kočevski tisk – Kočevje. Knjigo lahko po ceni 4.000,00 sit (za lovce 20 % popusta + stroški pošiljanja) naročite na naslovu: **Založba Magnolija, Celovška 108, Ljubljana ali po tel.: (01) 439 36 00.**

Uredništvo

Kot prvo je ustanovljeno OZUL Notranjskega LUO

Postojna, 29. 1. 2004 – Ustanovni zbor Območnega združenja upravljalcev lovišč (OZUL) Notranjskega lovsko-upravljalkega območja (LUO)

Foto: L. Krivec

V Postojni so na januarskem ustanovnem Občnem zboru predstavniki 27 lovišč izvolili devetčlanski IO Notranjskega OZUL, njenega predsednika in podpredsednika.

Kar nekaj časa smo slovenski lovci čakali na novi Zakon o divjadi in lovstvu, ki ga je v začetku minulega leta potrdil Državni zbor. Ne malo mnenj in kritik je bilo tudi napisanih in objavljenih v našem glasilu s poudarkom, kako razumeti zakon, kako ga spraviti v vsakdanje življenje in naše delovanje. V Uradnem listu z dne 11. 10. 2004 je Vlada Republike Slovenije objavila tudi *Odlok o lovskoupravljalških območjih v Republiki Sloveniji in njihovih mejah*. Ta našteva 15 lovskoupravljalških območij (LUO) v Sloveniji, hkrati pa so prenehala delovati dosedanja lovskogojitvena območja (LGO). Ob tem se je veliko LD znašlo v negotovosti, predvsem kako se vključiti v nova območja. To še predvsem velja za tiste LD, ki so bile z Odlokom o LUO »prestavljene« v nova območja, za katere pa ni bilo znano, kako se bodo ustanovljala. Zato smo na zborih območnih lovskih zvez (ZLD/LZ) zahtevali od LZS, naj nam kot krovna organizacija posreduje usmeritve oziroma navodila za konstituiranje novih, po 67. členu Zakona o divjadi in lovstvu določenih območjih (LUO).

Ker LD pa tudi ZLD nismo dobile jasnih navodil, so dosedanje območne lovske zveze in LD, ki zdaj spadajo v Notranjsko LUO (ZLD Ljubljana, ZLD Notranjske, Postojnsko-Bistriška ZLD) iz članov vodstev ZLD in LGO imenovale **iniciativni**

Seznam lovišč, ki sodijo v Notranjsko LUO, je naslednji:

Lovišča iz ZLD NOTRANJSKE - Cerknica: Babno Polje, Begunje, Cajnarje, Cerknica, Gorenje Jezero, Grahovo, Iga vas, Nova vas, Rakek, Lož - Stari trg, Žilce;

Lovišče ZLD LJUBLJANA: Borovnica, Brezovica, Mokrc, Rakitna, Rakovnik - Škofljica, Tomišelj, Ig;

Lovišča POSTOJNSKO-BISTRIŠKE ZLD: Javornik - Postojna, Prestranek, Pivka, Tabor Zagorje, Trnovo, Kozlek, Zemon;

Lovišči s posebnim namenom (LPN): Jelen - Snežnik, Ljubljanski vrh.

V pripravah na sklic konstitutive seje zbor upravljalcev smo obravnavali tudi osnutek pravil OZUL in ga kot predlog predlagali za sprejem ustanovnemu zboru OZUL.

Zbor smo sklicali 29. 1. 2005 v prostorih Postojnsko-Bistriške

na Cankarjevi 6, to so prostori dosedanje Postojnsko-Bistriške ZLD.

Ob zaključku tega zapisa velja najprej zahvala vsem pobudnikom za ustanovitev OZUL z območnih lovskih zvez pa tudi vsem predstavnikom lovskih druženj s tega območja, da smo v takih okoliščinah, ob vseh pomislekih in nejasnostih lahko zbrali toliko odgovornosti in resnosti ter zadevo pripeljali do uspešne in konstruktivne ustanovitve **OZUL Notranjskega LUO**. Zavedamo se, da je to šele začetek in da nas čaka še veliko strokovnega in organizacijskega dela v skladu z našimi obveznostmi in nalogami, ki so opredeljene v novem zakonu. Prepričani smo tudi, da izkazana enotnost za skupno sodelovanje na našem zboru pove vse in da bomo kot prvi ustanovljeni OZUL v naši lovski organizaciji lahko uspešno nadaljevali s svojim delom, da bomo usklajeno in tvorno, v dobro vseh lovcev na tem območju iskali rešitve, ki nas bodo vodile k našemu končnemu cilju: skrbi za odgovorno in uspešno gojitev ter gospodarjenje z našo divjado.

Marko Petretič

Foto: L. Krivec

Marko Petretič, novi predsednik IO OZUL Notranjskega LUO, se je predstavnikom lovišč zahvalil za izkazano zaupanje. Na fotografiji levo od njega je podpredsednik Aleksander Dekleva.

odbor, ki se je sestel 20. 12. 2004 in 10. 1. 2005. Tako smo začeli s pripravami za oblikovanje **Območnega združenja upravljalcev lovišč (OZUL) Notranjskega LUO** (sklic zbora upravljalcev, za sestavo izvršnega odbora, volitev predsednika in podpredsednika ter določitev sedeža).

V skladu z 67. členom Zakona smo tudi oblikovali zasedbo 9-članskega IO OZUL, ki so jih po proporcionalnosti (glede na površino lovišča) predlagale vse štiri skupine lovišč, ki spadajo v novo **Notranjsko LUO**. To območje je sestavljeno iz 27 lovišč, od katerih sta dve s **posebnim namenom (LPN)**. Skupna površina znaša **149.273 ha**, od tega je 7.131 ha nelovnih površin.

ZLD v Postojni, na katerem smo v uvodu pojasnili namen sklica zbora OZUL.

Največ časa smo porabili za razpravo o osnutku Pravil, pozneje pa smo popravljen in dopolnjen predlog Pravil OZUL tudi soglasno sprejeli. Tako smo lahko kot zbor tudi nadaljevali z dnevnim redom: s predstavitvijo in potrditvijo devetčlanskega IO, predstavitvijo kandidatov za predsednika in podpredsednika IO, pa tudi predlog uradnega sedeža OZUL.

Rezultati, ki jih je zbrala volilna komisija, so bili naslednji: **predsednik IO OZUL** je postal **Marko Petretič**, za **podpredsednika** pa je zbor izvolil **Aleksandra Deklevo**. Za **sedež LUO** je bila izbrana **Postojna**,

Za izboljšanje naravnega okolja za prostoživeče živali se zelo zavzema predvsem lovška organizacija!

Šesta redna seja Sveta Zavoda za gozdove Slovenije (ZGS) je bila 17. 12. 2004. Gradivo za sejo je bilo skrbno in pregledno pripravljeno, kar je pri ZGS že stalnica. Dnevni red je poleg drugih točk vseboval tudi **predlog programa dela Zavoda za leto 2005 in informacijo o opravljenem delu ZGS v okviru novega Zakona o divjadi in lovstvu (ZDLov-1)**.

Osrednja vsebina programa dela je izhajala iz nalog javne gozdarske službe, predvsem nalog gojenja gozdov, v okviru katere bodo uveljavili računalniško pripravo gozdnogojitvenih načrtov. Vendar pa je bil dan izjemen poudarek tudi nalogam, ki izhajajo iz določil ZDLov-1 in iz njegovih podzakonskih predpisov.

ZGS bo v letu 2005 opravljal naloge in zadolžitve javne službe s področja divjadi in lovstva. Ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (MKGP) bo predlagal merila za finančno ovrednotenje nalog javne službe s področja divjadi in lovstva. K tej nalogi sva z lovskim tovarišem Mahnetom v razpravi predlagala, naj se pripravi merila tudi za finančno vrednotenje nalog in opravi javne službe s področja divjadi in lovstva, ki jih opravljajo lovske družine (LD).

Nadalje bo ZGS sodeloval pri pripravi meril za plačilo koncesij za lovišča ter način njihove razdelitve. Vzpostavil bo kataster o površinah v loviščih in lovsko-upravljaljskih območjih (LUO). V svojo sestavo bo sprejel še lovišča s posebnim namenom.

Priprava *letnih lovskogojitvenih načrtov območij* bo ena temeljnih nalog ZGS v letu 2005. Predvidevajo, da se bodo vsi potrebni podatki iz leta 2004 za pripravo načrtov pridobivali še po nekdanjih lovskogojitvenih območjih (LGO), nato pa bodo podatke, pridobljene od posamez-

nih lovišč, prerazporedili po novih LUO. Ker je na tem področju že utečeno sodelovanje z lovskimi organizacijami, ne pričakujejo bistvenih težav. Opozarjajo pa na pomanjkanje aktivne vloge drugih uporabnikov prostora pri predstavitvah lovskogojitvenih načrtov.

Začeli bodo tudi priprave za spremembo oziroma pripravo novih *10-letnih lovskogojitvenih načrtov območij*.

Za lovstvo zanimiva naloga oblikovanja ustreznih habitatov za prostoživeče živali bo financirana iz proračunskih sredstev, v prihodnje pa tudi iz strukturnih skladov EU. Opravljali naj bi jo lastniki gozdov, ki pa za dela, ki jih načrtuje ZGS, niso motivirani. Pač pa so za taka dela, s ciljem izboljšati okolje za prostoživeče živali, predvsem zainteresirane lovske organizacije, kot ugotavljamo iz prakse minulih let ZGS.

Problematika škod, ki jih povzroča divjad, je eden od ključnih problemov, s katerimi se srečuje ZGS pri pripravi lovskogojitvenih načrtov in tudi pri vsakda-

njem delu v vsakem tekočem lovskem letu, ko lastniki gozdnih in poljedelskih površin tožijo o težavah pri opravljanju svoje dejavnosti zaradi škod od divjadi. ZGS bo na tem področju, skladno z ZDLov-1, sodeloval v komisijah v LUO, ki so organ 2. stopnje pri ugotavljanju škod od divjadi, kadar se upravljavec lovišča in oškodovanec ne bosta uspela dogovoriti za ustrezno odškodnino.

Nadalje bo ZGS ocenjeval škode od zavarovanih vrst, pri čemer bo sodeloval z ministrstvom za okolje in prostor (MOP), ki je s 1. 1. 2005 postalo pristojno tudi za problematiko, povezano z velikimi zvermi. Največjo pozornost bodo namenili predvsem območjem Kočevja, Posavja, Zasavja in Goriškega, kjer so bile v minulih letih škode od divjadi najboljčutnejše.

Priprava osnov za spremljanje in usmerjanje razvoja prostoživečih živali, ki bo poleg razvojnega dela na področju prostoživečih živali tudi v letu 2005 pomembna naloga, terja trdne in dolgoročne osnove za uspešno

delo na pri varstvu, gojitvi in gospodarjenju z divjadjo. Zato bo ZGS opravil vrsto nalog:

- **opravi bo analizo dosedanjega popisa objedenosti gozdnega mladja in pripravil**
- **predlog dopolnitve metodologije popisa.** Ker je popis objedenosti gozdnega mladja očitno temeljni parameter za določanje trenda posegov med velike rastlinojede, je korektna metoda pač pomembna. Vendar pa je iz lovskih vrst že slišati negotovanje glede uporabe tega kazalca kot edinega zveličavnega merila za določanje višine odstrela (odvzema ali izločitev) v posameznih letih, kajti na objedenost gozdnega mladja vplivajo poleg številčnosti divjadi tudi mnogi drugi dejavniki;
- **izdelal bo strategijo krmljenja divjadi in pripadajočo mrežo krmišč,** za kar bo podlaga v letu 2004 dokončan popis krmišč za divjad. S tem bo nedvomno zapolnjena vrzel v pomembnem poglavju gojitve in gospodarjenja z divjadjo;
- **nadaljeval bo s popisom ra-**

Razgibana kočevska pokrajina

Foto: Foto Spring – MB

stišč, gnezdišč, brlogov in zimovališč v OE in LUO;

– sodeloval bo pri načrtovanju in izvajanju ukrepov za biotopsko in lovskogospodarsko funkcijo v gozdnogojitvenih načrtih;

– sodeloval bo pri izdajanju soglasij in pri problematiki posegov v gozdni prostor, ki posebej zadevajo živalski svet;

– pripravil bo strategijo za posamezne vrste divjadi (kormoran, krokar ...);

– vodil bo statistiko izločitve divjadi in ukrepov v okolju. Ta naloga nedvomno terja sodelovanje in uglasitev zajemanja podatkov med lovsko organizacijo in ZGS. Na vprašanje, ali je predvidena uskladitev informacijskih sistemov na področju zajemanja podatkov gospodarjenja z divjadjo (ZGS – LZS), je bil odgovor pritrdilen.

Razvojno delo na področju prostoživečih živali bo v letu 2005 obsegalo:

– predvsem koordinacijo in izvajanje projekta LIFE III Natura – ohranitev velikih zveri v Sloveniji;

– sodelovanje v mednarodnem projektu za ustanovitev alpske metapopulacije medveda;

– nadgradnjo in nadaljevanje

spremljanja stanja velikih zveri v Sloveniji v sodelovanju z LZS in drugimi organizacijami;

– mednarodno sodelovanje s SCALP skupino za risa in LCIE ter IBA za medveda;

– opravljanje radiotelemetričnega monitoringa jelenjadi, volka in medveda v loviščih s posebnim namenom in v nekaterih LD;

– sodelovanje z LZS in Biotehniško fakulteto Univerze v Ljubljani pri projektu INTERREG, ki obsega sodelovanje med Slovenijo in Italijo glede velikih zveri, parkljarji in boleznimi divjadi;

– sodelovanje z oddelkom za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire pri Biotehniški fakulteti ter LZS pri prostorskem popisu odvzema velike divjadi;

– sodelovanje pri drugih raziskavah, povezanih s prostoživečimi divjimi živalmi in njihovim življenjskim okoljem kot podlaga za načrtovanje ukrepov v populaciji in ukrepov za ohranitev ter izboljšanje prehranskih in bivalnih razmer za živalski svet.

Tudi delu z javnostjo dajejo velik pomen, ki se najbolje zrcali v izrečenem stavku: »Nujno je

stalno in objektivno seznanjati javnost o živalskem svetu in z njim povezanim delovanjem ZGS, s prispevki v medijih, na posvetovanjih, konferencah, delavnicah, obiskih šol itn.«

Nedvomno kažejo načrtovane naloge poglobljen interes ZGS za uveljavitev strokovnosti na področju divjadi in lovstva, kar je nedvomno prav. Nekoliko pa moti, glede na sorazmerno skromno številčnost kadrov, ki obravnavajo področje gozdnih živali in lovstva, velik (morda le prevelik) obseg in zahtevnost načrtovanih nalog.

V gradivu je nakazana tudi **problematika gospodarjenja z lovišči posebnega pomena** (prej gojitvena lovišča), ki nedvomno izhaja iz ugotovitve, da ta lovišča ustvarjajo pogoje za svoje delovanje s trženjem odstrela divjadi. Glede na poslabšanje tržnih razmer na tem področju (padec cen divjačine, tuji gosti, zaradi vstopa Slovenije v EU ne dobijo povrnjenega DDV in jih je zato občutno manj ipd.) je pokrivanje stroškov pomanjkljivo in jih mora ZGS poravnati iz drugih virov. To pa je bržkone v nasprotju s poslanstvom teh lovišč, ki v okviru temeljne naloge ohranitve avtohtonih vrst divjadi opravljajo sistematično spremljanje stanja in razvoja populacij

velikih zveri (medved, volk, ris), velikega petelina, gozdnega jereba in planinskega orla, sodelujejo pri raziskovalnih programih s področja varstva in gojitve divjadi, jemljejo vzorce za ugotavljanje prisotnosti protiteles klasične prašičje kuge, odlavljajo in telemetrično spremljajo gibanje jelenjadi in medveda ter opravljajo še druge naloge. Vse to pa so naloge javnega interesa in bi financiranje le-teh moralo izhajati iz proračunskih sredstev. Ob tej ugotovitvi je mogoče potegniti vzporednico, ki pravi, da tudi LD opravljajo vrsto nalog javnega interesa, pa morajo za tako delovanje državi celo plačevati (koncesija)!

Predvideni stroški za delo ZGS na področju gozdnih živali in lovstva za leto 2005 znašajo 256.255.189.00 sit.

Na seji je bilo, na željo obeh predstavnikov lovstva v Svetu ZGS, predstavljeno tudi poročilo o opravljenih nalogah v letu 2004 na področju gozdnih živali in lovstva, predvsem po prioritetenih nalogah:

1. oblikovanje lovskoupravljalških območij (LUO),
2. oblikovanje lovišč (LD) in lovišč s posebnim namenom (LPN),
3. priprava koncepta meril za koncesijske dajatve.

Pri nalogah priprave strokovnih podlag za oblikovanje LUO in predloga ustanovitve lovišč sta bili obe nalogi opravljeni z velikimi težavami, zlasti določitve LUO, v mnogih primerih tudi strokovno nezadovoljivo kot posledica vseh mogočih pritiskov, zlasti s strani lovske organizacije pa tudi nekaterih OE ZGS. Poročilo te težave navaja v prizanesljivem tonu, ko med drugim ugotavlja, da je v času oblikovanja in sprejemanja mej LUO ZGS prejemal s strani lovišč, lokalnih skupnosti in drugih predloge ter pripombe na osnutek nastajajočih LUO in da končna različica LUO, ki je bila oblikovana po navodilih MKGP, ni ustrezala vsem strokovno utemeljenim zahtevam ZGS.

V resnici so sodelavci, zlasti vodja Oddelka za gozdne živali in lovstvo pri ZGS, v tem času preživljali pravo moro. Vsakodnevne intervencije, predvsem lovskih organizacij, ki v želji, da ponovno stlačijo LUO, kot že leta 1978 LGO, v meje svojih območnih lovskih zvez, niso izbirale sredstev za doseg svojih ciljev. »Celo anganžiranju spoštovanih in nič hudega slutečih poslancev v ta namen smo bili priča,« je bilo povedano.

Res je, da so sodelavci ZGS za področje gozdnih živali in lovstva prevzeli celotno breme priprave strokovnih podlag za oblikovanje LUO na svoja pleča. Res pa je tudi, da bi imeli lažje stališče pri uveljavljanju in zagovarjanju strokovnih zahtev, če bi te zahteve poprej obravnavali in sprejeli na Svetu ZGS.

Zakon o divjadi in lovstvu je določil minimalno lovno površino posameznega lovišča kot pogoj za obstanek lovišča. ZGS se je korektno odločil, da zagovarja ohranitev obstoječih lovišč LD s predhodno revizijo in dogovorno uskladitvijo mej med posameznimi lovišči kot tudi zaokrožitvijo tistih lovišč, ki nimajo zahtevane najmanjše lovne površine lovišča na najmanj 2000 ha lovne površine. Pri tem je nakazal možnost dogovorne pridobitve manjkajoče površine od sosednjih lovišč ali dogovorno združevanje lovišč, kjer bi se za to odločili. Pri tem je ZGS zagotovil, da bo spoštoval takšne dogovore, vendar pa bo v primerih, ko LD ne bodo dosegle sporazuma, predlagal svojo strokovno rešitev v arbitražo.

V procesu reševanja težav tistih lovišč, ki niso dosegala 2000 ha lovne površine, sta se pokazala ves »blišč in beda« toli-

ko opevane lovske enotnosti in solidarnosti. Bili so primeri spontanega odstopa dela lovišč sosednjim LD, ki so krvavo potrebovale dodatno lovno površino, še več pa je bilo primerov, ko so LD sosedji v stiski »obrnile hrbet«, čeprav jih odstop majhnega dela lovišča ne bi pomembno prizadel.

Čeprav se ne bi rad ponavljal, vendarle ponovno opozarjam, da že bežen pregled programiranih nalog ZGS, ki se nanašajo na divjad in lovstvo, smiselno terja tesnejše sodelovanje med ZGS in LZS. Dobro je, da je vsaj sodelovanje med LD in njihovimi območnimi lovskimi zvezami na eni strani in OE ZGS na drugi v večini primerov vedno bolj aktivno in spodbudno.

Vojko Podgornik

S 16. seje UO LZS

Seja je bila 22. 12. 2004 v prostorih podjetja Tinex v Šenčurju. Na dnevnem redu je bila predvsem **potrditev načrta dela in finančnega načrta LZS za leto 2005**. Navzoči so se seznanili z **informacijo o osnutku Pravilnika o delovanju OZUL** (območnega združenja upravljalcev lovišč) ter potrdili pismo o nameri glede lovskega muzeja in predlog sklepa.

UO LZS podpira stališče, da lovišča z manj kot 2.000 ha lovne površine pridobijo manjkajočo površino od sosednjih LD, če je le mogoče, ali pa se združijo z eno od sosednjih LD.

V letu 2005 bodo lovske družine prejele za svoje člane lovske izkaznice in nalepke za leto 2005 s priporočeno pošiljko (zadnji rok je 21. 5. 2005), za leto 2006 pa je treba postopek tako urediti, da bodo nalepke do 1. 1. pri članih.

Potrditev finančnega načrta LZS (2005)

Ker je bil predsednik Komisije za gospodarsko-finančno področje **C. Zavolovšek** upravičeno zadržan, je predlog dela in finančni načrt za leto 2005 predstavil **Š. Virjent**, nekatera dodatna pojasnila pa je posredoval **J. Sever**. Opozorila sta, da nekaterih stroškov ni mogoče predvideti vnaprej ter da je nujno treba začeti s pripravami za obnovo lovskega doma na Župančičevi 9. Če se med letom pojavijo utemeljeni predlogi za prekoračitve pri posameznih komisijah, je to še vedno

mogoče, seveda, če bo to dopuščalo finančno stanje.

V razpravi, ki je sledila, se je pojavila dilema, ali naj bi članarino pobirali kot sedaj (od LD prek ZLD/LZ na LZS) ali pa naj LZS pobere celotno članarino, torej tudi za ZLD/LZ, in jo potem vrne na ZLD/LZ. Ob tem so se pojavile tudi kritike, da še vedno ni nič znanega o prihodnji organiziranosti LZS in ZLD/LZ.

Večina članov UO je podprla prvo možnost, torej da se članarina v letu 2005 pobere tako kot doslej prek ZLD/LZ.

B. Lepičnik je pojasnil, da je prispelo pravno mnenje *Inštituta za primerjalno pravo*, da je bil pogoj za nadaljnje delo Uredba o ustanovitvi LUO ter da je dogovorjeno, da sedaj Komisija za organizacijsko-pravno področje do 20. 1. 2005 pripravi delovno gradivo prihodnje organiziranosti skupaj s predlogom osnovnih aktov (Pravila), kar bo nato posredovano v najširšo razpravo. O tem se bo odločalo na izrednem Občnem zboru predvidoma aprila 2005, redni volilni Občni zbor pa bo v juniju 2005. Ponovno je tudi opozoril, da morajo člani UO LZS delovati v dobro vseh slovenskih lovcev in ne samo prenašati in zastopati stališče območnih ZLD/LZ.

V razpravi glede načrta dela, finančnega načrta in predvsem višine članarine za leto 2005 so bila postavljena vprašanja in mnenja glede časovno neenakomerne porabe sredstev med letom, morebitnega ostanka sredstev in plačila davka na dobiček, o financiranju delovanja OZUL, zagotovitvi sredstev za večjezični slovar tudi v letu 2005 (v letu 2004 niso bila porabljena), o ambicioznosti in ugledu LZS ipd.

UO LZS je najprej izglasoval, da **članski prispevek za LZS za leto 2005 znaša 9.900 sit.**

Upravni odbor LZS je potrdil dela in finančni načrt Lovske zveze Slovenije za leto 2005.

Zveze lovskih družin oz. lovske zveze morajo celotni znesek članskega prispevka Lovski zvezi Slovenije poravnati najpozneje do 31. januarja 2005.

Za zamujena plačila veljajo zamudne obresti po zakonu in se obračunavajo od 1. 2. 2005 naprej.

Povzetek programa dela in finančni načrt bosta objavljena v glasilu Lovec.

LZS pošlje v imenu UO pis-

mo vsem LD, da bo v skladu z zakonom v letu 2005 opravljena nova organiziranost LZS ter da se s skupno višino sprejete članarine za LZS in ZLD/LZ zagotavlja nadaljnje delovanje LZS, območnih lovskih zvez pa tudi OZUL.

Kako bo deloval OZUL (območno združenje upravljalcev lovišč)

B. Lepičnik je v uvodu pojasnil, da predlagani **Osnutek pravilnika o delovanju OZUL** ni dokument LZS, pač pa je lahko v pomoč OZUL, da si ga oblikujejo, dopolnijo ali spremenijo po lastnih željah. Hkrati je opozoril, da je OZUL, pa tudi njegovi organi, izrazito strokovno naravnani, zato naj bodo za ta mesta izbrani lovci z visokim lovsko-strokovnim znanjem.

Pripombe oz. stališča na predlagani pravilnik so prispevali nekateri člani UO LZS, nato pa so bila o tem sprejeta naslednja stališča.

Stališče UO LZS je, da OZUL v tem trenutku ni pravna oseba, zato se tudi Pravila sprejmejo pod to predpostavko.

UO meni, da je pripravljeni osnutek Pravil dobra osnova za sprejem na zboru upravljalcev, ki pa predlog po potrebi lahko spremenijo ali dopolnijo.

V besedilu predloga naj se spremeni nekaj navedb (vneseno v zapisnik 16. seje UO LZS).

Predsednik LZS je opozoril tudi na možnosti glede sklica prve seje zbora upravljalcev – tam, kjer se LUO prekriva z območno lovsko zvezo, naj prvi zbor skliče območna zveza, kjer pa je na območju LUO več območnih lovskih zvez, naj se ustanovi **koordinacijski organ**, v katerem so predstavniki vseh območnih zvez in tudi lovišč s posebnim namenom, kar se na terenu tudi že uresničuje.

Člani UO LZS so tudi ugotovili, da priprave na ustanovitev OZUL potekajo nemoteno.

Kje naj bi bila v prihodnosti Slovenski lovski in ribiški muzej

J. P. Marin je poročal o aktivnostih glede novega lovskega muzeja. Predlagano *Pismo o nameri* ni več aktualno, ker je državni sekretar na Ministrstvu za kulturo opozoril, da je najprej treba z občinami doreči nekatere druge stvari – dobiti je treba najemnika, pripraviti razpisno do-

kumentacijo itn. Povedal je, da si bo Ministrstvo ogledalo vse morebitne lokacije, da pa je trenutno najbolj aktualno Visoko, nato Turjak in Zg. Poljskava.

B. Vasa je pozval, da je treba strokovno presoditi o najprimernejši lokaciji, tudi glede na potreben vložek finančnih sredstev in glede časa, ki je še na voljo.

UO LZS se je seznanil z informacijo glede lovsko-ribiškega muzeja in umika glasanja o *Pismu o nameri*. Hkrati še naprej poziva IO in J. P. Marina, naj nadaljujejo z začetim delom na tem področju.

E. Trafela je zanimalo, kako bo s podelitvijo lovskih izkaznic tistim, ki so sedaj člani v nekaterih LD, nimajo pa opravljenega lovskega izpita, temveč nekakšen društveni izpit.

IO naj skupaj s Komisijo za vzgojo in izobraževanje ter Komisijo za organizacijsko-pravne zadeve pripravi pravno utemeljen odgovor.

UO LZS je soglasno potrdil tudi vse dodatno predlagane predloge s strani IO:

UO LZS potrjuje rebalans proračuna za leto 2004 v višini prekoračitve sredstev pri Komisiji za odnose z javnostjo, torej za 1.350.000 sit.

UO LZS predlaga predsedniku UO LZS, da podeli Zlatorogovo plaketo Edvardu Krašni za izjemno požrtvovalno delo v lovstvu, predvsem na področju odnosov z javnostjo.

UO poziva Komisijo za organizacijsko-pravna vprašanja, naj se izjasni, ali je bil v Lovcu objavljeni članek A. Šubica napisan v imenu komisije ali ne.

Med uporabnike modula II-LIS se vključi tudi OZUL.

Red za lovske zasluge I. stopnje se podeli: Francu Pušniku (LZ Maribor), Alojzu Brodnjaku (ZLD Ptuj - Ormož) in Tomažu Plazarju (ZLD Novo mesto).

Uredništvo

Okrogle obletnice so le priložnost, ne pa pogoj za podelitev lovskih odlikovanj

Letos in prihodnje leto bo večina lovskih družin v Sloveniji praznovala okrogle obletnice delovanja. Na to že kaže znatno

povečan priliv za lovska odlikovanja. Obletnice delovanja lovskih družin pa tudi obletnice drugih tradicionalnih lovov ali srečanj nekako spontano spodbujajo ideje tako v LD kot tudi na območnih lovskih zvezah, da je treba ob takih priložnostih čim več članov »obdariti« z lovskimi odlikovanji ne glede na njihov dejanski prispevek k razvoju slovenskega lovstva in gospodarjenja z divjadjo ter okoljem. Nekateri LD pa tudi zveze v svojih predlogih to tudi odkrito zapišejo. Opažamo, da si predlagatelji za take priložnosti postavijo svoja lastna merila, ki jih potem tudi vneto zagovarjajo, ne glede na veljavne pogoje za podeljevanje lovskih odlikovanj, ki so zapisani v **Pravilniku o podeljevanju lovskih odlikovanj**, ki ga je sprejel UO LZ Slovenije. Komisija za izobraževanje pri IO LZ Slovenije takšnih internih pogojev in mnenj ne more upoštevati. Upošteva namreč samo pogoje, ki so zapisani v pravilniku, kar pomeni, da so njena merila za presojo upravičenosti do podelitve posameznega odlikovanja za vse kandidate enaka. To pa je tisto, kar velikokrat privede do sporov med predlagatelji in organi LZ Slovenije, ki so pristojni za podeljevanje posameznih vrst lovskih odlikovanj, velikokrat pa tudi do razočaranj pri lovcih, ki so jim vodstva LD ali območne zveze že vnaprej obljubili, da bodo predlagana odlikovanja tudi dobili. Ko pa obljuba in želja nista izpolnjeni, sledijo številni neutemeljeni očitki, celo grozilna pisma in vsa mogoča posredovanja. Komisija vsem takim pritiskom ne naseda, ker predloge presoja izključno po določilih, ki so določena v Pravilniku o podeljevanju lovskih odlikovanj. Za ponazoritev bom navedel nekaj primerov iz zapisov pri predlogih za odlikovanja, iz katerih boste lahko sami prepoznali merila, ki si jih postavljajo posamezni predlagatelji. Konkretni zapisi so:

»V LD ne opravlja nobene funkcije, ker je avtoprevoznik in je stalno na terenu. Vse potrebne točke v LD mu opravi njegova žena. Ker pa je dober lovski tovariš, pa mislimo, da bi si ob praznovanju 50. obletnice LD, zaslužil predlagano odlikovanje«. Ali pa: »Ker se vsako leto udeležuje tradicionalnega lova bi si ob 55. srečanju zaslužil predlagano lovsko odlikovanje«. Spet drugo: »Že 25 let na tem srečanju gosti člane LD

in povabljene goste, zato bi si zaslužil predlagano lovsko odlikovanje.«

Večini je povsem razumljivo, da – ne glede na pritiske in grožnje – takih (milo rečeno – neresnih) obrazložitev ne upoštevamo, zato nikoli niso merilo za odločitev o upravičenosti za odobritev lovskih odlikovanj.

Da bi se v prihodnje izognili takim in podobnim primerom, zaradi katerih eni in drugi izgubljamo dragocen čas in si rahljamo živce, smo tako na Komisiji za izobraževanje in vzgojo kot tudi na 23. razširjeni seji IO LZS, ki je bila 1. 12. 2004, namenili posebno točko dnevnega reda tej problematiki. Ob tej priložnosti smo se dogovorili, da v reviji Lovca še enkrat zapišemo, kaj mora izpolnjevati kandidat, da je upravičen do določenega lovskega odlikovanja. Po veljavnem

Tako za posameznika kot za organizacijo mora biti v predlogu argumentirano dokazano, da so njegove zasluge na področju varstva in ohranitve divjadi ter narave **uspešne in dolgoročne na naravovarstvenem področju in področju gojitve divjadi, organizacijskem, društvenem ali kulturnem področju v lovski družini ali regiji**. Podeli se ga lahko le po preteku petih let od prejema znaka za lovske zasluge.

3. RED ZA LOVSKE ZASLUGE II. STOPNJE

Lahko se podeli posamezniku ali organizaciji, **če sta se uspešno uveljavila** pri uresničevanju namena in nalog na področju lovstva kot naravovarstvene dejavnosti in če v pisnem predlogu predlagatelj argumentirano dokaže, da so njihove zasluge **dolgoročne na strokovnem, or-**

Foto: B. Vasa

Prikaz pravilnega nošenja lovskih odlikovanj: znak za lovske zasluge se obvezno nosi na levem zavihku lovskega suknjiča, miniaturne redov pa nad levim zgornjim poklopcom lovskega suknjiča. Ni odveč še enkrat ponoviti, da morajo biti gumbi na lovske suknjiču ob slavnostih vedno zapeti, saj je to vendar lovska uniforma (lovski kroj).

Pravilniku o podeljevanju lovskih odlikovanj in priznanj mora kandidat za posamezno vrsto odlikovanja izpolnjevati naslednje temeljne pogoje:

1. ZNAK ZA LOVSKE ZASLUGE

Član LD ali zaposlen v lovišču posebnega namena mora **uspešno in neposredno** delovati pri gojitvi in prizadevanjih za ohranitev divjadi in varstva narave ter drugih dejavnosti na področju lovstva in da to **delo opravlja s posebno zavzetostjo** in je najmanj 8 let član v lovski organizaciji.

2. RED ZA LOVSKE ZASLUGE III. STOPNJE

organizacijskem ekonomskem, društvenem ali kulturnem področju delovanja lovstva v regiji in Republiki Sloveniji (ustvarjalno delovanje v LO regije in LZS). To odlikovanje se lahko podeli po preteku petih let od prejema reda za lovske zasluge III. stopnje.

4. RED ZA LOVSKE ZASLUGE I. STOPNJE

Za dodelitev najvišjega lovskega odlikovanja se mora tako posameznik kot organizacija **prav posebno in vidno izkazati** pri uresničevanju namenov in nalog lovstva kot naravovarstvene dejavnosti in argumentirano dokazati, da so zasluge **trajne na**

strokovnem, organizacijskem, ekonomskem, publicističnem, društvenem ali kulturnem področju delovanja lovstva v Sloveniji in tujini (ustvarjalno delovanje v organih lovstva na državnem ali mednarodnem področju). Podeli se ga lahko po preteku petih let od prejema reda za lovske zasluge II. stopnje.

IZJEME OD NAVEDENIH PRAVIL

Taka so izjemna odlikovanja, ki jih je po Pravilniku mogoče podeliti samo za tiste člane, ki so bili ali pa so še vedno aktivni bodisi v lovski družini ali gojitvenem območju (bazenu), torej na nižjih nivojih, in to ob njihovih visokih okroglih življenjskih jubilejih (70, 75, 80 in več let) in hkrati za dolgoletno članstvo v lovski organizaciji (najmanj 50 in več let). O dodeljevanju takšnih odlikovanj vedno posebej odloča pristojni organ LZS.

Izobraževanje v lovstvu po novem zakonu

Novi Zakon o divjadi in lovstvu (ZDLov-1) namenja kar precej besedil izobraževanju lovcev. Lahko smo zadovoljni, da je zdaj uzakonjenih kar nekaj prvin, ki smo jih pri LZS uvedli že v novem modelu izobraževanja lovskih pripravnikov in opravljanja lovskih izpitov. Novi lovski zakon tako uzakonja kar nekaj pravil, ki so bila doslej urejena z internimi akti. Zato bi nekaj določb izpostavil z namenom, da se seznanimo z njihovim vsebinskim pomenom.

Dela v javnem interesu in javna pooblastila

V Zakonu o divjadi in lovstvu je zapisano, da LZS in lovske družine opravljajo v javnem interesu naslednje naloge, ki sodijo v področje izobraževanja lovcev:

- organiziranje izpitov za lovce in lovske čuvaje;
- usposabljanje in naravovarstveno ozaveščanje lovcev ter komuniciranje z lastniki zemljišč in javnostjo;
- izdajanje strokovne literature s področja divjadi in lovstva;
- sodelovanje pri znanstveno-raziskovalnem delu glede divjadi in lovstva;
- izvajanje praktičnega dela lov-

prav in pošteno bi bilo, da bi vsi predlagatelji pogoje, ki so zapisani v pravilniku in sprejeti, upoštevali. Samo na tak način lahko zagotovimo enakopravno podeljevanje lovskih odlikovanj in ohranjanje ugleda ter prave vrednosti posameznega lovskega odlikovanja.

Za informacijo naj še zapišem, da je v osnutku že pripravljen tudi nov enoten pravilnik o podeljevanju vseh lovskih odlikovanj in priznanj, ki na novo določa pogoje za podeljevanje:

(1) lovskih odlikovanj, (2) plakete LZS, Zlatorogove plakete, (3) plaket glasila Lovca in (4) plakete za lovske glasbene kulture.

Ko bo pravilnik sprejet na UO LZS, bo tudi objavljen v našem glasilu.

Branko Vasa,
predsednik Komisije za izobraževanje in vzgojo

skega izpita, kadar je to potrebno;

- opravljanje drugih nalog javnega interesa s področja varstva narave, divjadi in lovstva, ki jih določa zakon itn.

Za izvajanje nekaterih od naštetih nalog pa je dal zakon LZS in lovske družine tudi javna pooblastila, in to konkretno za:

- organiziranje izpitov za lovce in lovske čuvaje;
- usposabljanje in naravovarstveno ozaveščanje lovcev ter komuniciranje z lastniki zemljišč in javnostjo;
- sodelovanje pri znanstvenoraziskovalnem delu, povezanem z divjadjo in lovstvom.

Opravljanje lovskih in lovsko-čuvajskih izpitov

Vsakemu izpitu posebej je v zakonu namenjeno celotno poglavje. Tako je v poglavju **lovski izpit** zapisano:

- da lovske izpite organizira LZS;
- da kandidati opravljajo lovski izpit pred izpitnimi komisijami, ki jih imenuje minister za KGP;
- da so kandidati za lovski izpit lovske pripravniki, ki so pod vodstvom mentorja opravili pripravniško dobo v lovišču, ki traja najmanj eno leto in največ tri leta;

- da morajo kandidati obvezno obiskovati tečaj za pripravo na teoretični del lovskega izpita;
- da lovski izpit obsega praktični in teoretični del in da je pogoj za opravljanje teoretičnega dela lovskega izpita uspešno opravljen praktični del izpita;
- da kandidat vsak izpit lahko ponavlja še dvakrat. Če tudi v tretje izpita ne opravi, ga lahko opravlja šele po preteku šestih mesecev;
- da dobi kandidat, ki je uspešno opravil lovski izpit, od izpitne komisije spričevalo o uspešno opravljenem lovskem izpitu na obrazcu, ki ga izda minister za KGP;
- da je spričevalo o opravljenem lovskem izpitu dokument, ki daje pravico do pridobitve lovske izkaznice.

Katere so novosti na tem področju?

1. Kandidat (lovski pripravnik) mora najpozneje v treh (3) letih od vključitve v lovske družine opraviti **lovski izpit**, sicer mu preneha članstvo v lovski družini.

2. Osebam, ki so na srednji gozdarski šoli ali na višji strokovni šoli oz. univerzi uspešno opravile izpit s področja biologije in ekologije prostoživečih živali, patologije živali ali lovstva, ni treba opravljati teoretičnega dela lovskega izpita, morajo pa opraviti praktični del izpita v lovišču in trajanju najmanj šest mesecev.

Pri poglavju **lovskočuvajski izpit** je zapisano:

- da lovskočuvajski izpit lahko opravlja oseba, ki ima opravljen lovski izpit in orožni list;
- da izpit za lovskega čuvaja obsega pisni, ustni in praktični del;
- da se izpit za lovskega čuvaja opravlja pred izpitno komisijo, ki jo imenuje minister za KGP;
- da izpitno komisijo sestavljajo predstavniki:
 1. ministrstva za KGP,
 2. ministrstva za varstvo narave,
 3. ZGS,
 4. pedagoške ustanove,
 5. LZS.

Opravljanje lovskočuvajske službe

Pogoji za opravljanje lovskočuvajske službe so:

- opravljen izpit za lovskega čuvaja;
- veljaven orožni list in
- najmanj triletna lovska praksa.

Ob predložitvi navedenih dokazil mora lovski čuvaj pred pri-

stojnim upravnim organom podpisati izjavo, da bo lovskočuvajsko službo opravljal vestno, nepristransko in v skladu z veljavno zakonodajo. To je pogoj, da pridobi: lovskočuvajsko izkaznico in službeni znak »lovski čuvaj«;

– v času opravljanja službe v lovišču je lovski čuvaj uradna oseba in ima z zakonom določena pooblastila;

– če lovski čuvaj prekrši določila lovskega zakona, ga pristojni upravni organ razreši opravljanja lovskočuvajske službe.

Za opravljanje lovskega čuvaja ter predpisati vsebine posameznih delov izpita. Rok za izdajo teh podzakonskih aktov je 21. 5. 2005. Ker pa smo morali začeti izvajati nekatere izobraževalne programe že pred tem datumom, sicer bi nastal izpad celotne generacije, smo MKGP zaprosili za njihovo stališče. V odgovoru, ki smo ga od ministrstva KGP prejeli 6. 1. 2005, je zapisano – citiram:

»Zakon o divjadi in lovstvu (Uradni list RS, št. 16/04; v nadaljnjem besedilu: zakon) predvideva na področju izobraževanja več podzakonskih vsebin, ki še niso bile sprejete, in sicer;

– o pogojih za opravljanje in obliki dokazila o opravljenem lovskem izpitu in

– o vsebini in pogojih za opravljanje izpita za lovskega čuvaja ter obliko izkaznice in službenega znaka.

Vendar pa drugi odstavek 83. člena zakona jasno določa, da se do izdaje izvršilnih predpisov smiselno uporabljajo določila veljavnih predpisov. V konkretnem primeru to pomeni, da se izobraževanja v letu 2005 odvijajo po določilih starih pravilnikov o izobraževanju v lovstvu.«

Iz zapisa je torej jasno razvidno, da letos vsi programi izobraževanja potekajo še po ustaljenem načinu. **Razširjen je le predmetnik za lovskega čuvaja in balistiko, ker moramo zadovoljiti potrebi, ki jo določa Zakon o orožju glede varnega ravnanja z orožjem.** Seveda pa se moramo letos pripraviti na novosti iz Zakona o divjadi in lovstvu, ki jih bomo morali uresničevati prihodnje leto.

Branko Vasa

LD Bojansko Štore pred velikim jubilejem

V novembrski številki lanskega letnika Lovca, kjer sem na strani 599 opisoval lovski dom na Svetini nad Štorami, ki je v lasti LD Štore, sem premalo napisal o LD Bojansko Štore. Glede na to, da sicer nisem njihov član, bi morda kakšen prenapet »politik« dejal, da tudi nisem pristojen, da bi pisal v njihovem imenu. To je sicer delno res, res pa je tudi, da imam med našimi lovci veliko čudovitih prijateljev, ki jih izjemno spoštujem.

Morda je temu vzrok tudi dejstvo, da je bil eden prvih članov LD Štore, ki je bila ustanovljena leta 1946, tudi moj pokojni oče. Spomin mi večkrat seže v tista davna petdeseta leta, ko sem kot majhen otrok ob nedeljskih jutrih očeta ponosno opazoval, kako se je pripravljala »za na jago«. Oprtal si je dobro naložen na-

ki leži na enem najlepših kočkov naše prelepe domovine, čim natančneje in dostojno predstavil. Naj omenim, da je bila v letu 2004 vas Svetina izbrana za najlepšo hribovsko vas v Sloveniji. Zato velja moj optimizem za vsestranski razvoj tega kraja in med drugim tudi za razvoj lovskega turizma.

Čas neizmerno hiti in tako bo leta 2006 tudi »naša« LD Bojansko - Štore na tem biseru slovenske zemlje praznovala svoj 60. rojstni dan. Srčno upam in si želim, da bomo skupaj častno in dostojno proslavili ta praznik.

Srečko Križanec

Z rednega Občnega zbora LZ Maribor

Natančno ob 3. obletnici delovanja novega vodstva LZ Maribor je v konferenčni sobi Športne dvorane Tabor v

Foto: B. Vasa

Udeleženci 14. občnega zbora LZ Maribor

disciplinskega sodišča **Branka Reismana**. Določili smo višino članskega prispevka za LZ Maribor za leto 2005, sprejeli program dela in finančnega načrta za leto 2005, dopolnili pravila LZ Maribor, na koncu pa so bila podeljena tudi lovska odlikovanja in priznanja.

Predsednik Lešnik je v svojem poročilu posebej izpostavil prizadevanje LZ na področju strokovno utemeljenega oblikovanja LUO in kar se da sporazumno in razumno določitev lovišč v LD. Ob tem je ugotovil, da glede tega nismo bili najuspešnejši, da so bili zopet močnejši politični lobiji. Ker pa je to za nami, je predlagal, da bi pravočasno začeli z aktivnostmi za pravilno določitev sedežev LUO in s postopkom za kadrovanje v organe OZUL. Precej razprave je bilo namenjene tudi problematiki prenosa GL Fazanarija Vurberk na LD Duplek, saj gre v tem primeru tudi za nepremičnine v lasti LZ Maribor in za lovskega čuvaja, ki je v stalnem delovnem razmerju na Fazanariji. Glede tega pa je OZ nakazal le usmeritve, kako naj bi stvari reševali vnaprej.

Delegati so potrdili vsa poro-

čila, sprejeli program dela in finančni načrt za leto 2005, ki temelji na članskem prispevku, ki je od lani zmanjšan za 200 sit in tako znaša za letos 6.700 sit. V okviru te razprave so delegati naročili članu UO LZ Slovenije iz LZ Maribor, naj zagovarja stališče, da bi članski prispevek za LZS za leto 2005 ostal nespremenjen.

V razpravi je bila tudi posebej izpostavljena problematika civilnih tožb na odločbe disciplinskih komisij, ki so vse pogostejše. Zato je predsednik Disciplinske komisije pri LZ Maribor Branko Reisman opozoril, da je treba o teh problemih resno razmisliti sedaj, ko oblikujemo novo organiziranost slovenskega lovstva in ko bomo sprejemali nova pravila za LZS ter nižje organe.

Ob zaključku OZ je Lešnik ob pomoči člana UO LZS izročil zaslužnim lovska odlikovanja. Sponzorjem in donatorjem, ki so pomagali pri izvedbi lovske razstave na sejmu Lov 2004 v G. Radgoni, pa je podelil posebne zahvalne listine. Občni zbor so slavnostno sklenili zvoki rogov Pohorskih registov.

Branko Vasa

Foto: B. Vasa

Predsednik LZ Maribor Zoran Lešnik izroča Frančku Pušniku, še vedno aktivnemu članu LD Kungota, najvišje lovske odlikovanje – red LZS za lovske zasluge I. stopnje, ki ga je prejel ob njegovem 80. rojstnem dnevu in 50-letnici delovanja v slovenski lovski organizaciji.

Foto: S. Križanec

Vrhunčev lovski dom na Svetini nad Štorami, kjer se člani LD Bojansko - Štore že pripravljajo na 60-letnico, ki jo bodo praznovali letos.

hrbtnik, si nadel lovski klobuk in na ramo obesil puško. Imeli smo tudi lovskega psa Barija, istrskega goniča, ki je bil po pripovedovanju mojega očeta izjemno inteligenten in pretepaške narave in s katerim sva bila tudi velika prijatelja.

Od očeta sem podedoval lepo in bogato zbirko glasila Lovca. Zelo rad sem prebiral posamezne številke. Zdaj jih na veliko žalost nimam več. Ravno tako mi je tudi neizmerno žal, da v svoji rani mladosti nisem stopil v vrste zelene bratovščine.

Moj mladostniško nerodnost skušam sedaj popraviti tako, da sodelujem s člani LD Bojansko - Štore. To družino sem opisal že zadnjič. Prizadevam si tudi, da bi ta kraj, Svetino in naš lovski dom,

Mariboru potekal 14. redni letni Občni zbor LZ Maribor, ki je bil 21. 12. 2004. Od 43 lovske družine so se zbora udeležili predstavniki iz 38 LD, kar je pomenilo 88 % udeležbo. Na Občnem zboru so sodelovali tudi člani UO, NO in disciplinske komisije. Med gosti so bili tudi predstavniki ZLD Prlekija **Janko Kralj**, dobitniki lovskega odlikovanja in predstavniki sponzorjev ter donatorjev lovske razstave na sejmu Lov 2004 v G. Radgoni. Za kulturni del so poskrbeli Pohorski registri.

Na Občnem zboru smo poslušali poročilo predsednika LZ Maribor **Zorana Lešnika** o delu LZ in UO v minulem letu, predsednikov NO **Otmarja Lavu- garja** in drugostopenjskega

Ko »sanje postanejo resnica«

Prepričan sem, da mi lovska tovarišica in zdaj tudi že prijateljica Marija, večini bolj znana kot Bartolova Miri, ne bo zamerila, ko si za uvod predstavim dela Komisije za vzgojo in izobraževanje pri ZLD Kočevje v letu 2004 sposojam naslov pripovedi ter citat dela vsebine njene ravnokar izdane knjige pripovedi in pesmi z naslovom *Krik divjine**. Prvič zato, ker je kot udeleženka tečaja za lovske pripravnike, generacije 2004, pri ZLD Kočevje tudi sama s svojo udeležbo in prizadevnostjo prispevala k izjemnemu uspehu generacije petnajstih lovskih pripravnikov, in drugič zato, ker je po opravljenem lovskem izpitu doživetje ob podelitvi spričeval nemogoče boljše opisati, kot to zna Marija.

Citat: »Ampak danes! Danes je samo moj dan, katerega sem tako željno čakala. V sebi sem imela občutek kot nevesta, ki bo stopila pred oltar, ter isti trenu-

tek dobre volje zapustila svoj topli brlog.

Dan mi je uspešno minil in tik pred zdajci mi je ostala ura dneva, katere nisem delila z nikomer.

Kakor svetinjo sem vzela iz omare mojo novo lovsko obleko, srajco, kravato in klobuk, ter vse skupaj kot najbolj nežni krhki predmet stisnila k sebi. Zaradi končno izpolnjenih sanj je nehoti iz mojih oči začela polzeti voda. V hiši sem bila sama, zato sem si privoščila glasen stavek: »Ženska, zaslužiš si biti srečna, biti lovec.«

V mislih sem se vrnila dobri dve leti nazaj, ko sem dobila odgovor Lovske družine Kočevje, da naj pridem na razgovor. Kako notranje bogata in izpolnjena sem bila že tisti trenutek. Moje znanje o divjadi je bilo takrat, razen poznati gozd, primerno dosti manj kot nula. Ampak bila sem pomembna, čeravno samo sama sebi.

Začela sem z oblačenjem, ampak spoštljivo, ker to niso navadne cunjje, ampak lovška obleka.

Svoje misli sem poklonila vsem lovskim tovarišem in jim v duhu obljubila, da bom SLD cenila bolje kakor najboljši vinogradnik svoje vino, ker ni težko spoštovati nekaj tako velikega. V vsej tej mogočnosti pa sem stala pred problemom. V vseh mogočih in nemogočih obratih, vozlih in »foclih« kako zavezati kravato – sem jo pa le!

Danes nisem slišala biti zvonov, niti po mestu niso bile obešene zastave. Ampak vseeno. To je bil nam namenjen praznik, naš dan. Obdana kakor s ščitom svojih lovskih tovarišev, gostov in svojcev sem sedela v polni malogorski dvorani in poslušala nagovore, govore in stotine lepih nam namenjenih besed, ki so jih izrekli, o ne, ne bom jih imenovala z magistri, doktorji in sam bog si ga vedi kakšnimi titulami. V mojih očeh je vsak od njih pred-

ti, saj smo se še kako zavedali, kaj pomeni razdelitev razmeroma velikih fiksnih stroškov organizacije tečaja na tako malo slušateljev. Po srečanju smo na željo kandidatov vendarle začeli s tečajem in ob koncu celo ugotovili, da so bila vsa omahovanja odveč.

Tečaj za lovske pripravnike smo sklenili še pred viškom poletnih dopustov. Izpite so uspešno opravili vsi pripravniki, in sicer s povprečno oceno **4,23** (lani 4,06, predlani 3,68), kar kaže na iz leta v leto resnejši pristop k delu z mentorji v LD. Verjetno velja iskati vzroke odličnega uspeha tudi v odločitvi komisije, da je bilo opravljanje teoretičnega dela izpita predstavljeno na poznejši termin. Tako je več časa za delo z mentorjem v LD, pripravniki postanejo zrelejši, z več izkušnjami in znanja, kar se

V spomin in s ponosom tudi pred oko fotografskega aparata ...

S taborniki v Lovskem muzeju v Bistri

Miha Marenče nam je približal vsebino in pomen projekta LIFE – rjavi medved.

stavljaj boga: Nataša, Ana, Štefan, Branko, Robert in tudi vsi tovariši mentorji, predvsem moj, ter vsi prisotni člani vseeno katerih lovskih družin, ki so danes prisostvovali pri mojem oltarju. Zame nikoli ne bodo druga violina, ker je vseh njih trden stisk roke in izrečene besede potrjevalo, da sem se pravilno odločila in nisem si zastonj želela biti lovec (lovka).

Nikoli ni prepozno in vedite, da mi je prav vseeno, da bom čez deset let že med veterani.« – (konec citata)

Komisija za vzgojo in izobraževanje pri ZLD Kočevje je bila v lovskem letu 2004 prvič pred dilemo, ali zaradi malo prijavljenih kandidatov izpeljati teoretični del tečaja za lovske pripravnike ali ne. Kar z malce omahovanja in negotovosti smo sklicali srečanje s prijavljenimi kandida-

potem odrazi tudi z znanjem. Poleg omenjenega smo pri omenjeni generaciji spremljali izredno resnost pri udeležbi na predavanjih, saj smo le enkrat zabeležili odsotnost enega od kandidatov, pa še ta je bila opravičena. Končni uspeh zagotovo potrjujejo tudi: strokovnost in učinkovitost izbranih predavateljev (predavateljski tim šteje kar 16 članov) ter kakovost razlage skrbno izbranega gradiva.

Prav je tudi, da omenimo ter pozdravimo enoglasno odločitev generacije, ki je svojo stanovsko pripadnost potrdila z odločitvijo, da si bodo do končnega tečaja naročili enoten lovski kroj (koliko članov zelene bratovščine med nami je še vedno brez lovskega kroja?! ... se je pokazalo pri fotografiranju za lovsko izkaznico). Organizacijo nabave je prevzel eden od udeležencev te-

čaja in naročilo z nabavo odlično izpeljal.

Odločitev je le dokaz več, da tudi kot predavateljski tim, skupaj s pripravniki, dozorevamo in da med podajanjem predvidene gradiva ničesar ne prepuščamo naključju, pač pa slušatelje pritegnemo k pozornosti do najmanjše podrobnosti.

Zaključno prireditev Programa izobraževanja lovskih pripravnikov smo pripravili v prostorih lovskega doma LD Mala gora v Željnah. Uvodnemu delu slovesnosti je bila namenjena predstavitev **Projekta LIFE – Medved na Kočevsko-Ribniškem območju**, ki ga je predstavil koordinator projekta LIFE **Miha Marenče**. Nato je sledila slavnostna podelitev spričeval in nagrad za posebne dosežke slušateljev. Verjetno je prireditev tudi zaradi izbrane tematike nalletela na dober odziv, saj se je vabilu odzval celo župan in poslanec v državnem zboru RS **Janko Veber**, poleg tega pa smo imeli priložnost gostiti kar nekaj predstavnikov prebivalstva zunaj vrst zelene bratovščine (mediji in lokalno prebivalstvo).

Program dela z mladimi je že pokazal prve sadove sodelovanja, saj se je program sodelovanja s taborniki *Rod rjavega medveda* iz Kočevja razširil v zeleno smer, rezultat sodelovanja smo celo predstavili v oddaji *Zelena bratovščina* na TV Primorka in ga nadgradili s skupnim obiskom Slovenskega lovskega muzeja v Bistri. Priznati moram, da je bilo tako pomešano skupino lovcev in tabornikov, kljub očitni medgeneracijski razliki, prijetno voditi skozi muzej. Vprašanj s komentarji pa iz ene in druge vrste tudi med vračanjem z avtobusom ni manjkalo.

Program dela Komisije za vzgojo in izobraževanje vključuje tudi založništvo promocijskega in poučnega gradiva. Tako smo v letu, ki je za nami, imeli priložnost podpreti predstavitev in odkup nekaj izvodov že omenjene knjige *Krik divjine*. Knjiga je že pred pripravo za tisk naletela na številne radodarne roke, ki so ji pomagale ob njenem rojstvu, saj bo celoten **izkupiček od prodanih knjig namenjen Razvojni ambulanti Kočevje – ambulanti za hudo bolne otroke**.

Lani smo uspeli v celoti opraviti predvideni program dela. Koliko smo bili pri tem uspešni, pa bo pokazal čas, saj se še kako zavedamo dejstva, da zgolj ljubezen in veselje do narave ne

moreta biti zagotovilo za doseg vseh zelenih ciljev.

Mag. Štefan Vesel

*Marija Bartol: *Krik divjine*, Kočevje 2004; Samozaložba, Klub literatov Kočevske.

Izobraževanje posavskih lovskih pripravnikov - generacije 2004

Ob izteku leta 2004 smo za pripravnike v lovskih družinah ZLD Posavje - Krško pripravili teoretični del lovskega izpita po starem Pravilniku LZS o izobraževanju in po novem Zakonu o divjadi in lovstvu. Ta zakon je namreč izobraževanje prenesel izrecno na Lovsko zvezo Slovenije, ki bo v prihodnosti bolj strokovno bdela nad znanjem »naših« pripravnikov.

Predavanja in izpiti so potekali po že vnaprej določenem urniku, in sicer ob torkih popoldan in sobotah dopoldan **od 19. 10. 2004 do 7. 12. 2004**. Izpite pa so kandidati opravljali ob petkih popoldan. Tako smo izpite končali 18. 12. 2004. Ker je veliko članov in tudi pripravnikov s podeželja, so pripravniki vezani na obvezna jesenska kmečka opravila. Zato smo ta termin vrinili med čas, ko se končajo omenjena dela, in med novoletne praznike.

Že na začetku smo organizirali tudi ogled Tehniškega muzeja Slovenije v Bistri s poudarkom na lovski zbirki. Vodenje in predstavitev divjadi sta bila na zelo visokem nivoju in pripravniki so imeli tudi že dober del predavanja za seboj, ko so si ogledovali preparate divjadi. Vsa zahvala za to velja **Barbari Hrovatin**, za kar se ji v imenu tečajnikov lepo zahvaljujem (skupaj smo tudi odkrili malo podlasico – kako, pa je majhna skrivnost prisotnih). V takrat še GL LZS – Ljubljanski vrh nas je sprejel strokovni delavec LZS **Mitja Kersnik** in nas seznanil z namenom ter delom v lovišču in nas tudi popeljal na ogled naprav. Tam smo si tudi privoščili pravo lovsko malico (iz nahrbtnikov) in čas ob malici izkoristili za prijeten klepet ter boljše medsebojno spoznavanje. Predavatelji, ki že več let uspešno sodelujejo pri izobraževanju, so svoj program opravili na zadovoljivem nivoju. Sodelovalo je **15 predavateljev**, z znanjem pripravnikov pa so bili le delno zadovoljni. Pov-

prečna ocena je bila **3,6**. Tudi pri praktičnem poznavanju ravnanja z orožjem in strelskih sposobnosti so se zelo izkazali. Ne samo, da so dosegli dobre rezultate, tudi disciplina glede varnosti na strelišču je bila na visoki ravni in preskus je potekal brez posebnih opozoril. V kratki **anketi** sem izvedel nekaj podatkov: kar 90 %

nje ter medsebojen odnos. Na obeh straneh so zrele in izoblikovane osebe, ki ob pravilnem razumevanju pomembnosti članstva v LD lahko skupaj nadaljujejo uspešno delo.

Dušan Lepšina,
predsednik Komisije za
izobraževanje in lovsko kulturo
pri ZLD Posavje - Krško

Foto: D. Lepšina

Novi lovci z območja ZLD Posavje - Krško in člani izpitne komisije neposredno pred slavnostno podelitvijo lovskih spričeval in podpisom Zaprisege slovenskega lovca

jih je že prej poznalo LD, v katero so se vključili; več kot 50 % jih je dobro poznala delovanje LD; 56 % novih članov nima lovskih korenin; le 20 % jih ni plačalo pristopnine ob vstopu (ta je znašala od 30.000 sit do 116.000 sit – skoraj polovica jih je plačala več kot 70.000 sit); z oceno na izpitu so bili zadovoljni; 80 % jih je končalo 3- ali 4-letno srednjo šolo in na koncu nikomur ni bilo žal zaradi vključitve v lovsko družino.

Ob zaključku izpitov so mladi lovci slovesno podpisali *Zaprisego slovenskega lovca*, najboljšemu smo podelili knjižno nagrado, ki si jo je prislužil za povprečno oceno **4,7**. Pripravniki so predavanja obiskovali dokaj redno, saj je bila prisotnost 95,7 %. Na zaključni slovesnosti so bili poleg sedaj že izprašanih lovcev tudi predavatelji. Tako so skupaj sklenili dvomesečno druženje pri pridobivanju novih znanj.

Izobraževanja se je udeležilo 36 pripravnikov (po dolgem času smo imeli tudi predstavnico nežnega spola) iz 19 LD, 2 pa sta v času predavanj in izpitov odstopila. Tako je v naših lovskih družinah 33 novih mladih lovcev in 1 mlada lovka, ki se bodo vključili v, upam, uspešno delo. Vzpostavitev pristnega odnosa mentor – pripravnik in pozneje z drugimi člani v LD je v praksi zelo pomembna za uspešno sodelova-

Pod geslom Zagledani v naravo

3. sejem Lov v Gornji Radgoni

Čeprav je sejem Lov eden najmlajših izmed sejmskih prireditev, ki jih pripravljajo na Pomurskem sejmišču v Gornji Radgoni, postaja čedalje pomembnejši. Tako naj bi letošnji 3. mednarodni sejem lovstva, ribištva, turizma in aktivnosti v naravi, ki bo v Gornji Radgoni, na stičišču štirih držav, **od 6. do 8. maja 2005**, še izboljšal že tako soliden vtis z dveh prejšnjih tovrstnih prireditev. Sejem Lov bo ponovno družil ljudi, ki jim je skupna ljubezen do neokrnjene narave. »*Drugi sejem, ki je potekal v letu 2004, je bil obsežnejši kot prvi v letu 2003, veliko zanimanje ponudnikov pa v letu 2005 obeta še odmevnejšo prireditev. Na 3. sejmu Lov 2005 bodo lahko ribiči, lovci in drugi ljubitelji narave izbirali med pestro ponudbo izdelkov za lovstvo, ribištvo, kinologijo in druge dejavnosti v naravi, uveljavljenih domačih in svetovnih blagovnih znamk. Krovne slovenske organizacije s področja lovstva, ribištva in varovanja okolja ter lovške in ribiške organizacije iz sosednjih dežel bodo organizirale strokovne razstave in predstavitve. Strokovnjake in javnost bodo*

družila obsejemska posvetovanja, okrogle mize in predavanja. Na olimpijskem strelišču Gaj na Pragerskem bo potekalo tekmovalanje v trap streljanju za pokal Pomurskega sejma. Na sejmišču bosta organizirana streljanje na tarčo in kasting. Sejem bodo popestrili nastopi skupin lovskih rogistov in lovskih pevskih zborov. Obiskovalci in razstavljalci pa se bodo lahko okrepčali ob pestri ponudbi lovskih in ribjih jedi; in še marsikaj bi lahko dodal, pravi direktor Pomurskega sejma, d.d., **Janez Erjavec**, ki verjame, da se bo letos na sejmu lova in ribolova pojavilo še več obiskovalcev in razstavljalcev.

Lani se je 110 (67 domačih in 43 tujih – iz 15 držav) razstavljalcev predstavljalo na 5.000 m² razstavnih površin. Sejem je obiskalo 8.000 ljudi iz Slovenije in tujine, kar mnogi glede na kakovost prireditve ocenjujejo za malo, še zlasti ob dejstvu, da je v Sloveniji skupno več kot 40.000 lovcev in ribičev. Vsi obiskovalci, ne le lovci in ribiči, bodo tudi

kinologija, pa lovski turizem, ribiški turizem, pohodništvo, trekking, kolesarstvo. Predstavila se bodo naravna zdravilišča pa tudi turistični kraji. Poseben pomen sejma je namenjen tudi aktivnostim v naravi, kjer bodo predstavili: opremo, pribor, oblačila in obutev za posamezne aktivnosti v naravi, kampiranje, pohodništvo, vodne športe, športno jadrarstvo in padalstvo.

Janez Erjavec verjame, da bo na letošnjem sejmu še več razstavljalcev.

Prizor z lanskega sejma Lov v Gornji Radgoni

letos imeli možnost videti marsikaj zanimivega, koristnega in lepega. S področja lovstva bodo razstavljeni: orožje in deli orožja, strelivo, optične merilne naprave, lovska oprema, pripomočki in oblačila ter obutev za lov, prepariranje in pripravo trofej, oprema za urejanje lovišč, krma za divjad in oprema za krmišča, oprema za lovske kočje in lovske sobe, darilni program, strokovna literatura, vse za fotolov, terenska vozila in oprema, športno in lovsko strelivo, oprema za kinologijo, gozdarstvo in pripomočki za gozdarstvo ipd. Za ribiče in ljubitelje ribištva bo na sejmišču predstavljeno vse za sladkovodni ribolov ... Posebej pa bo predstavljeno tudi: lovska in športna

Omenjene strokovne razstave in predstavitve že pripravljajo: Lovska zveza Slovenije, območne zveze lovskih družin, Ribiška zveza Slovenije, območne zveze ribiških družin in ribiške zveze sosednjih držav, Zavod za gozdove Slovenije s predstavitvijo svojih lovišč s posebnim namenom, Kinološka zveza Slovenije, Strelska zveza Slovenije, Slovenska zveza za sokolarstvo in zaščito ptic ujed, predstavljeni bodo naravni parki v Sloveniji, pa Planinska zveza Slovenije, Turistična zveza Slovenije ipd., kar bi moralo biti jamstvo, da bo prireditev zanimiva in aktualna.

Oste Bakal

50 let LD Šmartno pri Litiji

Spesmijo *Pozdravljeni nam lovci vsi!* LPZ ZLD Zasavje iz Trbovelj in fanfar lovskih rogistov iz Ptuja se je 11. 9. 2004 začelo slavnostno praznovanje petdesetletnice **Lovske družine Šmartno pri Litiji**, in sicer ob petdesetletnici njene ustanovitve.

Prireditve je potekala pred lovskim domom na Grilovcu, kjer so bili prisotni tudi krajan Šmartnega pri Litiji in okoliških vasi ter lovci iz sosednjih lovskih družin. Kot gostje so se slovesnosti udeležili predsednik LZS **Bojan Lepičnik**, župan Občine Šmartno pri Litiji **Milan Izlakar** in poslanec DZ **Franci Rokavec** ter predstavniki ZLD Zasavje, štirih prijateljskih LD iz Iga vasi, Ivanjkovcev, Šentvida pri Stični ter Fazana iz Velike Grede – iz Banata, ki so med slavnostnim programom pripravili pozdravne nagovore. V uvodu sta prisotne nagovorila predsednik LD Šmartno pri Litiji **Anton Pipan** in predsednik LZS **Bojan Lepičnik**.

V kulturnem sporedu so nastopali pevci LPZ iz Trbovelj, Lovski rogisti iz Ptuja, Folklorna skupina Javorje in družinsko gledališče Kolenc iz Vač. Med nastopajočimi so prisotne še najbolj razveselili člani družinskega gledališča, ki so v svojem, tematsko lovskopremiernem programu na hudomušen način v igri in pesmi predstavili del navad in šeg zelene bratovščine.

Po proslavi je bil zabavni del prireditve s pogostitvijo, za katerega je poskrbel ansambel Tineta Stareta, vse zbrane pa so gasilci iz Vintarjevca postregli z lovskim golažem in drugimi dobrotami ter pijačo.

V uvodnem pozdravnem govoru je predsednik LD Šmartno pri Litiji **Anton Pipan** predstavil ustanovitev in razvoj lovske družine. Po ustnih virih njen nastanek sega v leto 1947, vendar je bila kmalu po ustanovitvi tudi ukinjena ter priključena Lovski družini Polšnik. Dokumentarni viri izkazujejo rojstni dan Lovske družine Šmartno pri Litiji, in sicer je to bil **10. oktober 1954**, ko je bila na pobudo 25 lovcev na ustanovnem Občnem zboru ponovno ustanovljena. Od 25 ustanovnih članov danes živijo le še 4, preostalim pa smo žal položili le zeleno vejico na grob. Od ustanovitve in vse do danes so se dogajale različne spremembe, ki so bile povezane z velikostjo lovišča, ki se je s

prvotnih 5.000 ha povečalo na zdajšnjih 6.430 hektarjev, razdeljeno na 10 lovskih revirjev. V LD se je število članov povečevalo iz leta v leto, v zadnjem obdobju pa tudi nekoliko zmanjšalo ter se ustalilo pri zdajšnjih 64 članih in članicah ter eni častni članici.

V članstvo naše LD so se lahko vključevali vsi, ki so izrazili željo po včlanitvi, brez diskriminacije in z enakimi pravicami ter dolžnostmi. Lov smo izvajali in ga pojmovali v skladu z veljavno lovsko zakonodajo na lovsko pravičen način ter ob tem upoštevali ohranjanje lovskih običajev in kulture. Med nami se je postopoma oblikovalo spoznanje, da nalog članov LD ni le lov, temveč in predvsem tudi ohranitev narave ter njenega sestavnega dela – divjadi in sporazumno reševanje problemov z vsemi drugimi uporabniki našega lovišča.

Lovska zakonodaja iz leta 1976 je uzakonila varstvo prostoživečih živali in lovcem naložila za posebno skrb varovanje naravnega okolja in sonaravnega gospodarjenja z divjadjo. V naši LD smo že vrsto let tudi v praksi uresničevali temeljne določbe nove lovske zakonodaje, saj je bila naša osnovna skrb ohranitev in varovanje divjadi kot naravnega bogastva, ohranjanje in povečanje biološke ter krajinske pestrosti in stabilnosti življenjskih združb. Ne nazadnje smo vedno namenjali velik poudarek tudi sodelovanju z drugimi uporabniki prostora, zlasti s kmeti, s katerimi uspešno sodelujemo pri preprečevanju in povračilu škod od divjadi, kar so v svojih govorih omenili tudi predsednik LZS **Bojan Lipičnik** in poslanec DZ **Franci Rokavec** ter župan **Milan Izlakar**. Predvsem pa se v lovski družini zavedamo, da je prav odgovorno in vzdrževalno gospodarjenje z divjadjo naša temeljna skrb.

Pogled na prehojeno obdobje, pol stoletja našega delovanja, pa šmarske lovce vsekakor zaznamujeta velika ustvarjalnost in delavna zavzetost vseh generacij lovcev v naši LD. Poleg številnih izdelanih lovskih naprav in lovišču so pridne roke vseh članov in organizacijske sposobnosti posameznikov v LD pripomogle k dograditvi lovskega doma na Grilovcu (v obdobju šestdesetih let prejšnjega stoletja), ki smo ga pozneje še dogradili in obnovili, tako da smo zdaj lahko ponosni na lep in urejen lovski dom, v katerega se radi vračamo. V tem

obdobju je LD vzela v najem od domačina tudi staro zapuščeno zidanico na Ščitu. Tudi v omejenih objektih je LD, predvsem pa nekateri posamezniki, pri obnovi in ureditvi okolice ter poti vložila veliko truda in sredstev. V bližini lovskega doma na Grilovcu smo lovci zgradili novo strelišče za streljanje na glinaste golobe in ločeno strelišče za tekmovanja z MK puško. Na vse naštetu in tudi na mnoga druga dela, ki tu niso naštet, smo lovci šmarske LD upravičeno ponosni, saj smo v vse vložili mnogo truda in prostovoljnih delovnih ur.

Tudi delovanje organov LD v vseh obdobjih je bilo utečeno, tako da je bila LD vseskozi vodena strokovno in profesionalno. Predvsem so se na raznih tekmovanjih odlično izkazali naši strel-

zaslužni člani: **Viktor Baš, Marjan Cizerle, Marija Lesjak, Andrej Muzga, Jože Perme, Martin Poglajen, Janez Primc, Peter Savšek in Stane Smrekar**; red LZS za lovske zasluge III. stopnje sta prejela **Andrija Trenji in Marjan Zagorc**. Poleg lovske odlikovanj je LD Šmartno pri Litiji prejela zlati znak KZS – odlikovanje Kino-loške zveze Slovenije.

Za dolgoletno uspešno sodelovanje in prijateljstvo je Lovska družina Šmartno pri Litiji podelila posebna **spominska priznanja** prijateljskim LD: Iga vas, Ivanjkovci, Šentvid pri Stični in LD Fazan iz Velike Grede – Banat.

Med dobitniki spominskih priznanj Lovske družine Šmartno pri Litiji so bili tudi 4 ustanovni

Šmartno pri Litiji in LD Fazan iz Velike Grede, LD Iga vas, LD Ivanjkovci in LD Šentvid pri Stični. Dolgoletno uspešno sodelovanje naj bi omenjene LD potrdile na občnih zborih in tako s sklepom svojih najvišjih organov tudi formalno sprejele (vsaka zase) sklep o podpisu listine o prijateljstvu in sodelovanju med dvema lovskega družinama. Tako bi vsaka zase od imenovanih lovske družin ločeno z našo LD Šmartno pri Litiji podpisala omenjeno Listino.

Med udeleženci slovesnosti našega jubileja je bila tudi naša častna članica 94-letna **Rezka Hostnik** iz Jazbin. S svojo dobrotto, razumevanjem in sodelovanjem s šmarskimi in drugimi lovci, tako na svojem domu kot v okviru naše LD, je skupaj z njenim pokojnim možem Pavletom, članom naše lovske družine vse od ustanovitve naše družine, za nas postala prava nepozabna lovska legenda. Žal pa smo bili ob pisanju zadnjih vrstic članka naše 50-letnice obveščeni o njeni smrti. V njen trajen spomin in zahvalo smo Hostnikovi organizirali lovski pogreb.

Prireditve so se poleg že naštetih vabljenih predstavnikov LD in domačih lovcev ter njihovih partnerk udeležili tudi krajin in številni sponzorji, ki so s svojimi prispevki pripomogli k odlični organizaciji in izvedbi našega jubileja ter izdaji Zbornika, za kar se jim ob tej priložnosti v imenu naše LD najlepše zahvaljujem. Zahvala velja tudi vsem nastopajočim v kulturnem programu, pa tudi vsem, ki so kakor koli pripomogli k uspešni organizaciji in izvedbi naše prireditve.

Jože Perme

50 let LD Šentjošt

Pred petdesetimi leti, 12. septembra 1954. leta, se je deset ljubiteljev zelene bratovščine odločilo, da ustanovijo lovsko družino, ki bo zajemala območje jugozahodnega dela Polhograjskih Dolomitov. Z lovskega zagnanostjo jim je to uspelo in od takratnih ustanoviteljev so danes živi še trije. To so: **Franc Jurca, Jakob Urh in Franc Slabe**.

Lovsko območje je zajemalo približno 2.500 ha, na katerem še dandanes opravlja lovske dejavnosti približno 30 članov LD Šentjošt.

Vsa leta dela naše družine krepijo dobri medsebojni odnosi in pripravljenost prijeti za delo, ko je to v korist tako divjadi kot v pomoč kmetom ali članom naše družine. Z veseljem smo se lotili gradnje lovske koče, še posebno pa smo jo obnovili za proslavo ob petdesetletnici, ki je bila 9. 9. 2004.

Ponosni smo, ko v letno poročilo lahko zapišemo, da smo vedno pomagali revnejšim kmetom pri pospravljanju ozimnice, da smo sproti poravnali vso škodo, ki jo je naredila divjad, ali da smo na čistilnih akcijah sodelovali skoraj vsi člani. Tako smo pomagali zagotoviti boljše razmere za divjad v lovišču in za ljudi.

Kako dobro delujemo na kulturnem področju, je pokazala naša proslava ob petdesetletnici, ki jo je čudovito vodil **Pavle Ravnohrib**, nastopali pa so pevski zbori iz KD Šentjošt in Žožovi neprofesionalni recitatorji ter mladi »muzikantariji«, trije fantje iz Butajnov. Glavni oris LD in njene zgodovine je pripravil **Drago Černoš**, predsednik LD Šentjošt.

Člani LD Šmartno pri Litiji ob praznovanju 50-letnice delovanja

ci in vodniki lovske psov. Njihova priznanja, plakete in osvojeni pokali krasijo notranjost lovskega doma.

Čeprav je lovska družina že ob 45-letnici delovanja izdala družinski **Zbornik**, smo v času do zlatega jubileja zbrali še veliko neobjavljenega gradiva, in sicer za izdajo še enega, nadaljevalnega Zbornika z bogato vsebino, pomembnimi podatki, zanimivim slikovnim gradivom in duhovitim lovske pripovedništvom. Prav v tej vsebini Zbornika je poudarek namenjen dolžnostim lovcev in LD za stalno skrb pri ohranjanju pomembnih dogodkov ter vrednot iz življenja LD in okolja, v katerem deluje.

Ob zlatega jubileja so na slavnostnem praznovanju za dolgoletno uspešno delovanje in opravljanje nalog varstva narave in gojitve divjadi ter drugih dejavnosti na področju lovstva od Lovske zveze Slovenije prejeli znak LZS za lovske zasluge naši

člani lovske družine: **Albin Jensenšek, Mirko Kranjc, Božo Mostar in Jenez Strmec**.

S kratkimi nagovori so predstavniki sosednjih in prijateljskih LD izročili naši družini spominska darila. Ob tem je bil zelo ganljiv nagovor na minulo obdobje vodje delegacije lovcev iz Banata, 81-letnega **Milorada Dudukovića**.

Med šmarskimi lovci in lovci iz Iga vasi, Ivanjkovcev, Fazana in Velike Grede ter Šentvida pri Stični že vrsto let poteka tesno neformalno sodelovanje in prijateljstvo, ki se izraža predvsem v organizaciji skupnih lovov, v medsebojnih obiskih, druženju, spoznavanju in ohranjanju lovske tradicije ter običajev. Sprva so sodelovali le posamezni lovci, z leti pa se je sodelovanje vse bolj širilo, zato je naša LD ob 50-letnici njenega delovanja pripravila in na slovesnosti predstavila osnutek sporazuma *Listino o prijateljstvu in sodelovanju med LD*

Člani LD Šentjošt ob 50-letnici LD (19. 9. 2004)

Foto: B. Leskovic

Zgodovinsko pot LD Sentošt je predstavil predsednik LD Drago Černoš.

Predstavniki ZLD Ljubljana (Vojko Šemrov, Risto Verbič) in LKD Ljubljana (Jože Rus) so podelili priznanja najzaslužnejšim, za najbolj pridne znotraj družina pa smo poskrbeli sami in jim v zahvalo podelili lične družinske plakate v spomin.

Na koncu uradnega dela so vsem prisotnim podarili knjižico – 50 let LD Sentošt, na katero smo še posebno ponosni, saj nam je uspelo zapisati veliko pomembnih stvari iz minulih 50 let.

Ob tej priložnosti se še posebno zahvaljujem vsem, ki ste kakor koli pomagali pri izdaji knjižice, ki bo služila kot dokument, iz katerega lahko razberemo o petdesetletnem obstoju in delovanju naše lovske družine.

Drago Černoš

Sodelovanje med prekmurškimi in porabskimi lovci

Lovstvo ne pozna meja! Tega so se zavedli tudi prekmurški in porabski lovci, ki so stkali prijateljske lovske vezi. Tako sta **Gojitveno lovišče Kompas** in **Lovsko društvo Harmashatar** z Madžarske podpisali listino o medsebojnem sodelovanju na področju gojitve, lova in varstva divjadi ter narave in o športnem ter prijateljskem sodelovanju med lovci in gozdarji z obeh strani državne meje. Tako so lovski prijatelji z Madžarske slovenske prekmurske lovce povabili na pogon in lov na divje prašiče v Porabje. Prekmurški lovci so seveda povabilo z veseljem sprejeli in lovci Gojitvenega lovišča Kompas so se lova udeležili v velikem številu. Tako so se skupaj z madžarskimi lovci udeležili lova na divje prašiče in lisice v

okolico Verice v Porabju. Skupaj so uplenili pet divjih prašičev. Po uspelem lovu so se skupaj zadržali še na družabnem srečanju in ob lovskega boga ter jedeh, pripravljenih iz divjačine. Lovci GL Kompas bodo že uveljavljeno lovsko sodelovanje v prihodnje še okrepili ter lovce iz Madžarske povabili tudi k sebi na lov na fazane.

Bojan Žerdin

3. srečanje koroških pevcev in rogistov

Želje predsednika LZS **Bojana Lepičnika**, ki jih je izrekel pred dobrim letom na 2. sre-

in omogočil prireditev v lepo urejenih in okrašenih prostorih. V svojem govoru je poudaril pomembnost širjenja lovske kulture, da nas ljudje spoznajo tudi z druge strani, predvsem človeške, saj nismo nič drugačni od drugih. Osvežil je tudi pregovor »Kdor poje, slabo ne misli!«, ki velja tudi za nas. Pesem nas družijo, bogati, plemeniti, razveseljuje, izraža ljubezen do narave in lova. Na koncu svojega govora se je zahvalil vsem, ki so kakor koli prispevali k izvedbi tega prijetnega srečanja.

Nato je sledil skupen nastop pevcev, ki so zapeli dve pesmi, in skupen nastop rogistov, prav tako z dvema melodijama.

Za rogisti je spregovoril še

Skupen nastop koroških pevcev pri Brančurniku na Prevaljah 19. 11. 2004, ki je bil v sklopu 3. srečanja koroških lovskega okteta in rogistov.

čanju in ob razvitju lovskega prapora **Koroške lovske zveze** v svojem spodbudnem govoru, so se uresničile.

Koroška lovska zveza (KLZ) je 19. 11. 2004 v gostišču Brančurnik na Prevaljah priredila sedaj res že tradicionalno slovesnost. Sodelovali so pevci treh koroških oktetov in dve skupini rogistov. Za uvod je združeni pevski zbor zapel pesem *Lovski pozdrav*, nakar je predsednik KLZ **Dušan Leskovec** v svojem govoru najprej pozdravil vse nastopajoče in navzoče. Še posebno je pozdravil župana Občine Prevalje dr. **Matica Tasiča**, predsednika IO LZS **Štefana Virjenta**, predsednika Komisije za lovsko kulturo pri LZS **Gregorja Rettingerja**, zamejske lovce KPL Celovec z dr. **Markom Dumpelnikom** na čelu ter domačina gostitelja **Simona Hribernika** - Brančurnika, ki nas je povabil pod svojo streho

predsednik IO LZS **Štefan Virjent**, ki je med drugim povedal, kako nesmiselno je sedanje pehanje ljudi za materialnimi dobrinami; vsakdo hoče imeti pač največ. »Današnji večer naj potrjuje, da se lovci želimo spreobrniti tudi v tem pogledu,« je dodal. Zelo pozitivno je ocenil taka srečanja in prireditve, saj s tem predstavljamo slovensko lovstvo in dokazujemo našo koristnost in vsestranskost. V naravi opravljamo pomembno delo pri vzpostavljanju ravnovesja in gojitve divjih živali ter varujemo njihove naravne habitate.

Po nastopu Lovskega okteta LD Prežihovo - Kotlje, ki ga vodi znani koroški kulturnik **Mitja Šipek**, je navzoče pozdravil tudi župan Občine Prevalje dr. **Matic Tasič**, ki je čestital nastopajočim in pohvalil prireditev. Zaželel je še veliko uspehov pri lovskega kulturnem ustvarjanju, saj prav pesem in melodija

združujeta ljudi, »mi pa danes uživamo z vami«.

Savinjski rogist LD Tabor, ki jih vodi **Tone Uplaznik**, so zaigrali dve lepi melodiji.

Za njimi se je oglašil še gostitelj Brančurnik in izrazil zadovoljstvo, da je tudi on lahko prispeval k tako lepi in kakovostni prireditvi.

Naslednji je nastopil Lovski oktet KD Peca - Mežica, ki ga že 22 let vodi **Jože Grauf**.

Zapel je dve koroški pesmi iz njihovega repertoarja. Tudi Pohorski rogist LD Hoče, ki jim dirigira **Drago Rup**, so navdušili z dvema melodijama lovske vsebine. Za tem je sledila podelitev priznanj za vse nastopajoče skupine.

Starešina LD Jamnica **Maks Oserban** je ob tej priložnosti naknadno predal Lovskemu oktetu LD Prežihovo - Kotlje plaketo njihove LD ob 10. obletnici njihovega kulturnega delovanja, ki so jo praznovali pred nedavnim.

Za konec programa so združeni pevci oktetov, ki jim je dirigiral pečovodja **Jože Grauf**, zapeli še lovske *Zeleni gozd*. Pred tem je nekaj zanimivosti povedal tudi animator za lovskega kulturo pri Koroški lovskega zvezi **Franč Rotar**, ki ima gotovo največ zaslug, da je lepa prireditev zelo dobro uspela.

Mirko Skudnik

Hrvaški in slovenski obmejni lovci na lovu na divje race

Že drugo leto zapored se je uresničil dogovor o skupnem lovu na divje race lovskega družin iz Slovenije in Hrvaške. Lovci so bili iz obmejnih lovskega družin: LD Sinji Vrh iz ZLD Bela krajina, LD Predgrad iz ZLD Kočevje in LD Lipov Vrh iz Lukov Dola pri Severinu ter LD Jelenski jarak iz Vrbovskega; slednja iz Primorsko-goranske županije na hrvaški strani državne meje.

Taki lovi vsekakor nazorno pokažejo, da si ljudje, ki živijo ob državni meji in imajo mnogo skupnih interesov, želijo sodelovati tako na zasebnem kot tudi na lovskega področju. Takih tovariških lovov s sosednjimi LD je na obeh straneh državne meje še več. To dejstvo tudi dokazuje, da je lani dokončano podpisovanje sporazumov o prijateljstvu in strokovnem sodelovanju obmejnih zvez lovskega družin z obeh

strani državne meje rodilo sado-
ve. Prepričan sem, da bo takšno
sodelovanje iz leta v leto še po-
membnejše in zanimivo tudi za
lovce iz območnih lovskih zvez
iz notranjosti obeh držav.

V zadnjem letu je bilo iz več
delov naše nekdanje skupne dr-
žave kar veliko povpraševanje
pa tudi pripravljenosti za tako
sodelovanje.

Drugo nedeljo v januarju smo

strani državne meje. To pot je
bila organizacija zaupana hrva-
ški strani. Zato sta tudi predsed-
nika hrvaških lovskih druženj
Jure Kramarić in **Kruno Antić**
prva pozdravila vse udeležence
lova in predstavila način izvedbe
lova. Predlagala sta, da bi zaradi
varnosti lovili na obeh straneh
Kolpe, kar je bilo sprejeto z odo-
bravljem. Pozdravu sta se pri-
držila še starešini **Viktor Sim-**

slovensko-hrvaški meji. Poudaril
je pomen takega sodelovanja in
na naslednjem takem lovu obljub-
il še večje sodelovanje ter po-
moč pri organizaciji.

Vreme je bilo lepo, sončno in
letnemu času primerno hladno.
Uplenili smo okrog deset divjih
rac, zabeleženih pa je bilo kar
veliko čudežev: mrtve race so
kot žive veselo letale mimo vseh
strelcev. V tamkajšnjih krajih je
narava bogata s to vrsto pernate
divjadi in že udeležba na takem
lovu, ob prijetnem druženju z
gostitelji, je dovolj za zadovolj-
stvo v lepem dnevu.

Po končanem lovu smo se
ponovno zbrali na sredini mosta
in opravili pozdrav lovini, nakar
nas je starešina Jure Kramarić
povabil na zakusko v združni
dom v Lukov dol. Ob tej pri-
ložnosti je predsednik ZLD Bela
krajina vsem navzočim prenesel
tudi pozdrave v imenu predsed-
nika LZS **Bojana Lepičnika** ter
članu IO Primorsko-goranske
LZ, **Slavku Medvedu**, izročil
kot znak pozornosti stenski kole-
dar Diana za leto 2005 s pasico
LZS. Starešina LD Predgrad Vi-
ktor Simčič pa je predsednikoma
obeh hrvaških LD izročil koledar
s pasico LD Sinji Vrh.

Lov je bil idealna priložnost za
lovski krst upleniteljev, ki so to-
krat prvič uplenili raco. Pet sreč-
nežev je bilo pred lovskim so-
diščem (vsi, razen enega, so bili
iz hrvaških lovskih druženj) to-
variško krščenih. Tožilec je bil
Mladen Vinski.

Dogovorili smo se, da bomo
za naslednji lov združili moči ter
pripravili še večji skupni lov.
Zadovoljni smo se razšli pozno
popoldne, ker smo preživeli lep
dan s prijatelji iz sosednje dr-
žave.

Anton Vrščaj, inž. lovstva

Na pomurskih cestah vedno več povožene divjadi

V letu 2004 je bilo v pomur-
ski regiji (uradno) povo-
ženih natanko 1.065 (leta 2003
– 1.013; leta 2002 – 906) živali;
na dan povprečno več kot tri
živali končajo pod kolesi.

Primerov je nedvomno še
več, a nekateri vozniki povo-
zov niti ne prijavijo. Samo
enota zavarovalnice Triglav je
v enem letu zabeležila 1.061
povoženih živali in izplačala za
130.000.000,00 sit odškodni-
ne ...

Enako kot na vseh področjih
delovanja, ko policisti v pomur-
ski regiji ocenjujejo, kakšne so
bile lani splošne varstvene raz-
mere v deželi ob reki Muri, še
zlasti, ker se je občutno povečalo
število različnih kriminalnih
kaznivih dejanj, pa tudi hudih
prometnih nesreč in umrlih v
njih, so v Pomurju tudi drugi
žalostni rekordi. Prekmurja in
Prlekije se je oprijel tudi vzde-
vek »nesrečne dežele za divjad«.
Ne mine namreč dan, da v poli-

Foto: A. Vrščaj

*Pred lovom (in po njem) so se hrvaški in slovenski lovci z obeh strani
državne meje zbrali na sredi mosta čez Kolpo, ki povezuje obe državi.*

se zbrali na mostu čez reko Kol-
po, v vasi Sodevci. Zbralo se nas
je okrog 25 slovenskih in pri-
bližno 50 hrvaških lovcev. Naj-
prej smo uredili vse formalnosti
z uradnimi organi na mejnem
prehodu. Sestanek s prijatelji
lovci iz Hrvaške je bil točno na
sredi mostu, ki povezuje obe

čič in **Miha Majerle**. Lovovodja
lova je bil **Damir Babić**, ki je še
posebej opozoril na varnost pri
streljanju. Vse udeležence je po-
zdravil tudi predsednik ZLD Be-
la krajina, in sicer tudi kot član
Komisije za mednarodne odnose
pri LZS, ki je zadolžen za izvajanje
sporazuma o sodelovanju ob

cijskih poročilih ne bi zapisali, da je bilo obravnavanih toliko in toliko primerov povožene divjadi (včasih tudi več kot deset). Pravzaprav je v regiji tudi največ tovrstnih trčenj, saj so v letu, ki se je izteklo, policisti zabeležili natanko 1.065 pvozov divjadi. Glede na to, da je bilo leta 2003 1.013 pvozov, leta 2002 pa »le« 906, je jasno, da se stanje poslabšuje iz leta v leto. Žal je povoženih živali še bistveno več,

je število povoženih živali, predvsem divjadi, še bistveno večje, toda policisti zabeležijo predvsem tiste pvoze, ki jih prijavijo in je treba urediti zapisnik za zavarovalnico. Po drugi strani pa se vedno pogosteje zgodi, da nekateri vozniki, namesto da bi prijavili pvoz, divjad samo vržejo v prtljažnik in zvečer je že na mizi divjačinska »pečenka ali golaž«. Sicer pa je po mnenju pomurskih policistov največ po-

žalostna, če bi povoženi divjadi prištel še stotine povoženih mačk, psov, ježev, žab, takšnih in drugačnih ptičev ...

Sicer pa »bližnja srečanja« vozil in divjadi zelo občutijo tudi na zavarovalnicah. Po eni strani ima najmanj vsak drugi lastnik vozila, poleg drugih, sklenjeno tudi zavarovanje, ki krije škodo, nastalo pri trčenju z živalmi. Samo v soboški območni enoti zavarovalnice Triglav, ki šteje okoli 70 % tržni delež zavarovanih vozil v regiji, saj je pri njih zavarovanih okoli 50.000 vozil, so denimo že v letu 2002 izplačali skoraj 100 milijonov tolarjev škode, ki je nastala zgolj zaradi trčenja z živalmi. Kot nam je povedal direktor premoženjskega sektorja pri omenjeni zavarovalnici Jaroslav Karba, so v letu 2003 dobili prijavljenih

1.061 nesreč z živalmi. Tako so na račun odškodnin izplačali dobrih 130 milijonov tolarjev. Kako je bilo v letu 2004, ko to pišemo, še ni znano, a je gotovo statistika še bolj žalostna.

Večino omenjenih živali, ki po trku z vozilom navadno poginejo, prevzamejo lovci. K sreči in na zadovoljstvo aktivistov v društvih za varovanje živali pa so tudi vozniki, ki poškodovano žival hitro odpeljejo do najbližjega veterinarja. Na omenjenem koncu Slovenije imajo še posebne izkušnje pri Veterinarskem inženiringu Nabergoj v Moravskih Toplicah, kjer so v minulih letih pomagali številnim živalim, ki so se na koncu spet lahko vrnile v naravo.

Prav zanimivo bi bilo zvedeti, kako je s pvozovi v drugih krajih Slovenije.

Oste Bakal

Povožena srna. Največ divjadi, udeležene v nesrečah, konča življenje ...

Čudežno preživetje – zajec v prednjem odbijaču avtomobila. Po nesreči so ga rešili v Veterinarskem inženiringu Nabergoj v Moravskih Toplicah. Toda koliko jih ne morejo rešiti in koliko materialne škode je na vozilih?

kajti v to je zajet samo podatek o tovrstnih trčenjih, ki so prijavljeni policiji. Nekateri vozniki »bližnjih srečanj« svojega jeklenega konjička in kakšne divje živali sploh ne prijavijo, bodisi da na vozilu ni bilo škode bodisi da je morebiti v tem času vozil »okajen« ali kaj podobnega. Tako bi ga prihod policije lahko stal še dražje, kot da sam popravi morebitno zvito pločevino.

Tudi predstavnik Policijske uprave Murska Sobota za stike z javnostjo **Zoran Kosi** pravi, da

vožene divjadi v zgodnjih jutranjih in poznih večernih urah ter tudi ponoči, ko živali pogosteje prečkajo ceste. Zato policisti opozarjajo voznike osebnih in drugih vozil, naj bi bili nekoliko previdnejši in tudi bolj uvidni do nemočnih živali, ki se na svojo nesrečo ne spoznajo na prometne predpise.

V pomurski regiji največ povožene divjadi odpade na srnjad, sledijo pa zajci, lisice in še nekatere druge prostoživeče živali. Vsekakor bi bila statistika še bolj

10. NOVOLETNOST SREČANJE ČLANOV PREDAVATELJSKEGA AKTIVA LZ MARIBOR

Decembra lani se je že desetič zbral predavateljski aktiv LZ Maribor na svojem tradicionalnem novoletnem srečanju. Žal je nekaj članov zaradi bolezni manjkalo. Prvo novoletno srečanje predavateljskega aktiva je bilo leta 1994 v Resniku nad Zrečami, ko se je predavateljski aktiv zbral v razširjeni sestavi in ko smo skupaj z akademskim kiparjem Karlom Strmškom dorekli dokončno podobo plakete LZ Maribor ter jo skupaj s predlogom pravilnika o pogojih podeljevanja ponudili 10 LZ Maribor v sprejem. Tako tudi plaketa LZ Maribor letos zaznamuje svojo deseto obletnico.

Na vseh dosedanjih novoletnih srečanjih smo ocenili delo članov predavateljskega aktiva v tekočem letu in se dogovorili o nalogah, ki nas čakajo v prihodnjem letu. Tako je 18-članski predavateljski aktiv lani opravil skupaj 210 predavateljskih in izpitnih ur, in sicer v okviru tečaja za teoretični del lovskega izpita, na lovskočuvajskem tečaju, na tečajih za strokovno izobraževanje mentorjev lovskim pripravnikom in lovovodjem, na tečaju za funkcionalno izobraževanje tajnikov, blagajnikov, gospodarjev in predsednikov disciplinskih komisij, pa tudi na področju neprestanega izobraževanja članstva, ki je potekalo v lovskih družinah in lovskogojitvenih bazenih.

V drugem delu smo se seznanjali z novostmi, ki jih na področje izobraževanja prinaša novi lovski zakon, ter se dogovorili, kako bomo opravili že sprejeti izobraževalni program v letu 2005.

Ker je zadnje novoletno srečanje potekalo v prostorih Vinogradništva Vehovar v Modražah, smo bili ob koncu uradnega dela deležni tudi pokušine njihovih vrhunskih vin in drugih domačih dobrot. – Besedilo in fotografija: **Branko Vasa**

Ravno na 75. rojstni dan smo prijatelji, lovci LD Kozje obiskali našega starosta **Miha Kostevca**, ki je v krogu svoje družine v njegovi domači hiši v Logu pod vnožjem Bohorja praznoval svoj jubilej. Vse od priklenjenosti na invalidski voziček naš Miha živi od spominov na preteklost in prehojene poti.

Miha se je rodil v Pišecah na Bazeljskem 20. 9. 1929 v številni družini, v kateri je bilo še sedem bratov. Oče je bil gozdar in že takrat državni lovec ter skrbnik lovišč barona Butlerja, tako da je Miha že v mladosti spoznal muke narave, divjadi in lova. Osnovno šolo je obiskoval v Pišecah, spoznal krutost vojne, saj so jim Nemci požgali novozgrajeno hišo, ubili enega brata kot talca, drugi brat pa je padel v bojih s fašisti kot politkomisar na Jevšah pod Bohorjem. Očeta so odpeljali v koncentracijsko taborišče, od koder pa mu je uspelo pobegniti in se ponovno vključiti v NOB. Miha je bil tudi sam aktiven udeleženec vojne, in sicer kurir v Kozjanskem odredu.

Po vojni se je zaposlil v GG Celje, od koder so ga poslali na izobraževanje v gozdarsko šolo v Ljubljano. Nato ga je poklicna pot zanesla na Kočevsko, kjer je bil logar, nato so ga premestili v gozdno milico v okraj Šoštanj, kjer je tudi spoznal svojo ženo Micko. Po razpustu gozdne milice se je preselil v Kozje v svoj Log, kjer si je kupil domačijo in se zaposlil pri GG Brežice, kjer je delal vse do upokojitve leta 1988. Miha je bil v kolektivu znan kot vester in dober delavec, za kar je prejel številna visoka priznanja.

Po preselitvi in urejanju domačije v Logu ter ob rojstvu dveh sinov, Milana in Vojka, je bil Miha vedno aktiven v družbenopolitičnem dogajanju v domačem kraju.

Kostevc je vstopil v lovske vrste leta 1946 v Pišecah, kjer je opravil tudi lovski izpit. Po preselitvi v Kozje je postal eden izmed najbolj aktivnih članov v LD Kozje. Skoraj dvajset let je imel Miha najbolj odgovorne funkcije v LD. Dva mandata je bil predsednik (od 1970 do 1978), pa gospodar (od 1978 do 1982), predsednik gojitvene komisije in član izvršnega odbora LD (od 1982 do 1990). V času Mihovega predsedovanja je bila zgrajena lovska koča v stari centrali v Bisteru, ki je odkupljena in zamenjana zemljišče za novi lovski dom na Vini gori. Pri svojem domu v Logu je uredil prvo priročno strelišče za streljanje na glavnate golobe, kjer sta z ženo Micko stregla in skrbela za dobro počutje vseh obiskovalcev prireditve, predvsem pa za lovce in krajane, ki so prihajali v Log na obisk oz. ogled strelskih prireditev. Ker še ni bilo lovskega doma, so bili lovski sestanki in prireditve kar v Mihovi hiši v Logu, pozimi pa je Miha organiziral posvete in skupščine v takratni tekstilni tovarni Metka oz. zdajšnjem Montu. Bil je med organizatorji tradicionalnih lovov v počastitev 29. novembra, ko so bile tudi tradicionalne lovske veselice, katerih so se udeleževali krajani Kozjega in širše okolice. Tako je bilo poskrbljeno tudi za družabno življenje v Kozjem. Miha je bil pred tridesetimi leti tudi eden od pobudnikov, da se je LD Kozje po-

bratila z LD Kungota; stiki obeh družin ostajajo še danes.

Miha je bil velik pobudnik izobraževanja in pomoči otrokom OŠ Kozje in Lesično, saj se je redno udeleževal dopolnilnega pouka kot predavatelj. Za aktivno delo v LD Kozje in SK ZLD – Celje je prejel številna priznanja (priznanje SK ZLD Celje, red LZS za lovske zasluge III. stopnje, priznanje pobratene LD Kungota za prizadevno delo v lovski organizaciji, leta 1999 pa je postal častni član LD Kozje).

Miha je bil zmeren lovec; bil je tihi, ki je s svojim vzgledom, vedenjem in poznavanjem izpolnjeval vse zahteve za odličnega mentorja, ki je še tako neprilagojenemu posamezniku znal vcepiti bonton in kulturo v odnosu do soljudi in narave. Nenehno je opozarjal in se po svojih močeh trudil organizirati takšne in drugačne akcije za čiščenje in odstranjevanje odpadkov, ki ne sodijo v naravo.

Po tragični prometni nesreči njegovega sina Vojka, prav tako lovca LD Kozje, je začelo Mihovo zdravje vidno pešati. Kljub močni volji, njegovi trmi in naporom mu ni uspelo, da bi se izognil invalidskemu vozičku. Da so mu dnevi na vozičku znosni, skrbijo vsi domači, predvsem pa njegov sin Milan, ki zna kljub obilici dela razporediti čas in poskrbeti za očeta.

Ob jubileju, dragi Miha, ti lovci in prijatelji LD Kozje želimo, da bi bil še vrsto let med nami in obljubimo ti, da se bomo še večkrat oglasili v tvojem Logu.

LD Kozje - M. H.

Maks Šarman, sedemdesetletnik, je zagledal luč sveta 10. 7. 1934. leta v vasi Ožbald ob Dravi. Z rojstvom je povečal častiljivi rod Šarmanov, ki so bili v tem kraju znani splavarji in lovci. Tudi njemu je sledilo splavarsko delo, ki ga je moral skusiti že kot mlad fantič. Ker je bil droben in slaboten, so se starši trudili, da bi mu zagotovili drug poklic. Imel je srečo: sprejel je bil za trgovskega vajenca in si z ukom ter šolanjem pridobil poklic trgovca - komercialista. To delo je opravljal pri raznih podjetjih vse do upokojitve.

Že kot majhen fantič je Maks z družinskimi in drugimi lovci odhajal na lov; v začetku kot gonjač s palico v roki, pozneje pa so mu včasih zaupali tudi puško. Ponosno jo je nosil in včasih tudi uplenil kakšno lovno žival. Pozimi je krmil divjad. Težko je čakal na dan, ko se bo lahko včlanil v lovsko družino, opravil lovski izpit in postal polnopraven član zelene bratovščine. Želja se mu je uresničila leta 1956, ko je po prihodu s služenja obveznega vojaškega roka vložil prošnjo za sprejem in bil tudi na prvem občnem zboru LD Kapla na Kozjaku soglasno sprejet. Toda po vstopu v LD ni izkoriščal samo pravice do lova: svoje znanje in sposobnosti je namenil tudi drugim dolžnostim. Kmalu po vstopu je dobil zaupnico za opravljanje raznih vodstvenih in strokovnih nalog: od leta 1956 do 1958 je bil predsednik NO, od 1958 do 1960 tajnik LD, od 1963 do 1965 in od leta 1975 do 1977

predsednik NO, od leta 1978 do 1980 je bil gospodar LD in od leta 1980 do 1982 starešina družine. Med posameznimi zadolžitvami je imel dopolnilno stalen mandat kinološkega referenta od leta 1962 do 1976. V tem času je bil 2 mandatni obdobji tudi član LKD Maribor.

Po letu 1982 se je zaradi bolezni moral odpovedati neposrednim zadolžitvam, a je po svojih močeh pomagal mnogim referentom in posameznikom pri njihovem delu. V tem času se je preselil v Maribor. Prva, domača LD mu je postala zaradi oddaljenosti in težkega terena skoraj nedostopna. Leta 1997 je moral odpovedati članstvo in se je vključil v LD Kamnica.

Tudi v naši družini se je aktivno vključil v delo družine in bil na volit-

vah za mandatno dobo 2001–2005 izvoljen v Upravni odbor, kjer je prevzel naloge statističarja.

Maks je bil za svoje aktivno delo v lovstvu odlikovan z znakom LZS za lovske zasluge in redom III. stopnje. Od KZS je prejel srebrni znak za kinološke zasluge. Prejel je še razna druga pisna priznanja in diplome za uspešno delo. V naši družini je med člani priljubljen in spoštovan. Tudi prebivalstvo ga je sprejelo kot pravičnega in dobrega lovca. V vsem sledi načelom Etičnega kodeksa in ta načela tudi prenaša na druge, predvsem mlajše lovce.

Dragi Maks! Želimo ti še mnogo zdravih in srečnih let med nami, tvoji lovski sotovariši LD Kamnica, in drugimi prijatelji.

LD Kamnica - F. P.

V TEM MESECU PRAZNUJEJO* SVOJ ŽIVLJENJSKI JUBILEJ

90-letnico

Kvirin Jakomin,
LD Žabnik, Obrov
Rudi Pavček, LD Brezovica
Gabrijel Pesjak,
LD Jelovica, Ribno
Ferdinand Rožer,
LD Trnovski gozd

85-letnico

Jože Curl, LD Lijak
Rudi Mlakar, LD Tomišelj
Slavko Podbršček, LD Anhovo
Jože Zupan, LD Podsreda

80-letnico

Vinko But, LD Boštanj
Alojz Cerkenik, LD Tolmin
Stojan Čilenšek, LD Kočevje
Jože Kavčič, LD Ig pri Ljubljani
Albert Klevže,
LD Slovenske Konjice
Ernest Kokalj, LD Izlake
Jože Kovše, LD Zreče
Ivan Kužnik,
LD Dolenjske Toplice
Ivan Šmrđelj, LD Pivka
Julij Šauperl, LD Ruše
Milan Vitez, LD Tabor, Sežana

75-letnico

Vlado Arčon, LD Fajti hrib
Rudi Čilenšek, LD Prebold
Anton Čepar, LD Videž, Kozina
Franc Dobravec,
LD Stara Fužina
Stojan Jeretin, LD Mlinše
Jože Ferlič, LD Polšnik
Ivan Francelj,
LD Struge na Dolenjskem
Jože Gjergjek, LD Ivanovci
Edo Goričan, LD Puščava,
Lovrenc na Pohorju
Benjamin Juren,
DSL FJK Doberdob
Janez Kemperl, LD Stahovica
Bojan Kovačič, LD Ormož
Franc Lešnjak, LD Pivka
Stane Pahole,
LD Slovenske Konjice
Ivan Perko, LD Velka
Jože Pilko, LD Pristava
Stane Pinter,
LD Tabor v Savinjski dolini

Jože Podgoršek

LD Vodice
Franc Pogorešnik,
LD Golavabuka
Franc Prelec, GL Kompas
Franc Primožič, LD Tržič
Hugo Rudnik,
LD Kras, Dutovlje
Franc Saje, LD Otočec
Jože Sedej, LD Horjul
Jože Suhadolnik,
LD Borovnica
Janko Španjolo, LD Čaven
Vinko Volmajer, LD Kapla
Jože Zorko, LD Poljskava
Alojz Zupančič, LD Dobrnič
Ciril Zupančič, LD Mala Nedelja
Franc Žakelj, LD Horjul

70-letnico

Mirko Beškovec, LD Zreče
Jože Brodar,
LD Sela pri Kamniku
Zvone Florjančič,
LD Šmarna gora
Jože Gnezda, LD Rakek
Jože Grmek, LD Kras, Dutovlje
Berto Izlakar, LD Litija
Jože Jeram,
LD Porezen, Cerkno
Andrej Kačič,
LD Gaj nad Mariborom
Adalbert Krajnc, LD Puščava,
Lovrenc na Pohorju
Ivan Kramljak,
LD Orlica, Vuhred
Ludvik Lulik, LD Črna jama
Lado Oražem,
LD Sela pri Kamniku
Martin Pečaver,
LD Smuk, Semič
Jurij Polajžer, LD Rogatec
Jože Praprotnik, LD Sentjošt
Emil Purič, DSL FJK Doberdob
Ciril Rudolf, LD Rakek
Jože Sekolec,
LD Slovenska Bistrica
Jože Senegačnik,
LD Grmada, Celje
Franc Travnikar, LD Podlehnik
Stanko Urnaut, LD Puščava,
Lovrenc na Pohorju
Jože Vončina, LD Idrja
Jože Žerak, LD Podlehnik

Vsem jubilarantom iskrene čestitke!

* Po podatkih, ki so nam jih posredovali tajniki LD na članskih seznamih!

Črni lisjak

Bil je petek, 6. 2. lani. S sodelavcem Božom, ki je tudi lovec, sva se že dopoldan v službi dogovorila, da greva zvečer na lisice. Bilo je v času polne lune, snega je bilo tudi dovolj; torej idealne razmere za lisičji lov.

Ob tričetrt na pet, kot sva se zmenila, sva krenila na bojni pohod v revir Jamnice, ki leži neposredno ob avstrijski meji in je znan po nekdanjih bogatih rastiščih velikega divjega petelina. Da nama ne bi bilo preveč dolgčas, je Božo vzel s seboj še svoja dva sinova, Grega in Miho.

Po slabe pol ure vožnje mimo turistične vasice Šentanel smo bili že na Jamnici, na enem od manjših križišč. Že med vožnjo sva se domenila, da bova šla vsak na svojo prežo, ki sta približno 1 km oddaljeni ena od druge. Mlajši od sinov, Grega, je šel z menoj, starejši, Miha, pa z Božom. Zaželeli smo si dober pogled in se na hitro poslovlili.

zimsko pravljica v pravem pomenu besede.

Grega je začel postajati vedno bolj nemiren, obračal se je, stopical, celo vstati je hotel s klopi. Z odločno kretnjo sem mu pokazal, naj bo vendar pri miru in naj še malo zdrži.

Po dobrih dvajsetih minutah sem ponovno »zavekal« v nočno tišino. Že po minuti ali dveh sem za visoko prežo zaslišal drobne korake. Opazil sem, da nekaj sliši tudi Grega. Sumljivo je postal nemiren in spet hotel vstati s klopi. Z eno roko sem ga tiščal nazaj na klop, v drugi pa že držal puško, pripravljeno na strel. Tedaj sem že razločneje slišal stopicanje pod prežo, v naslednjem trenutku pa sem zagledal lisico; bila je na robu, nedaleč pred menoj. Po prvem strelu se je zavrtela kot propeler in se v počasnih skokih spet približala preži. Z drugim strelom sem jo umiril; le zakotalila se je še pod košato smreko. Malo sem počakal, nato pa vzel puško in bate-

nim lisjakom, saj mora biti takšen dogodek vendar ovekovečen. Z gospodarjem LD ter našim preparatorjem Tonijem smo se dogovorili, da bo lisjaka nagačil in bo skupaj z drugimi trofejami krasil naš lovski dom.

Menim, da je takšna igra narave zelo redka, zato sem se odločil dogodek opisati in objaviti v našem glasilu Lovec. Prav zanimivo bi bilo vedeti, koliko takšnih lisic je še padlo v naših loviščih, čeprav se zavedam, da ni niti prva niti zadnja.

*Avgust Sveček
LD Jamnica - Prevalje*

Na jesenskem lovu pri lovcih iz LD Grad - Kuzma

V jeseni so skupni lovi že tradicionalni. Tako smo se lovci LD Bukovje z Otiškega Vrha lani jeseni radi odzvali povabilu LD Grad - Kuzma z Goriškega na skupni lov na divje prašiče. V hladnem nedeljskem jutru smo se kar z avtobusom Plamen, ki ga je vozil sofer in tudi lovec Zvonko, odpravili s Koroške v Prekmurje. Med vožnjo smo ugibali, kakšna bo »jaga«, saj nismo poznali njihovega lovišča in načina lova.

Po prihodu smo na zbornem mestu ob lovskem domu ugotovili, da bomo kar pisana družina, saj smo med pozdravljanjem spoznali tudi nekatere goste iz sosednjih lovskih družin, pa iz Murske Sobote in tudi goste iz sosednje Avstrije. Po krajšem spoznavanju je prevzel besedo Franc, starešina LD Grad - Kuzma. V imenu gostiteljev nas je vse zbrane tovariško pozdravil in

na kratko razložil načrt lova. Omenil je, da bodo verjetno v predelu, kjer bomo lovili, tudi divji prašiči. Glede na številčno udeležbo je predvsem poudaril varnost. Po razporedu smo se pomaknili v lovišče. Pomočniki lovovodje so nas razporedili na stojišča. Med hojo smo opazovali okolico in ob robu ceste že opazili kar sveže in močne sledove divjih prašičev. Do takrat smo gostitelje tiho in radovedno spraševali predvsem o staležu srnjadi, jelenjadi in o divjih prašičih, ki tudi nam na Koroškem povzročajo kar veliko škodo. Ko smo prečkali ta sled, smo naenkrat vsi utihnili ob misli, da jih ne bi dvignili že pred postavitvijo na stojišča.

Po dogovorjenem znaku so se gonjači podali v revir, ki je bil res dobro zastavljen s strelci, in kmalu smo slišali tudi že prve strele. Prav dobro smo lahko sledili, kje se premikajo prašiči, saj so jim po vsej liniji strelcev sledili streli. Očitno se je tedaj trop obrnil in spet je bilo slišati strele, a v obratni smeri. V redkem bukovem gozdu smo tudi mi napeto opazovali. Nenadoma je čez rob pritekel divji prašič, se za trenutek ustavil in s sosednjega stojišča, za bukvami, je že počilo. Po strelu je prašič z dolgimi skoki zbežal nazaj proti pogonu. Po tistem, kar smo videli, smo mislili, da je sosed popolnoma zgrešil, saj prašič po strelu ni nakazal nič drugega kot dobro kondicijo za tek. A ni bilo tako; po prihodu gonjačev na mesto strela smo jih opozorili na prašičji sled. In glej ga, zlomka, kakih trideset metrov naprej so opazili kri in po dobrih stotih metrih je ležal prašič; že v večnih loviščih. Po končanem pogonu

Ob mojem črnem lisjaku ...

Okrog 18. ure sva bila z Gregom že na preži ob zapuščeni kmetiji Burlač. Na hitro sva se »razkomotila«, napolnil sem puško in že tipal po žepih za piščalko – zajčji vek. Toda piščalko sem pozabil v drugi bundi! Nič zato, bom pa klical na dlan, kot že tolikokrat; tudi uspešno.

Polna luna je prav tedaj obsijala zapuščeni, napol porasel travnik pred nama, le rob, na katerem stoji preža, je bil rahlo v senci. Počakal sem še nekaj minut, nato počasi snel rokavico, navlažil dlan desne roke in že se je v tiho zimsko noč razlegel zajčji glas. »Če je lisica v bližini, zagotovo pride,« sem si rekel v mislih. Pokrajina okrog naju je bila vedno svetlejša, vse je bilo nekako skrivnostno, skratka,

rijo ter po lestvi splezal navzdol, da bi si ogledal plen. Ko sem z močno baterijo osvetlil lisico, sem imel kaj videti: pred menoj je ležal lisjak, velik, rejen in skoraj popolnoma črn. Najprej sem že zaskrbljeno pomislil: »Saj to je vendar pes!« Vendar ne: pravi pravcati lisjak črne barve (melaninski tip). Tedaj je bil Grega že z vsemi stvarmi ob meni in nemo sva opazovala nevsakdanji plen. Po klicu z GSM smo se čez četrto ure spet vsi srečali na križišču, občudovali črnega lisjaka ter se počasi odpeljali proti toplemu domu.

Dolgo v noč nisem mogel zaspati, v mislih sem vedno znova podoživljal nenavaden dogodek.

Drugo jutro me je lovski tovariš Stanko fotografiral s tem-

Foto: J. Razgoršek

Po položitvi plena je starešina LD Grad - Kuzma Franc Solar uplenitljem izročil vejice plena, opravili pa smo tudi pozdrav lovini.

smo uplenitelju pomagali prašiča spraviti do ceste in obenem veselo razpravljali o poteku lova. Ko smo se pomikali nazaj proti zbirnemu mestu, smo opazili še nekaj plena, položenega ob cesti. Medtem smo se vsi zbrali ob lovskem domu in pripeljali so tudi drug plen. Ko so začeli polagati lovino za pozdrav, je bilo za lovčeve oči to že prava paša. Ugotovili smo, da smo skupno na ščetine položili kar enajst divjih prašičev. Po pozdravu lovini in zahvali boginji Diani, ki nam je namenila tako bogat plen, se nam je starešina zahvalil za disciplino, upleniteljem pa je izročil vejice plena. Potem nas je vse povabil na malico v lovski dom. Po izredno okusnem bograču smo vsi razpravljali o res uspešnem lovu, ki smo ga bili deležni v gosteh. Starešina Franc se je še spomnil, da je njihov član Tonček (LD Grad - Kuzma) sploh prvič uplenil divjega prašiča. Prav tako je bil prvič takšnega lovskega blagra deležen tudi naš član Grega (LD Bukovje). Zato sva se hitro dogovorila, da ju je treba nujno »krstiti«. Predlogu je sledilo kar nekaj »strokovnih« vprašanj in zaobljuba obeh ob uplenjenem ščetinarju. Potem smo si zadovoljni nazdravili in jih še nekaj skupaj zapeli. Počasi smo se posedli v avtobus in se odpeljali proti domu. Ob odhodu smo si bili enotni v mislih, da je bil lov zelo zanimiv in uspešen. Lahko bi bilo pa tudi čisto drugače, če nam boginja Diana ne bi bila naklonjena. Vendar smo menili, da je pomembnejše od plena lovsko druženje, utrjevanje starih prijateljskih vezi in navezovanje novih ter izmenjava izkušenj. Presenečeni smo bili tudi nad gostoljubnostjo naših prijateljev iz Kuzme. Zato se jim na tem mestu še enkrat najtopleje zahvalujemo in jih že sedaj vabimo k nam na Koroško na jesenski lov. Vsak lov se enkrat sklene, plen se pospravi, prijateljstvo in lepi spomini pa ostanejo ...

Danilo Smolar

Prijateljstvo z zamejskimi lovci še trdnejše

Zadnje dni oktobra in novembra, ko navadno prvi sneg že pobeli najvišje vrhove v Julijskih in Savinjskih Alpah, pa tudi Raduho, Peco in Uršljo goro na Koroškem, ko na Primorskem burja prvič resno pokaže svojo hladno

Foto: H. Ošanič - Diana

moč, je pravi čas za skupne jesenske love in naša prijateljska lovska srečanja.

Tako je bilo tudi konec lanskega novembra v Slovenski Istri, v LD Istra - Gračišče, ko so se na tovariškem lovu na fazane ponovno srečali lovci iz Kluba prijateljev lova Celovec, Društva slovenskih lovcev FJK - Doberdob, Koroške lovske zveze in Obalno-Kraške lovske zveze.

Preden smo se lovci podali na lov za fazani, so lovci z naše strani Koroške pripravili zajetno malico, po primorskem »marendo«. Tudi dobrega štajerskega vina in piva ni manjkalo. Primorci so poskušnjo njihovih vin, predvsem refoška, načrtovali po končanem lovu. In tako je res bilo.

Dobro organiziranemu lovu in sproščenemu prijateljskemu snidenju je veliko prispevalo tudi lepo vreme, saj je tisto novembrsko soboto svoje duri zaprla tudi sicer precej nadležna burja. Po uspešnem lovu in pozdravu uplenjeni divjadi je sledil še »zadnji pogon« v pristni istrski gostilni Belvedur, ki leži 480 metrov nad morjem. Poleg dobre istrske hrane in vina, mnogi smo tedaj prvič poskusili tudi cenjene tartufe, se

6000 ha lovne površine, upravlja 85 lovcev, ki pa moramo na leto odstreliti okrog 110 glav srnjadi, nekaj glav jelenjadi in več kot 50 divjih prašičev. Ti tudi naredijo največ škode na poljščinah. Čeprav precej škode odpravimo že sami, vsako leto porabimo kar precej denarja za plačilo od tam odpira čudovit razgled na Tržaški in Piranski zaliv, pa tudi daleč tja do triglavskega pogorja.

Miro Kocjančič, starešina LD Istra - Gračišče, je ob predstavit-

Koroški in zamejski slovenski lovci so se na Primorskem počutili kot doma ...

Foto: F. Praznik

vi njihove lovske družine povedal, da divjad tudi v tem delu Slovenije kmetom ne prizanaša s škodo, zato se morajo kar potruditi, da opravijo načrtovani odstrel. Tudi to je povedal, da si želijo navezati dobre prijateljske vezi z eno izmed lovske družin s Koroške.

»Z našim loviščem, ki meri

odškodnin. Vendar vsako leto manj, predvsem zaradi doslednega odstrela,« je poudaril Kocjančič.

Marino Sabadin, ki je v omenjeni istrski lovski družini zadolžen za lovni turizem, je povedal, da vsako leto za lovni turizem namenijo nekaj glav srnjadi, divjih prašičev in fazanov. K

njim najraje pridejo na lov Italijani, pa tudi lovci od drugod.

Dušan Leskovec, predsednik Koroške lovske zveze, ki že drugo leto zapored skrbi, da več kot 30-letno sodelovanje koroških lovcev z zamejskimi ne bi zamrlo, je zopet poudaril, da tesnih prijateljskih vezi ni mogoče plemeniti samo na sestankih, ampak so potrebna tudi srečanja na lovu, v loviščih.

Tudi **Jure Mandl**, tajnik Kluba prijateljev lova Celovec, in **Karlo Furlan**, predsednik Društva slovenskih lovcev FJK - Doberdob iz Italije, sta v pozdravnem nagovoru dejala, da si bodo lovci, ki živijo onstran državne meje, ki je za lovce nikoli ni bilo, prizadevali, da bodo taka in podobna srečanja še bolj utrdila dolgoletne prijateljske vezi. **Daniilo Perdec**, predsednik Obalno-Kraške ZLD – Koper, pa je dodal, da si lovci iz njihove lovske zveze štejejo v čast, da je tradicionalno srečanje lovcev iz treh dežel že drugo leto zapored na območju njihove ZLD.

Franc Rotar

Prepariranje živali s prijaznejšimi kemikalijami kot nekdanj ...

Ko je kmalu po drugi svetovni vojni v sicer precej osiromašenih loviščih po vsej Sloveniji ponovno zaživel organiziran lov na divjad, so slovenski lovci, predvsem tisti, ki so imeli v tistih časih priložnost upleniti veliko divjad – gamsa, jelena, divjega prašiča ali srnjaka, predvsem pa ruševca in divjega petelina – morali imeti kar precej poznanstva in sreče, če so hoteli imeti uplenjeno divjad tudi preparirano.

Tudi koroški lovci, ki so predvsem v tistih letih imeli najlepšo »jago« na gozdne kure in s tem tudi več možnosti upleniti ruševca ali divjega petelina, so morali za prepariranje poiskati pomoč pri znanem in priznanem ljubljanskem preparatorskem mojstru **Viktorju Herfortu**. Šele daljnjega leta 1967, ko je v Slovenj Gradcu odprl svojo delavnico mladi izšolani preparator **Rafko Potočnik**, je bila koroškim lovcem z obeh strani meje prihranjena, za tiste čase kar dolga pot v Ljubljano.

»Narava in divjad sta me močno privlačila že takrat, ko sem hodil v osnovno šolo Nova Štifta pri Gornjem Gradu, saj sem div-

Koroški preparator Rafko Potočnik, ki ima svojo delavnico v Slovenj Gradcu, nam je o svojem delu povedal marsikatero zanimivost.

Foto: F. Rotar

jad tudi najraje risal. Ljubezen do narave, predvsem pa do lovstva sem tako rekoč podedoval. Odraščal sem namreč v družini, v kateri so že pred več kot sto leti živeli lovci. Tako sta bila lovca moj dedi in oče. Tudi danes ni nič drugače. Poleg mene je lovka tudi moja žena Anica, oba sinova Hubert in Boštjan, ter moj brat Janko. Čeprav ne živimo vsi v prelepi Savinjski dolini, tam ob vznožju Mekine in Krašnega, smo ostali zvesti LD Gornji Grad,« je začel pripovedovati priznani koroški preparator **Rafko Potočnik**. »Za poklic preparatorja, ki ga z velikim veseljem opravljam že skoraj štiri desetletja, sem se izšolal v Centru strokovnih šol v Ljubljani pri mojstru **Viktorju Herfortu**. Divjad in druge živali pa sem samostojno začel preparirati maja 1967, takoj po končano šoli, in sicer pod okriljem celjske območne lovske zveze. Že leta 1972 sem si prvo delavnico v Slovenj Gradcu uredil pri znanem slovenjgraškem lovskem čuvaju **Vinku Razgoršku**. Leta 1979 pa že v svoji hiši na Legnu, kjer še vedno delam.«

Poleg **Rafka Potočnika**, ki je lovec že več kot 40 let, na Koroškem opravlja poklic preparatorja – ki je nedvomno tudi veliko lovsko kulturno in umetniško poslanstvo – tudi samouka **Tone Vastl**, član LD Jamnica, ki ima delavnico na Prevaljah in se je pri njem priučil preparatorskih veščin tudi že **Janez Jamnik**, član LD Prežihovo – Kotlje, ter **Roman Hojnik** iz Podgorja, ki pa ni lovec. Za delo preparatorja ga je navdušil njegov oče **Adolf**, član LD Podgorje.

»Ker v Sloveniji ni preparatorske šole že od leta 1966, se je tega znanja mogoče le priučiti. Če hočeš biti res uspešen in iskan

preparator, je pogoj, da znaš živali preparirati anatomsko pravilno. To z drugimi besedami pomeni, da jo moraš dodobra spoznati že v naravi. Spoznati moraš njeno obnašanje in njene življenjske navade ter zgradbo njenega telesa. Šele potem se lahko začne delo v preparatorski delavnici. Preparator mora biti tudi dober risar in kipar, pa tudi na šivanje se mora spoznati. Menim, da se vseh veščin, ki jih mora imeti uspešen preparator, težko naučiš v nekaj letih. Potrebna sta tudi prirojen talent in veselje za to delo,« je povedal Rafko.

Če so preparatorji še pred leti pri svojem delu uporabljali strupene materiale, so dandanes preparirane živali narejene s pomočjo nestrupenih materialov, ki so za okolje mnogo prijaznejši. Poleg tega zagotavljajo daljšo življenjsko dobo prepariranih živali. Tako zdaj tudi slovenski preparatorji pri svojem delu uporabljajo prijaznejše galunove raztopine, lesno volno in razne plastične materiale.

»Čeprav imam vse leto dovolj dela, se tudi zame glavna sezona

začne šele okrog 15. oktobra in traja do 15. januarja. V tem obdobju pripravim največ gamsov, muflonov, jelenov, damjakov in divjih prašičev. Pernate divjadi skoraj ne delam več že kar nekaj let. Včasih v delo dobim še kakšnega ruševca in divjega petelina iz Avstrije, kjer je lov nanje še vedno dovoljen. Moje dolgoletne stranke so predvsem slovenski lovci, pa tudi iz Avstrije in Italije. Sicer pa sem si z dobrim in poštenim delom v vseh letih mojega poslanstva pridobil mnogo lovskih prijateljev, kar mi je za opravljeno delo največje priznanje. Zelo sem vesel, da me vsak dan pridejo obiskat lovski tovariši iz koroških lovskih družin in tudi od drugod, kar zelo cenim,« je poudaril Potočnik.

Rafko Potočnik je ob koncu prijetnega klepeta še povedal, koliko stanejo njegova preparatorska dela. Tako npr. prepariranje medveda, ocenjenega z 260 točkami, stane okrog 200.000 tolarjev, gams – doprsno 31.000, muflon 48.000, na »tepih« 76.000, alpski svizec 31.000 in fazan 10.800 tolarjev. Čiščenje in beljenje trofeje – gamsjih rogljev, srnjakovega rogovja 3000 in jelenovega rogovja stane 9000 tolarjev.

Franc Rotar

Silvestrski lov v LD Sinji Vrh

Tako kot lani sem bil tudi letos s soprogo povabljen na silvestrski lov v lovišče LD Sinji Vrh, ki ga je organiziral starešina te LD **Viktor Simčič**. To je bil njihov že tretji silvestrski lov. Zbor lovcev z ženami je bil napovedan ob 8. uri pred lovsko kočo sredi lovišča, kjer so lovci uredili tudi strelišče za glinaste golobe.

Lovci z ženami in otroki po silvestrskem lovu v LD Sinji Vrh

Zbralo se nas je okrog petin-dvajset lovcev in sedem soprog; tudi nekaj otrok je bilo z nami. Gostitelji so vse postregli z vročim čajem, kar nam je v mrzlem jutru izredno prijalo.

Ko je starešina Viktor Simčič pozdravil vse dame, otroke in lovce, je posebno dobrodošlico namenil še **Božidarju Flajšmanu**, soavtorju knjige o slovenskih medvedih, *Living with Bears*, ki se je lova udeležil s fotoaparatom in se odločil, da bo odšel z gonjači. Vsem zbranim je Simčič v kratkih besedah predstavil LD Sinji Vrh ter posebej divjad, ki živi na tem območju. Opozoril je na varnost, ki ni nikoli odveč, kadar je zraven orožje, pa tudi na kaj moramo biti posebno pozorni, saj smo imeli s seboj tudi lovsko neizkušene so-proge in otroke. Lovili smo divje prašiče.

Gonjače z nekaj lovskimi psi je vodil starešina, nas, ki naj bi stali na stojiščih, pa je vodil šestinsedemdesetletni lovec **Jure Špehar**, imenovan tudi Dolgi Jure, ki je bil 15. januarja letos star sedeminsedemdeset let. Mimogrede, ob tej priložnosti – še na mnoga leta Jure!

Pot nas je vodila strmo v hrib. Jure je bil povsod: na čelu, pa tudi na repu, kjer je vsakemu pojasnjeval, kako in od kod bo usmerjen pogon. Toliko telesne kondicije ni imel nihče od nas. Tudi otroci so bili izredno disciplinirani, zato so videli kar nekaj jelenjadi in divjih prašičev. Božo Flajšman je imel srečo, vendar je bila divjad prehitra in ni prišel do svojega 'strela' s fotografskim aparatom. Lov se je končal okrog poldneva. Uplenili smo manjšega divjega prašička in mlado srno. Obe uplenjeni živali so v dolino odnesle soproge lovcev iz te družine. Res živali nista bili posebno težki, a vendar je to dejanje poželo posebno pohvalo nas vseh, posebno pa sta bila nanju ponosna oba moža.

Vrnili smo se v koč, kjer nas je čakal pečen, že kar tradicionalen belokranjski jagenjček. Lakota, ki jo izzove decembrski mraz, je jagenjčka spravila z mize, kot bi mignil, zalili pa smo ga z belokranjcem.

Siti in ogreti smo nato z nestrpnostjo pričakovali krst lovca **Ivana Laknerja**, ki je dan prej uplenil jelena. Ker smo pripravili tudi plenu primerno debelo krstno palico in na njej pripravili dovolj zarezanih prostorov za podpise vseh zbranih, je bila za vse neuke videti precej grozeče.

To je še najbolj prestrašilo Ivanovo ženo Rahelo, da si skoraj ni upala ogledati krsta in je Ivanu celo svetovala, naj bi se krstu kakor koli izognil. No, nobena juha se ne poje tako vroča, kot se skuha, pa tudi palica na koncu ni bila tako težka, kot je morda bila videti v začetku. Po lovskem krstu smo krščencu vsi, tudi lovci, žene in otroci iz srca čestitali in se z njim veselili vstopa med izkušene jelenarje.

Ob koncu druženja je Simčič vsem zaželel sreče in zdravja v novem letu, lovcem pa tudi 'dober pogled in ravne cevi'. Vsem je ob odhodu izročil tudi novi koledar z aktualnimi fotografijami iz minulega leta in nas že vna-

naše izjemne zagnanosti. Težko je v nekaj stavkih strniti in predstaviti požrtvovalnost, pa tudi doživetja in zadovoljstvo ob uspehih, ki smo jih doživljali iz dneva v dan. Eni smo bili bolj zavzeti, drugi manj, nikakor pa ni mogoče mimo javne pohvale **Jožetu Zofiču**, po domače Glavenetu. On se je pri delu prav posebno izkazal. Ni le vodil vseh del, ampak je tudi ogromno fizično delal ter v ta namen prevozil veliko kilometrov; da sploh ne omenjam, da nam je postregel z vsem orodjem, ki smo ga potrebovali pri gradnji bivaka.

Ob odprtju bivaka Pri Smrekci smo se srečali predstavniki ZLD Posavja, predstavniki Zavoda za

dil v uporabo tudi vsem drugim obiskovalcem gozda, nas je pozdravil še predstavnik ZLD Posavja. Program prireditve so popestrili Rogisti LD Dobova in domači Ženski pevski zbor. Znan pevski samouk **Miran Veršec**, član LD Bizeljsko, je program zaključil s čudovito lovsko pesmijo.

Za konec smo vse goste in navzoče postregli s srninim golažem ter značilnimi posavskimi vini iz kleti naših članov, lovcev LD Čatež.

Maks Maršik

Ob odprtju bivaka Pri smrekci

prej povabil na tradicionalni silvestrski lov, ki bo 31. decembra 2005. Božidar Flajšman se je kot ne-lovec zahvalil za povabilo in starešini ter LD Sinji Vrh podaril nekaj izvodov že omenjene knjige ter vsem zaželel srečo in zdravje v novem letu.

Toni Vrščaj

Bivak Pri smrekci!

V soboto, 23. oktobra 2004, se je uresničila dolgoletna želja lovcev **Lovske družine Čatež** ob Savi. Slovesno smo namreč predali namenu lovski bivač v srcu našega lovišča. A lokaciji, kjer sedaj stoji bivač, se namreč konča največ naših skupnih lovov. Nema lokrat je naše prijetno druženje po končanem lovu prekinilo slabo vreme in ravno v trenutkih, ko smo vsi dobili občutek, da si bomo največ povedali, smo se morali razkropiti po svojih domovih.

Za izgradnjo bivaka je bilo potrebno mnogo truda in žrtvovati veliko prostega časa. Marsikatera družinska nedelja je bila žrtev

gozdove, predstavniki LD naših sosed, predstavniki Policijske postaje Brežice ter povabljeni kra-jani krajevnih skupnosti, kjer deluje naša LD. Med omenjenimi kra-jani je bil tudi lastnik zemljišča, ki nam ga je velikodušno odstopil za izgradnjo bivaka.

Po otvoritvenem govoru starešine, ki je našo pridobitev ponu-

Likovna razstava dr. Huberta Zeilerja

Lepo sličice živali, ki so se pred meseci začele pojavljati v našem glasilu Lovec, je opazil tudi dr. **Aleksander Guzelj**. Začetnemu vprašanju: »Kdo je avtor?« je kmalu sledilo snidenje in seznanjenje ljubitelja lovske upodabljalne umetnosti, dr. Aleksandra Guzelja in avtorja slik dr. **Huberta Zeilerja**. Očitno je v mislih dr. Guzelja že pred srečanjem tlela zamisel, da bi tovrstno obliko lovskega kulturnega ustvarjanja predstavili tudi širšemu krogu lovske in nelovske javnosti na posebni slikarski razstavi. Ko je že na prvem srečanju spoznal, da je dr. Zeiler prijeten in odprt lovski tovariš z avstrijske Koroške, je ideja že postala zametek prve razstave.

Ta naj bi bila v lovskem domu LD Poljane, in sicer v lepi, veliki, obnovljeni stari gorenjski kmečki hiši v centru Poljan. Lovci LD Poljane so v njej pri-jazno gostili že veliko razstav in drugih kulturnih dogodkov. Ne-

Sely de Brea Šubic, članica LD Poljane, ki je povezovala program odprtja razstave, avtor razstave dr. Hubert Zeiler in soorganizator razstave Lado Dolenc, gospodar LD Poljane.

Foto: G. Bolčina

O razstavi dr. Huberta Zeilerja je takole spregovoril tudi likovni kritik **Janez Mesesnel** in med drugim povedal:

»Na razstavi, ki zajema tako portret kot tudi drugače izpostavljene živali, lahko občudujemo tudi živali kot štafažne figurice v naravnem pokrajinskem izrezu. Njegov intimni odnos do tematike izdajajo že formati, pretežno majhni, razen petih večjih olj in akrilov. Zlasti v najpogostejše zastopane akvarele prihaja do izraza njegovo znanje, saj so nekateri prav »vrženi« na papir in vendar ne zatajijo izvrstne, negovane risbe kot osnove. Risbe s svinčnikom in s tušem pa primerki mešanih tehnik napeljujejo na mnenje, da avtorju ne gre zgolj za podobnost z upodobljeno živaljo, ampak skuša poiskati tudi različne možnosti interpretacije – pač po značilnostih »modelov« in z željo, zadeti njihovo najbolj značilno držo, gesto, izraz ...

Zeiler skrbno neguje predvsem dokumentaristično risbo, njegovi akvareli so pravi, »vodeni« in brez popravljanja, olja so lazurna, akrili pa zgoščeni v materiji in barvi. Nedvomno mu ne gre zgolj za podobnost; gre mu tudi za ljubkost pa tudi za avtorsko interpretacijo sicer popularne tematike.

Animalizem je danes na tem, da bo pristal v včerajšnji aktualnosti, ker ga izjemna kakovost in tehnične možnosti filmskih in TV snemalcev negujejo kot dokumentarno perfekcijo. V umetnosti pa bo preživel le, če bodo avtorji nenehno iskali posebna doživetja in izražali osebni odnos do te, že ekološko spet izjemno pomembne tematike«.

nazadnje je Poljanska dolina dom znane slovenske slikarske družine Šubic in Antona Ažbeta. Torej: kljub nekoliko odmaknjeni lokaciji je z gostoljubnostjo LD Poljane in pristnim okoljem to lep kraj za razstavo z lovsko in naravovarstveno tematiko.

Začetnim pogovorom je kmalu sledila določitev termina razstave in konkretne priprave nanjo. Razstava je bila odprta v soboto, 11. 12. 2004, o čemer je bila slovenska lovška javnost obveščena tudi prek glasila Lovec. V obvestilu je bilo sicer pomotoma navedeno, da pri organizaciji razstave sodeluje Komisija za lovsko kulturo pri LZS, izpuščena pa je bila Zveza lovskih druženj Gorenjske, ki je dejansko podprla odprtje razstave.

Tisti večer so Poljane navkljub decembru kmalu začele »zeleneti«. Lovska pesem Škofjeloškega lovskega pevskega zbora je naznanila začetek programa, ki ga je prijetno vodila Selly de Brea Šubic, članica LD Poljane. Zbrane je z besedo o razstavi čutno nagovoril tudi mojster retorike Jože Hudeček, ki je v svojem prepoznavnem stilu spregovoril o podobah, lepem in o našem odnosu do tega. Odprtja so se udeležili tudi nacionalna TV in novinarji državnega ter lokalnega značaja. Po uradnemu delu je sledil prijateljski klepet, tkala so se nova poznanstva, pa prigrizek in požirek.

Razstava je dober teden gostovala v Poljanah in na obiskovalce naredila prijeten vtis. Upajmo, da se bo iz iskrice razplam-

tela tudi druga ideja dr. Guzelja, in sicer za drugo razstavo dr. Zeilerja pri nas.

Vedno radi rečemo, da lovstvo ni zgolj lov. Da je lovstvo nekaj več. Stroka, druženje ... kultura. Zato se kot lovec zahvaljujem avtorju razstave dr. **Hubertu Zeilerju**, idejnemu vodji, organizatorju in mecenu razstave dr. **Aleksandru Guzelju**, gostitelju in organizatorju razstave **Lovski družini Poljane** in njenemu gospodarju **Lađu Dolencu** ter **Selly de Brea Šubic**, **Zvezi lovskih druženj Gorenjske** ... za lepe trenutke v Poljanah.

Gregor Bolčina

P. S.: Avtor razstave dr. Hubert Zeiler je bil podrobneje predstavljen v letošnji januarski številki Lovca ob prevodu njegovega članka Turizem, lov in motnje – divje živali v primežu interesov. – G. B.

Posledice zaradi poplav tudi na gnezdečih pticah ob Savinji

Katastrofalne poplave v letu 1990 in nekoliko milejše leta 1991 v Zgornji Savinjski dolini niso povzročile posledic le na infrastrukturi, kmetijstvu in gozdarstvu. Prizadeto je bilo tudi živalstvo, predvsem gnezdeče ptice ob reki Savinji in njenih pritokih.

Reka Savinja, ki je v zgornjem toku hudourniška, se nekako

umiri šele na prodiščih pri Okonini, kjer se globoko utesnjena izvije iz ozke soteske in svojo pot nadaljuje po ravnici. Ponekod se struga razlije precej na široko. Na takem mestu se ustavlja tudi prod, ki ga Savinja prinaša s seboj. Ko voda odteče, se reka zopet vrne v svojo staro strugo. Zato ponekod nastanejo manjše mrtvice in otočki. V rečnih mrtvicah ostanejo tudi ribje mladice, ki se z naraščanjem rečne struge umikajo proti bregu. Ko se reka na hitro umakne v svojo staro strugo, majhne ribice ostanejo ujete v mrtvicah. To je pravzaprav že vsakoletni naravni krog, ki se v naravi ponavlja stoletja. Pri tem pa nikakor ni ogrožen ribji živelj. Že naslednja povodenj, ki včasih lahko nastane zelo kmalu, mladim ribicam, ki so ujete v mrtvicah, zopet prinese nov dotok sveže vode. V nižinskem delu Savinje so najpogostejše vrste rib lipan, klen, podust in mrena, potočne postrvi in šarenke pa so precej redkejše.

Še pred letom 1990 je bilo mo-

goče na območju med Mozirjem in Ljubnim ob Savinji opazovati številne vrste vodnih ptic. Nekatere med njimi so bile že takrat izjemna redkost.

Kvakač (*Nycticorax nycticorax*), črna štoklja (*Ciconia nigra*), zelenonoga tukalica (*Gallinula chloropus*), zlatovranka (*Coracias garrulus*), vodomec (*Alcedo atthis*) so samo nekatere vrste, ki so od poplav naprej na tem območju zelo redke ali pa se od takrat to niso več pojavile. Pred letom 2000 je bil tod opazen le kak posamezen vodomec, predvsem pozimi. V naslednjih nekaj letih je bilo ponovno najdeno eno gnezdo (zemeljski rov), ki ga je pozneje izropala domača mačka.

Šele lani (2004) sem na omenjenem območju znova lahko opazoval tri vodomce, kar kaže, da se njihovo število postopno obnavlja na prejšnje stanje, ki je bilo relativno stabilno. Toda kvakača in zelenonoge tukalice do današnjih dni nisem več opazil. Narava se v kratkem času ne

Foto: M. Cerar

V Zg. Savinjski dolini se je številčnost vodomca (*Alcedo atthis*) zaradi posledic velikih poplav povečala šele v zadnjih letih.

Foto: M. Cerar

Povodni kos (*Cinclus cinclus*) se je hitro prilagodil na spremenjene gnezdišne razmere v Savinjski dolini in se je preselil v višje dele toka Savinje, kjer se je njegova številčnost – glede na ugotovitve – podvojila.

Ozimčeve ledvičke z gobami in paradižnikovim concasejem

Za šest oseb potrebujemo:

šest ledvičk od mladih divjih prašičev ozimcev, na rebrca narezano čebulo, 100 ml mleka, dva stroka česna, 50 g suhih gob, dva večja mesnata paradižnika, žlico sesekljane peteršilja, 200 ml smetane za kuhanje, 100 g masla, pol vejice rožmarina, sol, poper, 100–200 ml juhe, naribano limonino lupinico.

Ledvičke že takoj po odstrelu, če je le mogoče, prerežemo na polovico, jim odrežemo žile in kite ter jih speremo z mrzlo vodo.

Ledvičke narežemo na tanke rezine, jih pokapamo z mlekom in postavimo na hladno.

Gobe namočimo v vodo, paradižnike za minuto potopimo v slan krop, jih oplakemo z mrzlo vodo in z njih potegnemo tanko kožico. Ohlajene paradižnike razrežemo na kocke.

V kozici raztopimo maščobo, opravimo čebulo, dodamo odcejene ledvičke in počasi pražimo. Ko voda že dodobra izpari, jed potresemo z gobami, dodamo strt česen, sesekljan peteršilj, pražimo še pet minut in jed zalijemo s polovico juhe. Posolimo, dodamo rožmarin in pokrito počasi kuhljamo na robu štedilnika.

Ko so ledvičke že mehke, jih prelijemo s smetano za kuhanje, dodamo paradižnikove kocke, kozico potresemo in počakamo, da jed ponovno zavre. Nato dodamo sesekljan peteršilj in naribano limonino lupinico ter ponudimo s kuhanimi testeninami.

Opomba: Ledvice starejših živali niso primerne za pripravo opisane jedi.

Pečene mlakarice, nadevane s kislim zeljem

Za 6 oseb potrebujemo:

2 očiščeni raci mlakarici, na tanke rezance narezano jušno zelenjavo (por, korenček, stebelno zeleno, peteršiljevo korenino), 200 ml rdečega vina, kozarec juhe za zali-

vanje, sol, poper, kavno žličko mlete kumine, lovorov list, 70 dag kislega zelja, 50 g suhih jurčkov, 150 g mesnate slanine, dve sesekljani čebuli, večjo žlico ocvirkov, dve žlici svinjske masti, 70 g masla, žlico sesekljane peteršilja.

Odrte race, ki so na hladnem in smo jim odstranili drobovino ter so zorele najmanj en teden, operemo, osušimo in mariniramo z grobo razrezano zelenjavo in vinom.

Suhe gobe namočimo v malce mlačne vode.

V kozici na svinjski masti pražimo sesekljano čebulo. Ko zarumeni, dodamo na majhne kocke narezano slanino, odcejene in fino sesekljane suhe jurčke, oprano in odcejeno kislo zelje, prilijemo pol kozarca juhe in petnajst minut kuhamo odkrito. Nato dodamo ocvirke in lovorov list, potresemo s kumino ter postavimo na hladno, da se zelje čim prej ohladi.

Race posolimo, popopravimo in nadevamo z zeljem, dobro zavežemo, prelijemo z vročo maščobo in postavimo v segreto pečico.

Kulinarični kotiček

Pečenki dodamo vso zelenjavo in prilijemo vino iz marinade. Po eni uri bi race morale biti pečene. Če želimo, da je jed še okusnejša, pečenki dodamo na kose narezan olupljen krompir, ki ga pečemo skupaj z racami. Ves čas peke meso večkrat prelijemo s tekočino, ki se nabira na dnu pekača.

Pečene race razrežemo in postrežemo s krompirjem ter kislim zeljem iz nadeva.

Matjaž Erzar

prmaticku@siol.net

Ozimčeve ledvičke z gobami in paradižnikovim concasejem

more obnoviti; zato je potreben čas (vsaj pri nekaterih vrstah).

Prav tako je tudi povodni kos (*Cinclus cinclus*) očitno utrpel posledice naravnih ujm, ki so trajale kar nekaj let. To se je pokazalo predvsem v spodnjem nižinskem toku reke Savinje, kjer je z rečnega dela struge odplavilo vse mnogočlenarje in druge živali, s katerimi se povodni kos najpogosteje prehranjuje. Zato pa se je v zgornjem toku reke Savinje (Logarska do-

lina) naenkrat podvojila populacija povodnih kosov. Opaziti je bilo celo, da so nekateri povodni kosi iskali hrano nad slapom Rinka, kar je zelo redek primer za normalne razmere. Vrsta kot taka se je precej bolje prilagodila nastalim razmeram, ker ni tako zelo odvisna od gnezdilnih razmer, kot je to na primer pri vodmecu.

Tako kot njegov soimenjak črni kos tudi povodni naznanja svojo navzočnost v svojem ra-

jonu s čudovitim petjem, ki pa ga ljudje le redkokdaj slišijo, ker njegov glas navadno zaduši šum deroče vode. Tudi kadar želi samec zunaj gnezdilnega obdobja samo odgnati vsiljivca v svojem rajonu, se zgolj postavi v pokončno držo in ga skuša preglasiti z močnejšim in bolj melodičnim glasom. Na žalost še danes lahko pri marsikaterem našem lovcu vidimo na steni njegove lovske sobe sveže dermoplastične preparate nagačenih

redkih ptic, tudi vodomca in povodnega kosa.

Le če si bomo vsi skupaj in hkrati (država, ustanove, zavodi, lovci in naravovarstveniki) prizadevali za ohranitev narave kot celote, bo naš trud poplačan. Zatenkrat pa vse takšne stvari ostajajo zapisane samo na papirju, kjer čakajo, da se bodo morda nekoč le prenesle tudi v prakso slehernika ...

Milan Cerar

Foto: H. Oršanič

Pinože, ki so se januarja množično »utaborile« pri vasi Manga na Bohorju. Fotografija je nastala zadnje dni januarja letos.

Pinože na prezimovanju pri nas

Na Bohorju ob majhni vasici Manga pri Planini pri Sevnici so si v mešanem gozdu bukve, jelke in smreke našli svoje prenočišče milijoni pinož (Fringilla montifringilla). Pri-tegnil jih je bukov žir, katerega sneg do letošnjega januarja ni prekril. Pozno popoldne, čez noč in zgodaj zjutraj je gozdič kar hrnel od ptičjega živ-žava. Čez dan se je ogromna jata razdelila na manjše, ki so vsaka na svojem koncu iskale hrano – bukov žir.

Predvsem popoldne, preden se je jata začela zbirati na prenočišču, se je na bližnjem hribu zbrala množica domačinov, ornitologov, naravoslovcev, novinarjev, fotografov, radovednežev ... ki so občudovali prelete jat teh lepih ptic. Bilo je res enkratno in nepozabno doživetje, ki je prevzelo slehernega.

Bilo?

Na letošnji svetovni dan mokrišč (2. februar) se jata ni vrnila na prenočišče v Mango. Zapadli sneg in nizke temperature so tudi tu naredili svoje in pinože, ki so skoraj dva meseca prenočevale na Bohorju, so odletele drugam. Videvajo jih na mnogih mestih: v bližini Godiča pod Veliko Planino, blizu Podutika, v okolici Ilirske Bistrice ...

Pinože, po velikosti podobne ščinkavcem, gnezdiijo v Skandinaviji in v tajgi, čez zimo pa se selijo proti jugu do Španije ali Turčije. Zimska hrana sta jim bukov žir in gabrovo seme.

Vaščani Mange so jih bili veseli. Ptice so jim prinesle »dogajanje«, ki je popestrilo vsakdan odmaknjenega zaselka in ime njihovega kraja zapisalo v naravoslovne anale. Veseli so bili tudi opazovalcev, s katerimi so delili navdušenje nad piruetami jat pinož v zraku. Potiho sprašujejo, če se bodo pinože še vrnile »k njim« ...

Hrvoje Oršanič

TRIJE MOREBITNI VZROKI ZA ZANIMIVO REDKOST

Lani jeseni je bil v Posavju uplenjen mlajši srnjak z neobičajnim rogovjem (na fotografiji), kar je vzbudilo pozornost uplenitelja pa tudi lovcev, ki so ga videli. Za pojav takega rogovja je mogočih več vzrokov.

Najverjetnejša je mehanska poškodba še v času doraščanja rogovja (promet!). Na levi rožnici je vidna t. i. demarkacijska črta, ki nakazuje, da bo rog leve strani skoraj že odpadel.

Naslednji mogoč vzrok je pomanjkanje beljakovin, fosforja in kalcija. Taki primeri so izjemno redki.

Tretji, prav tako mogoč vzrok pa je neuravnovešeno delovanje tistih hormonov, ki uravnavajo rast in odpadanje rogovja. Literatura navaja primere mini tumorjev na žlezi ščitnici, kar je povzročilo tudi motnje v rasti rogovja. – Blaž Krže

Foto: M. Medved

Sredi decembra 2004 smo se lovci LD Laško in sosednjih lovskih družin z lovskim pogrebom poslovili od našega uglednega dolgoletnega člana **Staneta Goriška**

(umrl je 7. 12. 2004).

Njegova življenjska pot se je začela leta 1926 v naselju Trnovo, kjer je v kmečki družini preživel svoja otroška leta. Tako so se mu v lepi naravi porajale tudi prve želje do lovstva, še posebno, kadar je sledil svojemu dedu, lovcu.

Vojne razmere so prekinile njegove mladostne želje in ga pripeljale v zahtevne odločitve. Pridružil se je NOB in že kot sedemnajstleten mladenič postal aktivist in borec Kamniško-Zasavskega odreda.

Stane se je z organiziranim lovstvom srečal že kot devetnajstleten mladenič, ko je bil aprila 1946 med ustanovitelji LD Rečica pri Laškem. Pozneje je moral članstvo v lovski organizaciji začasno prekiniti, ker mu tedanje delovne in učne obveznosti niso dovoljevale aktivno izpolnjevati zahtev lovске organizacije. Ko se je leta 1964 vključil v LD Laško, je delež njegovega aktivnega udejstvovanja v lovski organizaciji postal in ostal viden ter pomemben, kar se je odrazilo tudi v sprejetih zadolžitvah. Dolžnost tajnika LD je opravljal od 1967 do 1969, od 1969 do 1972 je bil predsednik NO LD, od 1974 do 1997 pa celih 22 let vzoren blagajnik LD Laško. V tem obdobju smo zgradili lovski dom. Zatem je bil član NO LD Laško vse do njegovega zadnjega dne. Poleg naštetega so mu bile zaupane še druge dolžnosti v okviru SK ZLD Celje, kjer je bil od 1975 do 1977 član kadrovske komisije, večkrat pa tudi kot delegat LD Laško na zborih ali organih. Stane je opravljal tudi druge občasne zadolžitve v LD Laško. Vsako delo je opravljal

zanesljivo in s tovariškim odnosom do sodelujočih. Svoj odnos do lovstva je povezoval s poštenim naravovarstvenim odnosom. To ga je zaznamovalo kot poštenega in uglednega lovca. Žal ga je v zadnjih letih bolezen zelo ovirala in naposled tudi povsem onemogočila.

V spomin na našega Staneta so ostala priznanja in odlikovanja. Tako je prejel priznanje ZLD Celje, znak LZS za lovske zasluge in reda III. In II. stopnje. Bil je tudi prejemnik odlikovanja na drugih področjih, med drugim državnega reda dela s srebrnim vencem in srebrnega znaka KZS za zasluge v kinologiji.

Na zadnjem slovesu smo se s ponosom spomnili na njegovo uspešno delo v lovski organizaciji, ki bo ohranjala njegov spomin in našo zahvalo.

LD Laško – P. K.

OPOZORILO

Vse dopisnike LD oziroma ZLD obveščamo, da nam morajo vse **zapiske o jubilarjih** (pa tudi o umrlih) obvezno poslati **pravočasno** tudi **v elektronski obliki** (disketa + zapis) ali posredovati na naš **enaslov lovec@lovska-zveza.si**.

Slike in uraden dopis (z žigom in podpisom odg. osebe LD) pošljite **z navadno pošto**.

Še vedno veljajo natančna navodila o objavljanju tovrstnih zapisov, ki so bila zadnjič objavljena v Lovcu, 11/2000, str. 93 in 1/2005, str. 40.

Uredništvo

Iz lovskih vrst so za vedno odšli tudi:

Jože Tretjak, LD Gradišče, * 20. 2. 1913, † 27. 1. 2005.
Franc Senica, LD Velika Nedelja, * 3. 5. 1923, † 25. 1. 2005.
Alojz Breščak, LD Anhovo, * 17. 2. 1930, † 27. 1. 2005.
Franc Kreyzel, LD Oljka, Šmartno ob Paki, * 13. 12. 1930, † 17. 1. 2005.
Alojz Kačur, LD Rečica pri Laškem, * 15. 11. 1923, † 7. 8. 2004.
Maks Mucik, LD Škale, * 11. 3. 1944, † 22. 12. 2004.
Janez Fink ml., LD Šmarje pri Jelšah, * 8. 3. 1955, † 9. 1. 2005.
Jože Zagar, LD Velenje, * 2. 3. 1923, † 3. 1. 2005.
Zoran Atelšek, LD Ljubno ob Savinji, * 21. 6. 1953, † 30. 9. 2004.
Ivan Podgoršek, LD Podsreda, * 5. 4. 1930, † 30. 1. 2005.
Otmär Schlosser, LD Hum, Celje, * 1. 5. 1946, † 18. 1. 2005.

Umrlim časten spomin!

Tomaž Thaler, LD Šentjošt, * 1. 4. 1942, † 26. 10. 2004.
Janez Plohl, LD Markovci, * 11. 12. 1920, † 20. 1. 2005.
Dušan Gorkič, LD Tomišelj, * 21. 3. 1922, † 12. 1. 2005.
Jože Zabukovec, LD Prežihovo, * 2. 3. 1929, † 9. 12. 2004.
Anton Rački, LD Banja Loka, * 10. 12. 1941, † 1. 4. 2004.
Vinko Vidervol, LD Banja Loka, * 24. 4. 1924, † 16. 12. 2004.
Ivan Virant, LD Sodražica, * 7. 4. 1928, † 8. 1. 2005.
Stanko Mihelič, LD Radlje ob Dravi, * 13. 10. 1933, † 26. 12. 2004.
Vinko Lapanja, LD Sorško polje, * 30. 7. 1929, † 11. 5. 2004.
Stojan Furlan, LD Tabor, Dornberk, * 6. 6. 1939, † 4. 1. 2005.
Alojz Miholač, LD Podvelka, * 27. 5. 1925, † 28. 12. 2004.
Borivoj Pivk, LD Višnja Gora, * 13. 10. 1920, † 14. 12. 2004.
Jože Belec, LD Trbovlje, * 7. 11. 1905, † 9. 1. 2005.

»Lepo je, kar tudi lepo dela«

Jack russell terier ali parson (jack) russell terier

V čem je razlika med njima?

To je vprašanje, ki se najpogosteje postavlja v povezavi s to (tema) priljubljeno(ima) pasmo(ama) psov. Odgovori rejcev pa tudi klubov so tako različni, da je pri nepoučenih, ki bi radi kaj več zvedeli o tej pasmi, prava zmeda. Najpogostejša, a popolnoma napačna razlaga je, da so jack russell terierji majhni, kratkonogi (t.i. »jahaški džekiji«), parson JRT (parson jack russell terier) pa dolgonogi. Pravi odgovor razkrije le zgodovina vzreje

razstavljanju psov se je začelo razvijati.

V tem času je živel »loveči Parson« John (Jack) Russell, navdušen lovec, poznavalec in znamenit rejec foksterierjev. Podrobna zgodba o možu, po katerem so poimenovali terierje, je zabeležena v vseh knjigah o teh psih, zato o tem ne bom posebej pisal. Pomembno je, da se je v tistem času zgodila delitev pasem terierjev. Medtem ko se je del rejcev odločil za urejeno in usmerjeno vzrejo terierjev, zna-

Jack russell terier

pasme, ki pa ne govori ne o dolgih niti kratkih nogah.

Jack russell terier ni nova vzreja pasme, kar bi lahko sklepali zaradi nenadne priljubljenosti. To je stara pasma delovnih terierjev za lov na lisice v rovu (jamarjenje). Mali, hrabri psi, imenovani po *terra* = zemlja, obstajajo tako dolgo kot človekov lov na lisico. Zgodovina vseh terierjev se je začela sočasno, vzrejna izbira pa je bila v začetku naklonjena izključno delavnosti in koristnosti.

Z ustanovitvijo pasemskega Kennel kluba v Angliji in podobnih pasemskih klubov po vsem svetu je vzreja psov dobila nova merila. Obstoječe vrste psov so največkrat opisali kot pasme (rase) po načinu uporabe ali geografskem območju izvora. Nastali so prvi pasemski znaki (standardne zahteve) in znanje o

nih kot foksterierji, je druge zanimala predvsem uporabnost psov, manj videz. K zadnjim je spadal tudi John Russell, ki je bil soustanovitelj Kennel kluba, vendar svoje linije terierjev tam ni dovolil registrirati.

Kmalu se je foksterier tako zelo spremenil, da so zaradi razlikovanja od stare »delovne linije« slednji določili novo ime. Tem terierjem so dali ime po najbolj znanem, čeprav ne edinem rejcu, jack russell terier. Ta pasma, primerneje bi bilo reči tip, se je razvijala nespremenjeno naprej, daleč od organizirane pasemske vzreje in razstav. Foksterier je postal svetovno znan in v določenem času je bil to celo modni pes. Jack russell terier pa je ostal to, kar je vedno tudi bil: navaden mali delovni terier, vzrejen po reku: *»Lepo je, kar tudi lepo dela.«*

Čeprav v Angliji tega psa štejejo med najbolj priljubljene, je tam zaradi uradne nepriznanosti pasme redko omenjen v pasjih knjigah. Njegovi privrženci si take priznanosti pravzaprav tudi niso nikoli želeli, saj niso hoteli, da bi ga doletela usoda foksterierja.

Kljub temu zanj že dalj časa obstaja standard, ki so ga pripravili izkušeni rejci »delovnih terierjev«, združeni v **Jack Russell terier klub Velike Britanije**. Ta izhaja iz delovnih zahtev in ni standard za razstave, ki nujno terja enotno pasemsko sliko. Standard dopušča večja odstopanja po velikosti in v tipu. Razstavljani so na tako imenovanih »razstavah lovskih terierjev«, na katerih izkušeni rejci in lovci ocenjujejo telesno zgradbo psa v odnosu za primernost za njihovo delo.

Pse delijo na razrede po starosti, vrsti dlake in višini (10–12 inč = 25 do 30 cm in 12–15 inč = 30 do 37,5 cm). Delitev izhaja iz dejstva, da so vse te višine potrebne za delo. Težava se poraja, ker je težko vzrediti terierja, ki bi bil visok manj kot 30,5 cm, pri tem pa ohraniti njegovo značilno telesno zgradbo.

Številni rejci v Angliji so si bili enotni, da je treba »pasmo (raso) priznati«, vendar ne vsi. Leta 1990 sta Parson Jack Russell terier klub priznala Kennel klub in FCI in mali parson jack russell terier je bil kot lisičar s št. 339 sprejet v krog pasemskih psov. Standard v glavnem povzema originalni standard, vsebuje pa tudi neznatne spremembe. Glede na dejstvo, da pasmo po zunanosti ocenjujejo »sodniki za zunanost«, ki doslej na to pasmo niso imeli nikakršnega vpliva, mnogi zanj še vedeli niso, se bo v prihodnje pasemska podoba še spremenila. Zavestno bo nastalo poenotenje rase, saj so si odgovorni za vzrejo v tem že enotni.

Zgodovina se ponavlja. Natančno to, kar se je zgodilo pred približno 150 leti, ko se je pasma delila na foksterierje in jack russell terierje, o čemer smo pisali, se sedaj dogaja pred našimi očmi. S priznanjem FCI se pasma pojavlja že v številnih kinoloških knjigah, revijah, strokovnih knjigah in drugih publikacijah najrazličnejše kakovosti. Največkrat ni objavljen originalni standard, ampak samo od FCI priznani standard. Naenkrat ima vsak pes idealne mere od 33 do 35 cm in pripisano opombo:

»*glava in rep morata ustrezati*«, kar bo obvezujoče. Mnogi jack russell terierji ustrezajo tem zahtevam. V vsakem primeru pa ustreza vsak standardno značilen parson jack russell terier standardu za jack russell terierja, ki je le ena od različic prvotne raznolikosti.

Do nedavna so bile vzrejne knjige odprte za nove vnose, iz katerih se je oblikovala vzrejna osnova. Vrsta terierjev je bila poležena kot jack russell terier in z vključitvijo v register FCI standardno orientiranim klubom so postali parson jack russell terierji in obratno; torej psi obeh zvrsti pripadajo isti pasmi.

Vsi ti psi izhajajo iz enakih vzrejnih linij. Pred 1990 ni bilo **parson jack russell terierjev**, ker do takrat ni bilo uradno tudi

četno vprašanje naslednji: »Parson« je razstavna linija, izboljšana?, poenotena, v mnogih primerih povečana (standard ne postavlja omejitve navzgor), skratka, različica jack russell terierja.

Kaj je torej boljše? Na to vprašanje si mora odgovoriti vsak sam. Morda, ko se vpraša, zakaj se je odločil prav za jack russell terierja in ne za že 100 let obstoječega, odlično vzrejenega in izboljšanega foksterierja? Si moramo res postavljati vzrejne cilje, ki so jih generacije rejcev že davno uresničile? Oziroma: Ali nimamo radi jack russell terierja ravno zaradi raznolikosti v velikosti, tipih in barvah? Ali niso ravno včasih nepravilno nošeni uhlji in repi prav tisto, kar daje tem psom poseben šarm? Ali ga nimamo radi ravno zato, ker si

terier. Kdaj se bo o tem končno spregovorilo?

Opomba:

14. 12. 2000 je FCI priznal nizkonogega **jack russell terierja** (JRT) kot samostojno pasmo. Visokonogega, dotlej priznanega kot parson jack russell terierja, pa je preimenoval v **parson russell terierja** (PRT).

ZNAČILNOSTI (primerjalno):

Plečna višina:

JRT: idealna od 25 (10 inč) do 30 cm (12 inč)

PRT: idealna pes 36 cm (14 inč), psica 33 cm (13 inč) +/-2cm

Telesna razmerja:

JRT: telesna globina od vihra do prsi naj bo enaka dolžini prednjih nog od komolca do tal.

PRT: celotna dolžina telesa je malenkostno večja od višine med vihrom in tlemi.

Telo/hrbet:

JRT: dolžina hrbta med vihrom in nastavkom repa je malo večja od višine med vihrom in tlemi.

PRT: dolžina telesa je malenkostno večja kot višina med vihrom in tlemi.

(Prosto prevedeno iz tujih virov.)

Jože Batič,

predsednik strokovnega sveta
KLPJ

Parson (jack) russell terier

nobene **jack russell terier** pasme.

Vprašanje o razliki med zvrstema, če jo povzamemo glede na izvor, je: **med različicama pravzaprav ni razlike, saj oboji izhajajo iz iste pasme.**

Sedanost in prihodnost nudi drugačen odgovor. Po priznanju parson jack russell terier kot pasme, leta 1999 še enkrat preimenovali v parson russell terier, ponovno obstajata dva standarda, vsekakor pa dve različni obliki usmerjanja vzreje. K enemu standardu spada dosedanja podoba z usmeritvijo na standard JRTCGB, ki dopušča določeno plastično širino pri podobi in daje prednost predvsem delovni sposobnosti teh psov. Na drugi strani pa je uradni FCI standard, ki teži za enotnostjo pasme tako v velikosti, telesnem videzu, barvi ...

Deloma že zdaj, najpozneje pa v nekaj letih bo odgovor na za-

nista dva jackija (džekija) enaka kot jajce jajcu? Ali res želimo vse to spremeniti?

Predvsem: ali niso njegova samozavest, brez pretirane agresivnosti, temperament, brez nervoznosti, neverjetna vztrajnost, robustnost in inteligenca lastnosti, spojene z neuničljivim humorjem; ali ni v tako majhnem psu združeno tisto, kar nas navdušuje? Tak značaj ni bil pridobljen na razstavah in s šampionskimi naslovi!

Na tem mestu bi rad citiral naslov članka, objavljenega pred leti o jack russell terierju, saj menim in upam, da tudi mnogim drugim, govori iz srca: »... Tak kot je, naj tudi ostane!«

Za konec še majhna opomba: Noben standard ne zahteva od psa oblike jazbečarja, krivih nog, stoječih uhljev in pisanega kožuha. Po mojem vedenju tak standard ne obstaja, vsekakor ne za terierja z imenom jack russell

Šolanje psa ptičarja v prinašanju lisice

Prinašanje lisice je ena od dejavnosti vsestransko uporabnih psov ptičarjev že od njihovega nastanka. Tako so na prvi vsestranski uporabnostni preizkušnji za nemške žimavce, ki je bila 11. in 12. septembra 1903, torej le dobro leto po ustanovitvi nemške zveze za to pasmo, pse preizkusili tudi že v prinašanju lisice. Pri nemškem kratkodlakem ptičarju, ki je kot pasma nekoliko starejši, se je to zgodilo že oktobra leta 1892 na prvem organiziranem VUP nasploh. Šolanje psa ptičarja v prinašanju lisice je potrebno ne le zgolj kot priprava na preizkušnje (VUP, PZPI), temveč se ta potreba kaže tudi v vidika spoštovanja lovske etike in pravičnega lova. Nenazadnje so trenutki, ko pes poišče in prinese obstreljeno lisico, za slehernega pravega vodnika enkratni in neponovljivi. Pri šolanju psa ptičarja v prinašanju divjadi velja pravilo, da je treba začeti z učenjem prinašanja lisice šele takrat,

ko pes že dobro prinaša vso drugo malo pernato in dlakasto divjad. Razlog je v tem, ker ima lisica poleg svoje teže za psa tudi neprijeten dah. Hkrati pa velja tudi drugo pravilo: Če se bo mlad ptičar spoznal z uplenjeno lisico že v času vzgoje (do 6. meseca starosti) in jo bo tudi nosil (mlado in lahko lisico), bo pozneje kot odrasel pes pri tem opravilu dosti bolj zanesljiv, in sicer tako pri preizkušnjah kot na praktičnem lovu.

Prvi stik z lisico in prve vlečke

Priporočljivo je, da mlademu ptičarju že v času vzgoje omogočimo stik z uplenjeno lisico. Za prvi stik njena velikost in teža nista pomembni. Psičku pustimo, da jo temeljito prevoha, lahko jo tudi zgrabi, nato pa jo odstranimo. Ko je pes star približno tri mesece, začnemo izdelovati prve vlečke z divjadjo. Tako lahko pozneje, poleg druge divjadi, uporabimo tudi lisico, ki pa mora biti mlada in lahka. Ob tem moramo brezpogojno upoštevati predpisano lovno dobo na lisice! Žival navežemo na vrstico, s katero jo nato vlečemo nekaj deset metrov. Na koncu sleda jo odvežemo in pustimo ležati. Pes našega početja ne sme opazovati. Nato gremo ponj in ga privezanega na dolgi vrstici pripeljemo na »nastrel«, kjer smo že prej pustili tudi nekaj lisičje dlake. Psu dovolimo, da začne izdelovati vlečko. Hkrati ga vzpodbujamo in hvalimo, če dobro izdeluje sled. Ko mladič pride do konca vlečke in zgrabi lisico, ga z vrstico, na kateri ga imamo navezanega, počasi potegnemo k sebi. Ob ukazu »sedi« ga nežno postavimo v sedeč položaj. Nato sledita odvzem plena in pohvala, ob kateri ne sme manjkati tudi priboljšek. Če psiček lisice noče zgrabiti, si pomagamo tako, da jo pred njim vlečemo po tleh. S tem pri mlademu psu vzpodbudimo nagon po plenu.

Učenje prinašanja

Prinašanje divjadi, kar pes izvaja v času vzgoje, je le predpriprava na poznejše »resno« učenje prinašanja. Tega začnemo izvajati najprej z lesenim prinosilom, ki ga pozneje ovijemo z lisičjo kožo. Ko pes takšno prinosilo že dobro prinaša, ga zamenjamo z vrečko peska, ki naj bo prav tako ovita s kožo. Količino peska sčasoma povečujemo. Na koncu sledi še prinašanje mrtve, že hladne lisice, sprva lažje, nato pa tudi težje. Tako kot

Pes dokaže zanesljivost v prinašanju tako, da hladno, mrtvo lisico, ki jo po naključju najde v gozdu, brez vodnikovega vplivanja prime in mu jo prinese.

vsa prinosila in pozneje tudi divjad naj pes najprej v sedečem položaju na naš ukaz prime lisico, ki mu jo držimo pred gobcem. Nekaj časa naj jo drži, nato pa naj jo na ukaz tudi odda. To zato, da pes vedno prijem prilagodi teži lisice. Vsekakor je treba ob tem paziti, da pes lisice predčasno ne izpusti iz gobca. Šele nato mu jo polagamo na tla ter pozneje nekaj metrov od njega. Ko te vaje dobro izvaja in pes pravilno prinaša in oddaja lisico, povečamo razdaljo.

Delo na vlečki

Pri prvih vlečkih vodimo psa na dolgi vrstici do položene lisice. Tako psu preprečimo, da bi prenehal z delom oziroma, da ne bi pobral lisice, ki leži na koncu sleda. Ko pes pri sledenju z nizkim nosom pride do konca vlečke, ga vzpodbujamo, da lisico zgrabi in nese. S psom, ki drži lisico v gobcu, nato gremo na »nastrel«, kjer nam jo mora pes oddati v sedečem položaju. Potem, ko pes dobro izdeluje vlečke, in takrat, ko je navezan, jih začnemo izdelovati še s prostim psom, in to na različnih dolžinah, na raznih terenih ter v različnih vremenskih razmerah. Če le mogoče, vlečke lisice polagamo z vetrom v hrbet. Na VUP mora pes opraviti 300 metrov dolgo vlečko lisice z dvema kljukama. V času šolanja izdelujemo tudi daljše vlečke ter tako psa utrjujemo v tem zahtevnem delu. Ker vlečka lisice spada k predmetom gozdnega dela, jo polagamo predvsem v gozdu.

Prinašanje čez zapreko

Od psa zahtevamo, da na enkratno povelje preskoči zapreko, trdno zgrabi lisico in jo prek zapreke prinese svojemu vodni-

prilagoditi teži predmeta. Da pes takoj, ko pride do zapreke, tudi skoči čeznjo, gremo s psom, ki naj ima jermen okoli vratu, v lahkem teku do zapreke. Tik pred njo ukažemo psu povelje »hop«, ki ga pes pozna že od prej, od vaj preskakovanja raznih ovir, hkrati pa ga – podobno kot pri izdelovanju vlečke – spustimo z jermenom. Ko pes pravilno prinaša obteženo leseno prinosilo, lahko za prinašanje prek zapreke uporabimo poljskega zajca ali domačega kunca, nato pa tudi že lisico. Priporočljivo je, da lisico položimo v zadnji del ograde (še bolje v enega od zadnjih kotov), tako da ima pes z lisico v gobcu dovolj zaleta za preskok ograde.

Prosto prinašanje izgubljene lisice

Zanesljivost v prinašanju pes dokaže tako, da hladno, mrtvo lisico, ki jo naključno najde v gozdu, brez vodnikovega vpliva prime in mu jo prinese. Za šolanje je priporočljivo, da si priskrbimo pomočnika, ki naj v goščavi ali v gozdu z gosto podrastjo odloži divjad (zajca ali domačega kunca); sprva na oddaljenosti 20–30 metrov. Po uri ali dveh napotimo psa z roba goščave ali gozda, da

Pes naj najprej v sedečem položaju na naš ukaz prime lisico, ki mu jo držimo pred gobcem; nekaj časa naj jo drži, nato pa odda na ukaz.

poišče položeno divjad in nam jo prinese. Pri prvih vajah lahko za psom, ki išče pred nami, gremo tudi sami v gozd. Pozneje ga počakamo na robu gozda. Pes se mora naučiti, da le z vztrajnim iskanjem po gozdu pride do plena. V primeru, da pes to delo dobro opravlja, lahko za prinašanje uporabimo tudi že lisico. Nato razdaljo vse bolj povečuje-

co, če to le dopuščajo razmere, pa naj bo to čakanje, zalaz, pogon ali jamarjenje. Psu pustimo, da prosto poišče in nam prinese vsako uplenjeno lisico ali pa z njo naredimo vlečko. Na tak način bodo tudi psi, ki na začetku mogoče niso kazali pretiranega navdušenja nad prinašanjem lisice, to pozneje z velikim veseljem iskali in prinašali ter bodo v pri-

Od psa zahtevamo, da na enkratni ukaz preskoči zapreko, trdno zgrabi lisico in jo čez zapreko prinese svojemu vodniku.

mo. Tako lisico odložimo v oddaljenosti 100 metrov, kolikor se zahteva tudi na preizkušnji. Med šolanjem razdaljo še povečujemo, saj bomo le tako izboljšali vztrajnost, samostojnost in zanesljivost psa pri tem delu. Pri šolanju moramo paziti, da pes takrat, ko pride do položene lisice, to tudi zanesljivo zgrabi in prinese. Pri tem si lahko pomagamo s pomočnikom, ki bo delo psa opazoval skrit nekje v bližini položene lisice, najbolje na drevesu ali visoki preži.

Če za šolanje psa ptičarja v vodnem delu in pri delu po krvnem sledu velja, da je treba uporabiti čim manj prisile, pa je – nasprotno – pri učenju prinašanja lisice ta včasih la potrebna. To velja predvsem na začetku šolanja, če pes v sedečem položaju noče prijeti lisice, ki mu jo držimo pred gobcem. Največkrat zadostujeta že pritisk na ustne (čobe) in ostreje izrečen ukaz. Primeri, ki smo jim včasih priča na preizkušnjah ali lovih, ko pes namesto, da bi pobral lisico, raje pomokri poleg stoječe drevo, postavljeno zapreko ali celo samo lisico, so največkrat odraz nejasnega hierarhičnega odnosa med psom in njegovim vodnikom ter nedoslednosti, ki so bile narejene pri šolanju. Poleg šolanja in utrjevanja vaj je zelo priporočljivo, da vodnik jemlje svojega ptičarja s seboj na vse oblike lova na lisi-

meru, da lisica ne bo obležala v ognju, naše edino upanje za uspešen zaključek lova.

Saša Volarič
DLP

Epilog Kozlovske skupščine LKD Maribor

Po skupščini LKD Maribor v Tomaški vasi je bil na 63 lovskih družin tedaj še skupne LZ Maribor poslan zapisnik skupščine, ki ni ustrezal dejanskemu stanju na skupščini. Veliko prizadetih kinologov je zahtevalo popravo zapisnika, katerega zaradi neresničnosti napisanega ni hotel podpisati tudi overovatelj. Ker zapisnik ni bil popravljen, so soavtorji, kinološki sodniki **Matjaž Roter, Samo Lubej, Slavko Žlebnik, Bojan Deberšek, Franc Dečman in Milivoj Matič** in še več drugih, ki so bili na skupščini, v reviji Lovec, št. 9/2001, in v Večeru z dne 22. 8. 2001 objavili članek z naslovom **Kozlovska skupščina LKD Maribor**.

Po objavi članka so na tej sporni skupščini izvoljeni funkcionarji LKD Maribor, in sicer predsednik LKD Maribor **Polde Nabernik**, predsednik SS LKD Maribor **Vojteh Kikl**, podpredsednik LKD Maribor **Anton**

Selinšek, član UO LKD Maribor **Jože Rojs** in član SS LKD Maribor **Miroslav Bauman**, predlagali disciplinski postopek zoper prej navedene soavtorje obvestil v dnevniku Večer in reviji Lovec in kot **dokaz** priložili tudi »sporni zapisnik«. Disciplinski postopek zoper soavtorje je potekal na I. in II. stopnji disciplinske komisije KZS.

Disciplinska komisija II. stopnje **je od omenjenih pobudnikov zahtevala** magnetofonski trak (posnetek) z **omenjene** skupščine, naj se preveri **resničnost** spornega zapisnika oziroma dokaza. Ker pobudniki disciplinskega postopka **niso hoteli predložiti posnetka** (magnetofonskega traku) s skupščine, se je disciplinski postopek proti soavtorjem ustavil kot neutemeljen!

Soavtorji so se kljub nevšečnostim, ki so jih imeli zaradi **sporne** pobude in uvedbe postopka, po poravnavi v znak dobre volje odpovedali dogovorjenim stroškom in vsem nadaljnjim sodnim ter zunajsodnim zahtevkom, Kinološka zveza pa se jim zaradi uvedbe postopka, ki je bil uveden zaradi neutemeljene pobude, opravičuje!

Kinološka zveza Slovenije

FCI pokal Evrope za visokonoge goniče

FCI vsako leto v eni izmed evropskih držav organizira veliko tekmovanje visokonogih goničev. Lani je organizacijo prevzela Nacionalna zveza kinologov Italije (ENCI) v sodelovanju z italijanskim združenjem (komisijo) za goniče SIPS (Società Italiana Pro Segugio). Prireditve je bila od 8. do 11. decembra 2004 v Piacenzi. Za

Pokal Evrope lahko sodelujejo evropski psi goniči z rodovnikom, ki jih priznava FCI in so stari več kot osemnajst mesecev ter z vsemi potrebnimi dokumenti. Psa je treba prijaviti za to tekmovanje le v kategorijah POSAMEZNO ali SKUPINSKO (v tropu psov). Vsaka država sme tekmovati v samo eni disciplini, toda lahko z več psi. Slovenija se je takšnega tekmovanja prvič udeležila leta 1996 v Belgiji in zasedla 1. mesto – posamezno. Leta 1997 smo v Švici dosegli 4. mesto ter leta 1998 v Avstriji zopet 1. mesto. V naslednjih letih, do leta 2004, so te prireditve organizirali v skandinavskih državah. Zaradi prevelike oddaljenosti oziroma stroškov, ki so povezani s tem, ter ostre skandinavske zakonodaje, ki določa najmanj enomesečno karanteno za pse, se Slovenija teh tekmovanj ni več udeleževala.

Lani pa smo zopet sestavili ekipo, ki je zastopala Slovenijo. Ekipo je bila sestavljena iz treh tekmovalcev s svojimi psi, treh sodnikov in z uradnim prevajalcem. Za Slovenijo so tekmovali **Slavko Burnik** iz LD Idrija s kradkodlako istrsko goničko **Bajdo**, s katero je osvojil odlično 3. mesto, **Alojz Filipič** z istrskim resastim goničem **Fitom** iz LD Gorenja vas, ki sta zasedla 8. mesto, ter **Lado Razstresen** s posavsko goničko **Taro** iz LD Gorenja vas, ki pa sta z malo športne smole pristala na 18. mestu. V kategoriji *posamezno* je tekmovalo 26 najboljših in zelo pripravljenih psov iz desetih evropskih držav, zato smo s 3. mestom zelo zadovoljni.

Vsi trije naši tekmovalci pa na EP niso šli naključno, saj so bili v letu 2004 kot prvaki izbrani na izbirnem Državnem šampionatu Slovenije, ki je bil 23. 10. 2004

Slovenska tekmovalna in sodniška delegacija, ki je iz Italije za uspeh svojih goničev prinesla pokale in potrdila za 3., 8. in 18. mesto.

Foto: J. Riharič

na Črnem Vrh nad Cerknim (v lovišču LD Cerkno). Zato menim, da smo se na izbirni tekmi pravilno odločili in na EP napotili preizkušene vodnike z našimi najboljšimi goniči.

Kot sodniška trojka pa smo bili določeni **Jurij Rihtaršič**, tudi kot vodja ekipe, **Anton Raspet** ter **Jože Vester**, ki pa se tekmovanja na žalost zaradi višje sile ni mogel udeležiti. Čeprav sem njegovo vlogo prevzel jaz, smo Jožeta zelo pogrešali, saj nam je z njegovimi izkušnjami in strokovnim znanjem na vseh prireditvah vedno v veliko pomoč. Za dobro sporazumevanje je poskrbel kot naš uradni prevajalec dober kinolog in nekdanji sodniški pripravnik **Milan Burič** iz Kopra, ki nam je z znanjem italijanščine in poznavanjem tamkajšnjih krajev veliko pomagal, da smo Slovenijo uspešno zastopali na Evropskem prvenstvu.

Pobočja okrog Piacenze so zelo podobna našim primorskim krajem, saj so vsa posejana z vinogradi, v gozdnem predelu pa z nizko rastjo grmičevja in bodičevja, kar je zelo ugoden teren za razvoj in obstoj poljskih zajcev.

Naj omenim, da je tekmovanje vse štiri dni potekalo dokaj zadovoljivo, a se ga prvi dan, 8. 12. 2004, nismo udeležili, saj smo

menili, da nam prvi dan ponujeni program ni v nobeno korist. Tako smo šele naslednji dan, 9. 12. 2004, v popoldanskih urah prispeli v mesto Piacenzo. V večernih urah smo se napotili na približno 80 km oddaljeni srednjeveški grad, kjer so nas pozdravili predstavniki tamkajšnjih lokalnih oblasti ter predstavniki FCI. Po zelo lepem kulturnem programu z lovskimi rogisti je sledila otvoritvena slovesnost z dviganjem zastav sodelujočih držav in tekmovalcev, predstavitev sodnikov in žrebanje ekip ter terenov.

V petek, 10. decembra, se je program začel že v zelo zgodnjih jutranjih urah. V disciplini POSSAMEZNO je tekmovalo trinajst tekmovalcev, med katerimi sta nastopala tudi dva slovenska. Po dolgi proceduri otvoritvenega dela ter predstavljanja medijem smo se odpravili na približno 100 km oddaljeni, že prejšnji dan izžrebani teren. Po dokajšnjem zavlačevanju je vsak tekmovalec le dobil po dva sodnika (vsak iz druge države) ter več domačih lovcev vodnikov, ki pa so s svojo prisotnostjo psom bolj škodili, kot koristili. Zaradi zamujenih jutranjih ur, zelo suhega vremena in številnih navijačev so imeli tekmovalci oziroma psi zelo tež-

Predstavitve slovenskih tekmovalcev z visokonogimi goniči in vodje na lanskem EP za pokal FCI (Piacenza, 2004)

ko delo. Tako so se izkazali le odlični in prekaljeni psi, med katerimi sta bila tudi dva naša predstavnika, ki sta se dobro uvrstila.

Tudi v soboto, 11. 12. 2004, je vse potekalo zelo počasi. Vse tegebe zavlačevanja in procedur je doživelo naslednjih trinajst tekmovalcev, med katerimi je bil tudi en slovenski.

V večernih urah smo se podali na najtežje pričakovano, zopet precej oddaljeno mesto na razglasitev rezultatov. Začelo se je z zelo slavnostno in drago večerjo ter s pestrim kulturnim progra-

mom. Večerjo smo morali plačati sami in se je zavlekla dolgo v jutranje ure. Ves trud in slaba volja nekaterih pa sta bila poplačana z razglasitvijo naših rezultatov, ki pomenijo velik uspeh za Vzrejno komisijo KZS za goniče. V nedeljo zjutraj smo se vsi zadovoljni in polni optimizma že vračali v našo domovino, kjer so nas v Idriji pričakali najbolj prizadevni lovski in kinološki prijatelji ter nazdravili našim uspehom.

Jurij Rihtaršič,
predsednik VK za goniče

Načrt lovsko-kinoloških prireditev za leto 2005

LDK BELA KRANJINA

- 28. 5.:** Telesno ocenjevanje lovskih psov vseh pasem, razen ptičarjev; LKD Bela krajina, LD Semič; zbor ob 8. uri pred gasilskim domom v Semiču.
- 22. 10.:** PNZ goničev in brak-jazbečarjev; LD Dragatuš; zbor ob 8. uri pred gostiščem Župančičev hram (pri Štefančiču) v Dragatušu.

LKD CELJE

- 28. 5.:** Telesno ocenjevanje lovskih psov vseh pasem; LKD Celje, LD Žalec; zbor ob 8. uri pred lovskim domom Rinka LD Žalec.
- 11. 6.:** Lokalna tekma po krvni sledi in pokalna tekma za prehodni pokal LKD Celje; LD Bojansko; zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Bojansko Štore.
- 18. 9.:** PNZ za jamarje na planem; LD Šentjur; zbor ob 8. uri pred motelom Žonta.
- 25. 9.:** PNZ za španjele ter mladinska in vzrejna preizkušnja za nemške prepeličarje; LD Podčetrtek; zbor ob 8. uri v Golobinjeku pri Ulčniku.
- 15. 10.:** Lokalna in pokalna tekma v prinašanju in vodnem delu; LD Kajuh; zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Kajuh v Šmartnem v Rožni dolini.
- 22. 10.:** PNZ visoko- in nizkonogih goničev; LD Gornji Grad, LD Ponikva; zbor ob 8. uri na strelišču LD Gornji Grad in pred lovskim domom LD Ponikva.

- 29. 10.:** Lokalna tekma po krvnem sledu; LD Prebold; zbor ob 8. uri pred Gostiščem Vedrnik - Hmeljarsko 4.

- 5. 11.:** PNZ visoko- in nizkonogih goničev; LD Rogaška Slatina; zbor ob 8. uri pri Treh ribnikih LD Rogaška Slatina.
- 5. 11.:** PNZ za španjele ter mladinska in vzrejna preizkušnja za nemške prepeličarje; LD Braslovče; zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Braslovče.

Za udeležbo je potrebna pisna prijava 14 dni pred posamezno prireditvijo na naslov: Slavko Vale, Kidričeva 11, 3270 Laško.

LKD CERKNICA

- 14. 5.:** Telesno ocenjevanje za VI. skupino (goniči + barvarji); LKD Cerknica; zbor ob 8. uri pred veterinarsko postajo v Cerknici.
- 10. 9.:** Uporabnostna prizkušnja po krvnem sledu za vse pasme lovskih psov; kraj in čas bosta javljena naknadno.
- 08. 10.:** PNZ goničev in brak-jazbečarji; kraj in čas bosta javljena naknadno.

LKD GORENJSKE

- 25. 2.:** Tečaj za vodnike in lovske pse; LKD Gorenjske; informativni sestanek s predavanji (brez psov) ob 17. uri v gasilskem domu Bitnje.
- 14. 5.:** Telesno ocenjevanje lovskih psov; LKD Gorenjske; zbor ob 8. uri na prostoru pri nogometnem igrišču v Bitnjah.

11. 6.: Uporabnostna preizkušnja za delo po krvnem sledu za vse pasme lovske psov; LD Tržič; zbor ob 8. uri pri Gostilni Krvin, LD Tržič.
20. 8.: PNZ jamarjev; LD Sorško polje; zbor ob 8. uri pred lovsko kočo LD Sorško polje.
5. 9.: Mala šola za mlade lovske pse (3 do 7 mesecev starosti); LKD Gorenjske; ob 17. uri pri nogometnem igrišču v Bitnjah.
10. 9.: PNZ goničev in brak-jazbečarjev; LD Bled; zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Bled.
24. 9.: PNZ šarivcev; LD Sorško polje; zbor ob 8. uri pri lovski koči Sorško polje.
1. 10.: Lokalna tekma brak-jazbečarjev; LD Udenboršt; zbor ob 8. uri pri Gostilni Marinšek v Naklem.
8. 10.: Lokana tekma goničev; LD Poljane; zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Poljane.

LKD ILIRSKA BISTRICA

21. 5.: Telesno ocenjevanje goničev in brak-jazbečarjev; LKD Ilirska Bistrica; zbor ob 8. uri; Črne njive nad Ilirsko Bistrico.
24. 9.: Lokalna uporabnostna preizkušnja v delu po umetni sledi za vse pasme lovske psov; LD Brkini; zbor ob 8. uri pri lovskem domu LD Brkini.
8. 10.: PNZ za goniče in brak-jazbečarje; LKD Ilirska Bistrica; zbor ob 8. uri; Črne njive nad Ilirsko Bistrico.

Za udeležbo je potrebna pisna prijava 14 dni pred prireditvijo na tel. št. 05/714 40 36 ali 051/357 189, pisno: LKD Ilirska Bistrica, Gubčeva 18, 6250 Ilirska Bistrica.

LKD IDRİJA

7. 5.: Telesna ocena goničev, brak jazbečarjev, terierjev in barvarjev; LKD Idrija, LD Krekovše; zbor ob 8. uri pri Gostilni pri Zagodu v Idriji.
24. 9.: PNZ za goniče in brak-jazbečarje; LD Krekovše; zbor ob 8. uri v Mrzli Rupi na Vojskem.
29. 10.: Lokalna tekma Memorial Antona Oselija; LKD Idrija, LD Krekovše; kraj in čas bosta javljena naknadno.

LKD KOČEVJE

7. 5.: Telesna ocena lovske psov vseh pasem, razen VII. skupine FCI; LKD Kočevje, LD Ribnica; zbor ob 8. uri pri lovskem domu LD Ribnica.
10. 9.: PNZ goničev; LD Velike Lašče; zbor ob 8. uri pred gostilno na Mali Slevici.
17. 9.: PNZ jamarjev; LD Ribnica; zbor ob 8. uri pri lovskem domu LD Ribnica.
8. 10.: Uporabnostna prizkušnja po krvnem sledu; LKD Kočevje; zbor ob 8. uri pri lovskem domu LKD Kočevje.
22. 10.: Memorial Adolfa Ivanca, brakada za vse goniče LKD Kočevje; LD Mala gora; zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Mala gora.

Za udeležbo je potrebna pisna prijava vsaj 14 dni pred posamezno prireditvijo na naslov: Miran Petek, Veronike Deseniške 7, 1330 Kočevje, ali po telefonu 01/895 15 60 ali 041/522 999.

OK - LKD KOPER

9. 4. ^A: PNZ ptičarjev; LKD Koper; zbor ob 8. uri pred združenim domom v Bertokih.
7. 5. ^B: Telesno ocenjevanje vseh pasem lovske psov; LKD Koper, LD Rižana; zbor ob 8. uri pri lovski koči LD Rižana.
17. 9. ^C: PNZ jamarjev; LD Rižana; zbor ob 8. uri pri lovski koči LD Rižana.
1. 10. ^D: PNZ goničev in brak-jazbečarjev; LD Kostanjevica na Krasu; zbor ob 8. uri pri lovski koči LD Kostanjevica na Krasu.
8. 10. ^E: Lokalna tekma barvarjev; LD Marežice; zbor ob 8. uri pri lovski koči Boršt, LD Marežice.
8. 10. ^F: PNZ šarivcev; LKD Koper; zbor ob 8. uri pred združenim domom v Bertokih, LKD Koper.
22. 10. ^G: Jesenska vzrejna preizkušnja ptičarjev ŠPP, PP; LD Strunjan; zbor ob 8. uri na Letališču Portorož.
19. 11. ^H: PP ptičarjev za pokal OK - LKD Koper; LKD Koper; zbor ob 8. uri na Kmečkem turizmu Mahnič - Dragonja.

Za udeležbo je potrebna pisna prijava 10 dni pred posamezno prireditvijo. Če ne bo dovolj prijav, si organizator pridržuje pravico

odpovedati prireditev. Morebitne spremembe bodo objavljene v glasilu LOVEC.

Prijave zbira za:

prireditve A, G in H - Gianfranco Vincoletto, Šmarje 203, 6274 Šmarje, GSM 041/217 530

prireditve B - Milan Burič, Zg. Škofije 9, 6281 Škofije, GSM 041/271 453

prireditve C - Fabio Steffe, Partizanska ul. 23c, 6000 Koper, GSM 041/761 411

prireditve D - Edi Babič, Vanganel 6, 6000 Koper, tel.: 05/62 40 161

prireditve E - Jože Mahne, Bač 9a, 6242 Materija, tel.: 05/68 24 117

prireditve F - Stojan Žigon, Stari Grad, Sp. Škofije, 6281 Škofije, GSM 041/230 333

prireditve D - Edi Babič, Vanganel 9a, 6000 Koper, tel.: 05/62 40 161

prireditve E - Jože Mahne, Bač 9a, 6241 Materija, tel.: 05/68 24 117

prireditve F - Stojan Žigon, Stari Grad, Sp. Škofije, 6281 Škofije, GSM 041/230 333

LKD KOROŠKE

14. 5.: Telesno ocenjevanje vseh pasem lovske psov, razen ptičarjev; LKD Koroške, LD Slovenj Gradec; zbor ob 8. uri pred lovsko kočo na Selah, LD Slovenj Gradec.

25. 6.: Lokalna tekma po umetnem krvnem sledu brez sodnika za vse pasme lovske psov; LD Jamnica; zbor ob 8. uri pred lovsko kočo LD Jamnica.

10. 9.: Uporabnostna preizkušnja po umetnem krvnem sledu za vse pasme lovske psov; LD Strojna; zbor ob 8. uri pred lovsko kočo LD Strojna.

24. 9.: PNZ mladinska in vzrejna preizkušnja šarivcev; LD Muta; zbor ob 8. uri pri Gostilni Lovca na Muti - Karavaning.

8. 10.: PNZ jamarjev in preizkušnja v prinašanju; LD Bukovje; zbor ob 8. uri pred avtopralnico pod kmetijo Rožič, Otiški Vrh.

15. 10.: PNZ goničev in brak-jazbečarjev; LD Podgorje; zbor ob 8. uri pred gostilno Rogina v Podgorju.

Za vse prireditve velja rok prijave 10 dni pred prireditvijo pri tajniku LKD Koroške Jožefu Verčku na GSM 041/635 953. Vodniki šarivcev morajo za preizkušnjo v prinašanju prinesiti divjad s seboj; enako velja za vodnike jamarjev.

LKD LJUBLJANA

25. 2.: Pomladanski tečaj za vodnike lovske psov vseh pasem; LKD Ljubljana; zbor ob 16. uri pred Tavčarjevim dvorom na Ježici.

16. 4.: Telesno ocenjevanje lovske psov vseh pasem; LKD Ljubljana; zbor ob 8. uri na stadionu ŽAK Ljubljana.

23. 4.: PZP ptičarji; LD Vrhnika, LD Brezovica; zbor ob 8. uri pri Gostilni Nibi v Sinji Gorici.

21. 5.: Uporabnostna preizkušnja po umetnem krvnem sledu za vse pasme lovske psov; LD Šentjošt; zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Šentjošt.

27. 8.: Državna tekma v vodnem delu za Pokal mesta Ljubljane (CACT); LD Ig in LKD Ljubljana; zbor ob 8. uri pred lovskim domom Ig v Dragi pri Igu.

10. 9.: PNZ retriverjev; LD Grosuplje; zbor ob 8. uri pred Bistrom Bela Griva v Grosuplju.

17. 9.: Uporabnostna preizkušnja po umetnem krvnem sledu za vse pasme lovske psov; LD Borovnica; zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Borovnica.

24. 9.: PNZ goničev in brak-jazbečarjev; LD Šentvid pri Stični; zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Šentvid v Šentpavlu.

1. 10.: PNZ goničev in brak-jazbečarjev; LD Rovte; zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Rovte.

8. 10.: JZP, PP in ŠPP ptičarjev; LD Pšata, LD Brezovica; zbor ob 8. uri pred Tavčarjevim dvorom na Ježici.

15. 10.: PNZ španjelov ter mladinska vzrejna preizkušnja nemških prepeličarjev; LD Pšata; zbor ob 8. uri pri Gostilni Magan v Ihanu.

22. 10.: PNZ jamarjev; LD Tomišelj; zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Tomišelj.

22. 10.: Lokalna uporabnostna tekma za vse goniče; LD Grosuplje; zbor ob 8. uri pred Bistrom Bela Griva v Grosuplju.

Za vse navedene prireditve so potrebne predhodne pisne prijave najpozneje 10 dni pred prireditvijo na naslov: LKD Ljubljana, Župančičeva 9, 1000 Ljubljana. Tel.: 01/25 14 900.

LKD MARIBOR

- 23. 4.:** Telesno ocenjevanje lovskih psov vseh pasem; LKD Maribor, LD Malečnik; zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Malečnik.
- 7. 5.:** PZP ptičarji; LD Rače; zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Rače.
- 10. 9.:** Uporabnostna tekma po krvni sledi za vse pasme lovskih psov; LD Šmartno na Pohorju; zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Šmartno na Pohorju.
- 17. 9.:** PNZ goničev; LD Oplotnica; zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Oplotnica.
- 1. 10.:** PNZ jamarjev z vodnim delom; LD Starše; zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Starše.
- 22. 10.:** JZP ptičarjev; LD Starše; zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Starše.
- 22. 10.:** PNZ šarivcev z vzrejno preizkušnjo; LD Pernica; zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Pernica.
- 5. 11.:** Lokalna uporabnostna tekma brak-jazbečarjev; LD Starše; zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Starše.
- Za vse prireditve se morajo vodniki psov prijaviti najpozneje 8 dni pred prireditvijo v pisarni LZM Maribor, tel. 02/480 15 00 ali 041/942 084.*

LKD GORICA – NOVA GORICA

- 23. 4.:** Telesno ocenjevanje lovskih psov vseh pasem. Prostor je v primeru slabega vremena pokrit; zbor ob 8. uri na plesišču Zeleni gaj pri Dornberku, prijave niso potrebne.
- 24. 4.:** Pomladanska vzrejna preizkušnja ptičarjev; LD Lijak; zbor ob 8. uri pri Gostišču Olga – Šempas. Zadnji dan za prijavo 14. 4. 2005.
- 10. 9.:** Državno tekmovanje v delu po um. krv. sledi (skupaj z VK krvosledcev); LD Planota; zbor ob 7. uri pri lov. koči LD Planota v Ponikvah. Rok prijave bo določen v razpisu.
- 17. 9.:** PNZ jamarjev (opravite lahko tudi preizkušnjo C za terierje in preizkušnjo A za jazbečarje); LD Hubelj; zbor ob 8. uri pri lov. koči LD Hubelj nad Lokavcem. Zadnji dan za prijavo 7. 9. 2005.
- 1. 10.:** PNZ goničev in brak-jazbečarjev; LD Smast; zbor ob 8. uri pri plan. koči na planini Kuhinja. Zadnji dan za prijavo 20. 9. 2005.
- 8. 10.:** Uporabnostna preizkušnja po krvni sledi za vse pasme in sam. tekma po umet. kr. sledi; LD Podbrdo; zbor ob 8. uri pri Gostilni Brišar na Grahovem ob Bači. Zadnji dan za prijavo 25. 9. 2005.
- 22. 10.:** Jesenska vzrejna preizkušnja, širša poljska preizkušnja in poljska preizkušnja ptičarjev; LD Gorica; zbor ob 8. uri pri Gostišču Kogoj v Biljah. Zadnji dan za prijavo 11. 10. 2005.
- 22. 10.:** PNZ goničev in brak-jazbečarjev; LD Tabor Dornberk; ob 8. uri v Zelenem gaju pri Dornberku. Zadnji dan za prijavo 11. 10. 2005.
- 29. 10.:** Lokalna tekma visokonogih goničev (Oselijev memorial); LD Vojkovo, LD Nanos; zbor ob 8. uri pri gasilskem domu v Podnanosu. Rok prijave bo določen v razpisu.
- 5. 11.:** PNZ šarivcev in jes. vzrej. preizk. prepeličarjev; LD Čaven; zbor ob 8. uri pri lov. koči LD Čaven nad Gojačami. Zadnji dan za prijavo 22. 10. 2005.

Tečaj osnovnega šolanja lovskih psov bo v času od novembra 2004 do februarja 2005 v Volčah pri Tolminu. Podatke o rokih prijav vam bomo posredovali sproti v razpisih v Lovcu in Kinologu. Vodniki morajo spoštovati zadnji dan prijave. Prijavite se tako, da na naslov LKD Gorica – Nova Gorica, Prešernova 17, 5000 Nova Gorica, pošljete obojestransko fotokopijo rodovnika psa, na katerem morata biti napisana tudi ime in priimek ter naslov lastnika psa. Na vseh preizkušnjah morajo imeti vodniki originalen rodovnik in knjižico o cepljenju psa, iz katere je razvidno, da je pes cepljen proti steklini, potrjeno mora biti tudi zdravstveno stanje psa (velja 6 mesecev). Vodniki za opravljanje preizkušenj, pri katerih je potrebna živa ali mrtva divjad, morajo to prinesiti s seboj.

LKD NOVO MESTO

- 7. 5.:** Telesno ocenjevanje lovskih psov, razen ptičarjev in retriverjev; LKD Novo mesto, LD Trebnje; zbor ob 8. uri pri Gostilni Kavšek v Račjem Selu 25 pri Trebnjem.
- 21. 5.:** Telesno ocenjevanje lovskih psov, razen ptičarjev in retriverjev; LKD Novo mesto, LD Škocjan; zbor ob 8. uri pri lovskem domu LD Škocjan na Vrhu pri Škocjanu.

- 2. 9. do 4. 9.:** Tečaj VP/1 za vodnike s psi, ki so stari do 6 do 18 mesecev; LD Orehovica; na Gorjancih pri lovskem domu LD Orehovica.
- 24. 9.:** Lokalna uporabnostna preizkušnja v delu po umetni krvni sledi za vse pasme lovskih psov. Zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Padež pri Birčni vasi. Pisno prijavo in telefonsko številko je treba poslati do 14. 9. 2005 na naslov: LKD Novo mesto, Seidlova cesta 6, 8000 Novo mesto.
- 1. 10.:** PNZ goničev in brak-jazbečarjev; LD Trebnje; zbor ob 8. uri pri Gostilni Kavšek v Račjem Selu 25 pri Trebnjem.
- 8. 10.:** PNZ španjelov ter mladinska in vzrejna preizkušnja prepeličarjev. Vodniki, ki bodo opravljali vzrejno preizkušnjo, morajo divjad prinesiti s seboj. LD Otočec; zbor ob 8. uri pri Jordanu v Dragi pri Beli Cerkvi.
- 15. 10.:** PNZ jamarjev; LD Škocjan; zbor ob 8. uri na avtobusni postaji v Škocjanu.
- 22. 10.:** PNZ goničev in brak-jazbečarjev; LD Šentjernej; zbor ob 8. uri pred gostiščem na hipodromu v Šentjerneju.

LKD POSAVJA - KRŠKO

- 16. 4.:** Telesna ocena lovskih psov vseh pasem in kinološki dan LKD Posavja - Krško; LKD Posavje-Krško; LD Krško; zbor ob 8. uri pri lovskem domu Jožeta Jurečiča na Trški gori, LD Krško.
- 7. 5.:** PZP za ptičarje, mlajše od 18 mesecev; LD Krško; zbor ob 8. uri pri stadionu Matije Gubca v Krškem.
- 4. 6.:** Lokalna uporabnostna preizkušnja v delu po krvnem sledu za vse pasme lovskih psov; LD Raka; zbor ob 8. uri pri lovski koči LD Raka v Zalokah.
- 18. 9.:** Memorialna tekma Alojza Arka v vodnem delu za lovske pse vseh pasem. Tekma je izključno lokalna, samo za člane LKD Posavje-Krško. Kraj in čas bosta sporočena kinološkim referentom naknadno.
- 8. 10.:** JZP, PP in ŠPP ptičarjev; LD Krško; zbor ob 8. uri pri stadionu Matije Gubca v Krškem.
- 15. 10.:** PNZ za šarivce; organizirana bo tudi preizkušnja v vodnem delu; LD Artiče; zbor ob 8. uri na železniški postaji Libna pri Krškem.
- 23. 10.:** PNZ za jamarje na planem, organizirana bo tudi preizkušnja v vodnem delu; LD Veliki Podlog; zbor ob 8. uri pri lovski koči LD Veliki Podlog v Globelem.
- 5. 11.:** PNZ za goniče in brak-jazbečarje; LD Pišce; zbor ob 8. uri pri Gostilni Petrišič v Dednji vasi pri Pišecah.
- Za posamezne prireditve, razen telesne ocene, je obvezna prijava 10 dni pred prireditvijo.*

LKD POSTOJNA

- 21. 5.:** Telesno ocenjevanje lovskih psov (razen ptičarjev in retriverjev); LD Hrenovce; zbor ob 8. uri pri lovskem domu LD Hrenovce v Hruševju.
- 8. 10.:** PNZ goničev in brak-jazbečarjev; LD Pivka; zbor ob 8. uri pred Gostiščem Benigar v Pivki.
- 15. 10.:** PNZ šarivcev - mladinska in vzrejna preizkušnja; LD Planina; zbor ob 8. uri pred Gostiščem Demšar v Planini.
- 22. 10.:** PNZ barvarjev in lokalna uporabnostna preizkušnja po umetnem krvnem sledu za vse pasme lovskih psov; LD Bukovje; zbor ob 8. uri pri lovskem domu LD Bukovje nad Gorenjami.
- 29. 10.:** PNZ jamarjev; LD Gradišče - Košana; zbor ob 8. uri pri lovskem domu v Neverkah.
- Za vse prireditve velja rok prijave 10 dni pred posamezno prireditvijo na naslov: LKD Postojna, Cankarjeva 6, 6230 Postojna.*

LKD PTUJ

- 9. 4.:** Telesno ocenjevanje lovskih psov (razen goničev, barvarjev in retriverjev); LD Markovci; zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Markovci v Sobotincih.
- 23. 4.:** PZP ptičarjev; o zbornem mestu, času in datumu bodo vsi prijavljeni vodniki psov pravočasno obveščeni.
- 21. 5.:** Uporabnostna preizkušnja lovskih psov za delo po krvni sledi; LD Boris Kidrič; zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Boris Kidrič v Zg. Hajdini pri Ptuj.
- 1. 10.:** LPR-R-CACIT tekma za retriverje; LD Jože Lacko; zbor ob 8. uri pri lovskem domu v Gajkah pri Ptuj.

8. 10.: JPZ ptičarjev; o zbornem mestu, času in datumu JPZ bodo vsi prijavljeni vodniki psov pravočasno obveščeni.

8. 10.: PNZ za jamarje; LD Boris Kidrič; zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Boris Kidrič v Zg. Hajdini pri Ptuj.

22. 10.: PNZ za šarivce in retriverje; LD Ormož; zbor ob 8. uri pri domu društev Občine Ormož, Ljutomerska c. 10, v Ormožu.

5. 11.: Lokalna tekma za pokal sv. Huberta; LD Markovci; zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Markovci v Sobotincih.

Za vsako lovsko-kinološko prireditev je potrebna pisna prijava na LKD Ptuj, Potrčeva 45, 2250 Ptuj, najmanj 10 dni pred razpisano prireditvijo. Pisni prijavi je treba priložiti obojestransko fotokopijo rodovnika. Lovski psi(-ce), udeleženi na prireditvah, morajo biti zdravi ter redno cepljeni proti steklini, kar vodniki dokažejo z ustreznim potrdilom.

LKD ZASAVJE

11. 2.: Tečaj za vodnike in osnovno šolanje lovskih psov. Prijave sprejema LKD Zasavje, s pripisom »TEČAJ«; LKD Zasavje.

7. 5.: Telesno ocenjevanje lovskih psov; LKD Zasavje; zbor ob 8. uri pri Gostilni Maček v Šmartnem pri Litiji.

3. 9.: Lokalna tekma po krvnem sledu; LD Polšnik; zbor ob 8. uri pri lovski koči LD Polšnik.

10. 9.: PNZ goničev in brak-jazbečarjev; LD Vače; zbor ob 8. uri pri lovski koči LD Vače.

17. 9.: PNZ jamarjev; LD Zagorje; zbor ob 8. uri pri gasilskem domu Kotredež v Zagorju ob Savi.

17. 9.: Lokalna uporabnostna tekma goničev; LD Dole; zbor ob 8. uri pri lovski koči LD Dole.

24. 9.: PNZ šarivcev; zbor ob 8. uri pri Gostilni Krznar v Šmartnem pri Litiji.

8. 10.: Lokalna uporabnostna tekma brak-jazbečarjev; zbor ob 8. uri pri strelski koči Kipe, Trbovlje.

Vse prijave je treba oddati vsaj 10 dni pred posamezno prireditvijo na naslov: LKD Zasavje, Ljubljanska 10, 1270 Litija.

VK ZA BARVARJE

6. 6.: Vzrejni pregled za barvarje, vodja prireditve: Leo Fabiani - Mašun.

7. 6. do 10. 6.: X. tečaj za vodnike krvosledcev, vodja tečaja: Primož Ocvirk - Mašun.

10. 9.: XI. državna tekma v delu po krvni sledi za vse pasme lovskih psov (skupaj z LKD Gorica) v LD Planota (Šentviška gora). Vodja prireditve: Angel Vidmar.

VK ZA BRAK-JAZBEČARJE in VK ZA GONIČE

1. 10.: Državno uporabnostno tekmovanje brak jazbečarjev - CACT. Čas in kraj bosta določena naknadno!

8. 10.: Državno uporabnostno tekmovanje goničev - CACT. Čas in kraj bosta določena naknadno!

5. 11.: Vzrejni pregled brak-jazbečarjev in goničev. Zbor bo ob 9. uri pred gostilno Na Klancu v Medvodah.

DRUŠTVO LJUBITELJEV PTIČARJEV

12. 3.: Lokalna preizkušnja v zanesljivosti prinašanja izgubljenega - PZPI.

1. 10. do 2. 10.: Mednarodna širša poljska preizkušnja, Sežunov memorial (CACIT). Kraj in čas bosta določena naknadno!

5. 11.: Lokalna vsestranska uporabnostna preizkušnja - VUP.

20. 11. ali 27. 11.: Državna preizkušnja za pokal sv. Huberta (CACT). Vodja prireditve: Dragan Zemljič, strokovni vodja: Rudi Rakuša; GL Fazan - Beltinci.

Datumi prireditev so le okvirni.

KLUB LJUBITELJEV PSOV JAMARJEV

3. 9.: Republiška vsestranska uporabnostna preizkušnja (VUP) - CACT. Kraj in zborna mesto bosta določena naknadno!

24. 9.: Vzrejni pregled z vzrejno preizkušnjo za jazbečarje; LD Brezovica; zbor ob 8. uri pri gasilskem domu v Notranjih Goricah.

1. 10.: Vzrejni pregled z vzrejno preizkušnjo za terierje; LD Vrhnika; zbor ob 8. uri pri kamnolomu pod Čelom na Vrhniki.

15. 10.: Republiška vsestranska uporabnostna preizkušnja za terierje (VUP) - CACT. Kraj in zborna mesto bosta določena naknadno!

Mali oglasi

Ugodno prodam karabinko, kal. 7 mm Rem. Mag., s strelnim daljnogledom Leopold 6-20 x 45, **dvogled** Habicht 7 x 42 GA, **dvogled** Habicht 7 x 42 in **dvogled** Habicht 10 x 50. Tel.: 041/683-978.

Prodajam trap puško A. Zoli - redno servisirano, z novimi menjalnimi cevmi 12/12 in **kopito za češko bokarico**. Tel.: 041/638-100.

Prodajam rusko šibrenico brezpetelinko, kal. 16-16. Tel.: 031/508-027.

Prodajam karabinko Browning Eurobolt II, kal. 7 x 64, s str. daljnogledom Zeiss 6 x 42. Cena 350.000 sit. Tel.: (02) 703-42-96.

Pričakujem leglo nemških kratkodlakih ptičarjev (18. 3. 2005). Mati: Brina Lovrenška PZP - 55 t, JZP - 191 t, V. D. I. n. r., CAC; oče: Ir Obrežki PZP 54 t, JZP 180 t. Rezervacije sprejemam: Vilko Turk.; Tel.: (02) 790-17-31 ali 041/485-118.

Prodajam dobro ohranjeni puški: repetirko znamke C2, kal. 7 x 64, s str. daljnogledom in šibrenico Suhl, kal. 12-12. Cena po dogovoru. Tel.: 031/754-476.

Prodajam načrt za visoko stojšče - prežo, primerno za skupni lov ali čakanje. Izdelali jo boste lahko sami. Je razstavljiva in prenosljiva (teža 50 kg). Uporablja se lahko tudi za opazovanje ptic, kot delovni oder pri opravihi pri hiši ipd. Vašemu pisnemu naročilu priložite 500 sit in načrt z navodili za izdelavo vam bom poslal po pošti. Alojz Thaler, Hubadova 20, 1113 Ljubljana.

Ugodno prodajam Suhlovo tricevko, kal. 12-12/7 x 65 R, s str. daljnogledom Swarovski 4 x 42 (Suhlova montaža) in karabinko Mauser 8 x 57 IS, izdelano po naročilu. Kupim pa strelivo, kal. 7,62 x 39 (Kalašnikov). Tel.: 031/879-996.

Prodajam starejšo puško - petelinko (letnik 1918), **karabinko**, kal. .22-250 Rem., in **nemško lovsko terierko**, staro 3,5 leta (ocena 5/1). Tel.: 051/332-567.

Kupim psa za krvni sled, ki mora obvezno oblažavati mrtvo divjad (oblažaj). Zdrave divjadi ne sme goniti. Prav tako **kupim psa za lov na divje prašiče** in **psa za lov na zajce**. Smrjadi ne smeta goniti. Preskus psov bo opravljen v krapinskih loviščih (Hrvaška). Tel.: 041/810-155.

Izdelujem gamsove čope (divji prašič, jelen, jazbec). Informacije po tel.: (04) 514-11-81 ali 041/819-231, Basaj.

Izdelam vam valilnice in krmlinice za ptice (več vrst) in **montiram lovske trofeje** na

naravne podložne deščice. Tel.: (01) 895-15-96.

Kupim pištolo, kal. .45 ACP, znamke Colt ali Thompson, mod. 1911. Tel.: 041/618-867.

Prodajam lovsko repetirko Sava - Kranj, kal. 6,5 x 68, s str. daljnogledom Swarovski. Tel.: (01) 367-31-23.

Kupim mladiča pasme hano-vrski krvosledec ali bavarski krvosledec. Georgio Angelini, Via Cesiolo 18, 37126 Verona (Italija).

Prodajam leglo nemških lovskih terierjev, potomcev odlične delovne linije. Mati je bila izbrana za najlepšo na vzrejni preizkušnji, ima opravljen VP I.; oče VUP. Tel.: 041/362-366.

Prodajam nemško lovsko terierko, odličnih, delovnih staršev, poleženo 15. 7. 2004. Tel.: 040/354-590 ali (01) 836-06-05.

Prodajam lovsko repetirko, izdelano v Puškarni Sava - Kranj, kal. 7 x 64, s str. daljnogledom Habicht. Tel.: 041/633-642.

Zelo ugodno prodajam strelni daljnogled Swarovski PV 1,5 - 6 x 42, popolnoma nov, še zapakiran, s šino (cena 100.000 sit ceneje) in **pištolo** Browning HP 9 mm Parabellum (13 nabojev), kot nova (cena 98.000 sit). Tel.: 041/217-768.

Prodajam dobro vzdrževan renault twingo - 1.2 expresion (električni paket), s pomično stekleno streho, 10/2002, karoserija zelene barve, 38.000 km. Tel.: 041/552-550 ali 041/909-559.

Ugodno prodajam ustrojene kožuhe lisic in pižmrov. Tel.: 041/844-662.

Prodajam strelni daljnogled Zrak 6 x 42 - rabljen, z objemkama za Suhlovo montažo (30.000 sit). Tel.: 041/665-711.

Kupim vezane letnike glasila Lovce (letnike: 1957, 1959, 1960, 1964). Tel.: (04) 201-20-90.

Prodajam nemške ostrodlake ptičarje - žimavce (leglo 8. 2. 2005). Starši so izredno delavni. Tel.: 041/717-464.

Prodajam bavarskega barvarja, samčka, poleženega 17. 11. 2004. Starša sta odlična in vztrajna pri delu. Tel.: (04) 533-35-50.

Prodajam nemškega lovskega terierja (vzrejna ocena 5/1 n. r.), uvoženega plemenjaka, odličnega za lov na divje prašiče. Mogoč preskus v lovišču.

Gumbi iz jelenje roževine, za lovske kroje in lovske jope. Izdeluje Anton Intihar, Kamnik pod Krimom 8/a, 1352 Preserje. Tel.: (01) 36-31-293.

Prodaj tudi **nemške goniče** (leglo 9. 2. 2005). Tel.: 041/913-315 ali (07) 30-73-846, Darko.

Zaradi bolezni prodaj posavskega goniča – plemenjaka (5/l) in puško **risanico**, kal. .300 Win. Mag., s strelnim daljnogledom Swarovski 6 x 42. Tel.: 051/366-156.

Prodaj mlade nemške prepeličarje – serce. Oče: Noni Slomniški (5/l), CACIB, CAC, BOB; mati: Ara Braniška (5/l). Tel.: 041/657-838.

Prodaj brak-jazbečarko, staro 1,5 leta. Tel.: (03) 838-10-38.

Ugodno prodaj malo uporabljano MK puško Brno 2. Tel.: (02) 563-16-87 ali 040/584-513. Anton Foršek, Žepovci 86, 9253 Apače.

Kupim pištolo RAMI 2075, ČZ, kal. 9 x 19 mm. Tel.: 041/261-067.

Poceni prodaj nov lovski krog (suknjič: obseg 120 cm, obseg hlač v pasu: 112–118 cm, dolžina hlač 96 + (4) cm. Tel.: 041/528-213.

Sešijem vam lovsko usnjeno oblačila iz našega ali prinesenega usnja. Informacije po tel.: 041/473-859.

Prodaj bokarico z ejektorji, kal. 12/7 x 65 R, s str. daljnogledom (ali brez) Smith & Bender 5 – 9 x 50 (zasučna montaža); **vložno cev**, kal. 6PPC – za cev kal. 12; nov **strelni daljnogled** Tasco 4 – 16 x 50 in **strelni daljnogled** Norconia 1,5 – 6 x 40, z osvetlitvijo križa. Tel.: 031/380-448.

Ugodno prodaj češko bokarico, kal. 12/7 x 57 R, in **češko MK puško**. Tel.: 051/209-042, Alenka.

Ugodno prodaj istrskega kdl. goniča starega 2,5 let z opravljenim PNZ. Pes je dober zajčar. Tel.: (05) 30-45-779 ali 031/711-817.

Ugodno prodaj nikel-kadmijev akumulator, 12 V 240 Ah, primeren za priklop na sončne celice na lovskih kočah ali vikendih. Tel.: (01) 542-92-54.

INDUSTRIJSKA CONA TRZIN
Dobrovo 1
Tel.: 00386 (01) 562 13 10

STRELSKI BREZROKAVNIKI
LOVSKI BREZROKAVNIKI
IZ LODNA
POLO MAJICE, KRATEK
ROKAV
POLO MAJICE, DOLG ROKAV
DELOVNE HLAČE IZ
VODOODBOJNEGA BOMBAŽA
JAKNE IZ TERMOVELURJA

Prodaj revolver, kal. .357 Mag. Cena 65 % nabavne cene. Tel.: 031/296-046.

Ugodno prodaj malo uporabljano risanico Zastava, kal. 8 x 57 JS, s str. daljnogledom 4 – 16 x 56 B. Nickel. Tel.: (07) 45-21-073.

Prodaj gladkodlake pri-našalke (flat coated retriever) iz vrhunskega legla – plemenjak je iz Švedske, mati angleškega porekla. Psičke so stare 10 mesecev in so odlične za lov na malo divjad. Tel.: 031/255-465.

Prodaj šibrenico CZ, kal. 12 – 12 R, in **strelni daljnogled** Norconia 8 x 56, z rdečo piko. Tel.: 041/688-351.

Pričakujem leglo nemških prepeličarjev – sercev (10. 3. 2005); o: 5/l, m: 5 / l. Tel.: (01) 895-25-49 ali 051/344-321.

Prodaj leglo lovskih terierjev, delovnih staršev, poleženih 1. 2. 2005. Tel.: 041/533-822.

Prodaj odlično ohranjeno trap puško A. Zolli, s kovčkom. Tel.: 040/729-905.

Prodaj obnovljeno lovsko risanico Mauser, kal. 8 x 57 JS, s str. daljnogledom in **strelni daljnogled** Swarovski s kompletnimi montažnimi deli ter orodjem za pritrditev na puško. Tel.: (04) 531-86-64.

Prodaj hanovsko barvariko, staro 8 mesecev. Tel.: 041/534-416.

Šolanje lovskih psov (osnovno šolanje, krvosledništvo, individualno šolanje). Informacije: (01) 837-00-24 ali 041/419-256.

Prodaj kratko karabinko, kal. 7 x 64 in **brandel braka** (psa), starega 2 leti (odličen za lov na divje prašiče). Tel.: 041/406-471.

Poceni prodaj šibrenico Suhl, kal. 16 – 16, malo uporabljano in nov **obešalnik** (5 nog smjani na tisovi podložni deski). Tel.: (04) 512-27-94.

Prodaj stare letnike glasila Lovca (od leta 1946 do 1990), ter 120 let **stare puške** (še uporabna), primerna za zbiratelje. Tel.: 041/865-494.

Prodaj malo uporabljano trap puško Sabatti, mod. Fulgar. Tel.: 041/424-295 ali (05) 768-54-34.

Prodaj karabinko, kal. 7 mm Rem. Mag., Sava s str. daljno-

gledom Swarovski 3 – 12 x 56 in flobert Anschütz, .22 Mag., puški kot novi. Tel.: 041/716-028.

Nova kovinska platišča, 5 kom, 16" x J6, za **terenska vozila** 5 x 114,3/Š 67,1 – SO METAL-KROM, plastificirana. Tel.: 041/716-028.

Sprejemam rezervacije za mladiče, bavarske barvarje (predvideno leglo 15. 4. 2005). Tel.: 041/250-616.

Prodaj prepeličarje – rjavce; o: 5/l, TVP; m: 5/l, VUP (državna prvakinja), KS – I. ocena. Psa gonita tudi divje prašiče. Mladiči bodo na voljo aprila. Tel.: (02) 653-20-06.

Sprejemam rezervacije za obetavno leglo nemških lovskih terierjev (leglo 26. 1. 2005). Tel.: (01) 510-10-41 ali 031/511-918, Milan.

Prodaj revolver Sauer, kal. .44 Mag., cev 6,5" – 165 mm (single action – enojno delovanje). Orožje je povsem nerabljeno in nikoli nošeno; cena: 190.000 sit. Tel.: 041/223-460.

Prodaj stare umetniške slike z lovskimi motivi. Tel.: 041/223-460.

Kupim starinski revolver Gasser, kal. 11 mm. Tel.: 041/223-460.

Prodaj kombinirano puško Sabatti, kal. .22 Rem. / 20 (76), z bogatimi rezbarijami v kopitu. Tel.: 070/810-236.

Prodaj odlično ohranjeno italijansko bokarico, kal. 12/7 x 65 R. Za puško imam desno in levo kopito. Tel.: (05) 302-10-14; 041/255-158.

Prodaj boroveljsko bokarico, kal. 16/7 x 65 R, s str. daljnogledom ZF 6 x 42M (Zeiss), Suhlova montaža. Tel.: 041/537-006.

V nedeljo, 3. aprila 2005,
od 9. do 15. ure

bo v HIT Športnem centru
v Šempetru pri Gorici

**MEDNARODNO
SREČANJE ZBIRALCEV
VOJAŠKE OPREME
IN OROŽJA.**

Zainteresirani
vljudno vabljeni!

Termini državnih strelskih prvenstev LZS – 2005

19. junij – lovška kombinacija
4. september – prvenstvo veteranov
18. september – disciplina bežeči merjasec

Ponudbe za organizacijo strelskih prvenstev pošljite na naslov
LZS najpozneje do 15. aprila 2005.

Komisija za strelstvo IO LZS

MAREC									
Datum	Luna	Sonce		zora/mrak (navt.)					
	vzide	zaide	vzide	zaide	začet. konec				
1. To	23:54	8:43	6:41	17:48	5:37 18:53				
2. Sr	-----	9:09	6:39	17:50	5:35 18:54				
3. Če	1:12	9:42	6:37	17:51	5:33 18:56				
4. Pe	2:28	10:26	6:35	17:53	5:31 18:57				
5. So	3:39	11:26	6:33	17:54	5:29 18:58				
6. Ne	4:36	12:39	6:32	17:55	5:28 19:00				
7. Po	5:21	14:02	6:30	17:57	5:26 19:01				
8. To	5:55	15:28	6:28	17:58	5:24 19:03				
9. Sr	6:21	16:52	6:26	17:59	5:22 19:04				
10. Če	6:42	18:13	6:24	18:01	5:20 19:05				
11. Pe	7:01	19:32	6:22	18:02	5:18 19:07				
12. So	7:20	20:48	6:20	18:04	5:16 19:08				
13. Ne	7:39	22:04	6:18	18:05	5:14 19:10				
14. Po	8:00	23:18	6:16	18:06	5:12 19:11				
15. To	8:25	-----	6:15	18:08	5:10 19:13				
16. Sr	8:56	0:29	6:13	18:09	5:08 19:14				
17. Če	9:35	1:36	6:11	18:10	5:06 19:15				
18. Pe	10:22	2:35	6:09	18:12	5:04 19:17				
19. So	11:19	3:25	6:07	18:13	5:02 19:18				
20. Ne	12:21	4:05	6:05	18:14	5:00 19:20				
21. Po	13:29	4:36	6:03	18:16	4:58 19:21				
22. To	14:37	5:01	6:01	18:17	4:56 19:23				
23. Sr	15:46	5:22	5:59	18:18	4:54 19:24				
24. Če	16:54	5:40	5:57	18:20	4:52 19:25				
25. Pe	18:03	5:56	5:56	18:21	4:50 19:27				
26. So	19:13	6:12	5:54	18:22	4:48 19:28				
27. Ne	21:26	7:29	6:52	19:24	5:46 20:30				
28. Po	22:43	7:49	6:50	19:25	5:44 20:31				
29. To	-----	8:12	6:48	19:26	5:42 20:33				
30. Sr	0:01	8:43	6:46	19:28	5:40 20:34				
31. Če	1:19	9:23	6:44	19:29	5:38 20:36				

NAMIBIJA KUDUBERG FARMA

VAM NUDI FOTOSAFARI

IN LOV NA 15 VRST ANTILOP
V DOMAČEM VZDUŠJU.

ZA VSE DODATNE INFORMACIJE
SMO DOSEGLJIVI NA
GSM: 031/669-615.

Ljubljana
Ribji trg 3
Tel.: 01/421 41 90
Faks: 01/421 41 91
GSM: 041/618 610
E-mail: hubertus.club@siol.net

MONGOLIJA

11-dnevno potovanje s poletom, prevozi,
bivanjem in hrano, organizacijo lova ter
VKLJUČENIM ODSTRELOM MON-
GOLSKEGA KOZOROGA
All inclusive Ljubljana - Ljubljana
828.000 sit

ZIMBABVE

14-dnevno potovanje s poletom, prevozi,
bivanjem in hrano, organizacijo lova ter
VKLJUČENIM ODSTRELOM
KAFRSKEGA BIVOLA
All inclusive Ljubljana - Ljubljana
1.635.000 sit

KOMBINIRANI PROGRAMI:

kafski bivol in leopard
kafski bivol in nilski konj
levinja in nilski konj
slon, nilski konj in kafski bivol (18 dni)

KANADA –

BRITANSKA KOLUMBIJA

6-dnevni lov z vključenimi prevozi,
bivanjem in hrano, organizacijo lova ter
licenco za ČRNEGA MEDVEDA
390.000 sit
(maj ali september)

ZAHTEVAJTE NAŠE PROGRAME!

**1.899 € za 9-dnevni safari v Namibiji,
vključno z letalskim prevozom**

ter s 7 dnevi bivanja v lovišču; od tega 5 polnih dni lova. Ugodne cene za odstrel trofejne divjadi. 50 % popust pri odstrelu drugega primerka že uplenjene trofejne divjadi, 75 % popust pri odstrelu netrofejne divjadi.

NOVA ZELANDIJA: Lov na sanjskega jelena od marca do junija. 3 dni lova, polni penzion in letalska vozovnica iz Ljubljane za 5.990 € ter odstrel jelena z rogovjem v zlati medalji. Dodatna divjad: vapiti (elk), tar, gams, damjak, bizon, belorepi jelen ...

MADŽARSKA: Lov na srnjaka že od 15. 4. naprej. 3 srnjaki + 3 dni lova = 990 €.

KANADA: Lov na črnega medveda (baribala) v maju in juniju (Quebec, New Brunswick). 5 dni lova za 1.499 €, vključno z odstrelom baribala ne glede na trofejno vrednost. Lov v spremstvu Pasata od 18. do 25. 6. 2005.

Drugi lovni programi doma in po svetu: medved, srnjak, jelen v roku, los, kozorog, divji prašič, bivol, antilope ...

Pasat, d.o.o.

>http://www.pasat.si> info@pasat.si > tel.: 01/428 37 40 > faks: 01/428 37 44

VARNOSTNE OMARE ZA OROŽJE

že od 49.900,00 sit
(cena z DDV-jem)

MODEL 5100

- za 1 do 2 puške
- dimenzije (š = 255, g = 150, v = 1255 mm)
- ločen prostor za strelivo
- visokoodporna zunanja obdelava
- varnostna ključavnica z večtočkovnim zaklepanjem
- kvalitetna izdelava

MODEL H01KL:

- dimenzije (š = 420, g = 380, v = 1500 mm)
- večtočkovno zaklepanje (3+2)
- blagajniški ključ
- visokoodporna zunanja obdelava
- prostor za štirin puške
- prostor za strelivo in pribor

tel: 01 252 72 17 fax: 01 252 72 18 e: info@zakleni.com i: www.zakleni.com

PROTEKTAS

DALJNOGLEDI IN SPEKTIVI

TEHNOOPTIKA

Smolnikar, d.o.o., Novi trg 2,
1000 Ljubljana

Tel./faks: (01) 426 - 32 - 72

E-mail: tehnooptika@siol.net

firme

MEADE, BRESSER,
NIKON, STEINER,
ZEISS

SERVIS VSEH
VRST DVOGLEDOV
IN STRELNIH
DALJNOGLEDOV

interclass
cars servis in prodaja vozil

VOLVO
Kontakt: Ljubljanska c. 33, (01) 2355 940
Ljubljana: Gorjupova 1, (01) 2000 940

MAZDA
Ljubljana: Gorjupova 1, (01) 2000 955

Ugodnosti za člane LD

www.interclasscars.si

SWAROVSKI

Nudimo širok izbor lovskih daljnogledov, spektivov in strelnih daljnogledov Swarovski.

dvogled 7x42

spektiv

strelni daljnogled 8x42

Beluga, d.o.o., Ljubljana • www.beluga.si
Informacije in naročila po tel. 01/25 10 880 ali 041/72 60 11

ANCELJ, D.O.O.
Lebanova 3
8000 Novo mesto

Tel: 07 33 21 081
Faks: 07 33 23 879
E-mail: ancelj-nm@siol.net

Poletni delovni čas za julij in avgust: 8.00–12.00, 15.00–19.00

SELLIER & BELLOT
PREDSTAVLJA
KRALJICO KROGEL
BARNES XLC

Odslej je naboj S&B opremljen tudi s kroglo BARNES XLC. Krogla je v celoti iz bakrene zlitine in je prevlečena s teflonsko prevleko. Vedno zagotavlja izhodno rano in dobro vidno krvno sled ter ne povzroča odvečnih poškodb tkiva. Hkrati varuje vaše orožje, ker teflonska prevleka preprečuje nalaganje bakrenih oblog v cevi. (Več o tem: www.sellier-bellot.cz) Trenutno imamo na zalogi naboje v kal. .270 Win., .308 Win., .30-06 Spr. in 8x57JS.

UGODEN KOLIČINSKI POPUST:

- S&B Trap Super 24
5000 kos – 5 %, 10000 kos – 10 %
- S&B .22 lr Standard
1000 kos – 10 %, 4000 kos – 25 %

Popusti veljajo za blago na zalogi pri plačilu z gotovino.

Vrhunska kakovost - sprejemljiva cena

LOVSKI SPEKTIV SANJU 15 - 45 x 60 WP

Izjemna vidljivost v mraku • vrhunska kakovost slike • poljejen z dušikom
dolžina: 33 cm • teža: 980 g • neoprenska torbica

CENA: 64.900,00

Beluga, d.o.o. • Ljubljana
Naročila in informacije: 01/25 10 880 ali 041/72 60 11